

Novi malgaški misijonar Lojze Letonja C.M. in obe laični misijonarki Anica Tomažič, ki ostane tam vsaj tri leta v pomoč s. Marjeti Mrhar v Tangainonyju, in Dorti Tratnik, ki po letu delovanja istotam odide nazaj v Toronto.

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

JULIJ-AVGUST

1986

JULIO-AGOSTO

SANTO PADRE HABLA A LA NOBLE NACION INDIA

Del discurso del papa Juan Pablo II, después de besar la tierra de India.

Con sentimiento de amor fraterno y de respeto por todo el pueblo de India comienzo esta visita. A través de usted, Señor Presidente, saludo a los hombres y mujeres de cada región, a los niños y a sus padres, a los ancianos y a los jóvenes. Tengo interés en encontrarme con el mayor número posible de ustedes, ansioso de aprender de ustedes y de su experiencia de vida.

Al mismo tiempo, me intereso profundamente por las diversas culturas de India; por las múltiples expresiones culturales antiguas contenidas en su arte y arquitectura, en su literatura y costumbres; y también por las expresiones de la India moderna que reflejan una armoniosa mezcla de lo antiguo y de lo nuevo, así como por las que son resultado en parte de los inevitables y frecuentemente necesarios cambios sociales y respuesta a los desafíos de la industria y de la tecnología modernas. Todo ello es signo de una sociedad que es viva y dinámica.

Las muchas actividades que caracterizan la vida nacional e internacional de India han despertado desde hace tiempo el profundo interés de todo el mundo. Ellas incluyen el esfuerzo incansable de ustedes por promover el reconocimiento práctico de la igualdad y de la idéntica dignidad humana de toda persona en la sociedad, su búsqueda de la armonía social y de la unidad en la diversidad, sus distintas iniciativas para promover el desarrollo socioeconómico de su país, especialmente para la causa de aquellos que más lo necesitan, y sus intentos por fomentar una atmósfera de confianza y diálogo dentro y fuera de los límites de su país. Esto es lo que escribió Tagore refiriéndose al país de ustedes y suyo:

"Donde la mente no tiene miedo y la cabeza va bien alta; / donde el pensamiento es libre; / donde el mundo no está roto en pedazos por estrechos muros internos; / donde las palabras salen desde lo hondo de la verdad; / donde la lucha incansable sigue alargando sus brazos hacia la perfección; / donde la corriente pura de la razón no pierde su rumbo en la aburrida arena del desierto de hábitos de muerte; / donde la mente es conducida por Ti hacia un pensamiento y una acción cada vez más abiertos. En aquel cielo de libertad, Padre mío, / despierta a mi tierra" (Gitanjali, 35).

(De "L'Osservatore Romano", 9 de febrero de 1986.)

MLADINA IN MISIJONI

Misijonarji za prihodnost

Najlepše lahko povzamemo dosedanje razmišljanje o misijonskem delu, na katerega naj se pripravi mladina, če preberemo en sam odstavek iz koncilskega dokumenta o misijonski dejavnosti Cerkve.

Cerkev, ki jo je Kristus poslal za to, da vsem ljudem odkriva in daje v delež božjo ljubezen, se zaveda, da jo čaka še velikanško misijonsko delo. Obstajata dve milijardi ljudi – in njihovo število iz dneva v dan narašča – ljudi, ki se zraščajo v velike in izrazite skupnosti, povezane s stalnimi vezmi kulturnega življenja, s starimi verskimi izročili in s trdnimi družbenimi uredbami. In ti dve milijardi ljudi nista še slišali ali sta komaj kaj slišali o evangeljskem oznanilu. Nekateri od teh pripadajo temu ali onemu izmed velikih verstev. Drugim ostaja celo pojem o Bogu tuj. Spet drugi izrečno zanikajo njegovo bivanje, včasih pa ga celo borbreno napadajo. Da bi mogla Cerkev vsem ljudem ponuditi skrivnost odrešenja in življenje, ki prihaja od Boga, se mora vcepiti v vse te skupnosti, in sicer s prav istimi nagibi, s katerimi je Kristus s svojim učlovečenjem vključil v določene družbene in kulturne razmere ljudi, med katerimi je živel.

Torej: skrivnost učlovečenja se nadaljuje. Prvo stopnjo ustvarja prav misijonsko delo. Cerkev se z njim vrašča med narode, verstva in kulture – lahko rečemo – največjih narodov, kjer še ni pričujoča toliko, da bi mogla v njih in zanje biti vesoljni zakrament.

Dvajset let po koncilu se je število teh narodov povečalo za velik odstotek. Zlasti med velikimi azijskimi narodi pa Cerkev v tem času skoraj ni storila koraka naprej. Tu smo na začetku. Zato je zavest Cerkve tudi naša: treba se je pripraviti na nov začetek misijona v Aziji. Kdor tega ne uvidi in pravi, da misijonskega dela ni več, ta govori – tako pravi manilski kardinal Sin – o nekem drugem planetu, ne pa o naši zemlji.

Zdaj gre za to, da imajo misijonarji za prihodnost najprej jasno gledanje. Daleč smo od romantične dobe. Takrat so bili v

predstavah ljudi, in to dobrih ljudi, misijonarji z brado, s križem v roki, z gorečnostjo, s pripravljenostjo na mučeništvo. Ni pa jih zanimalo, teh dobrih ljudi, ali vedo, kam gredo, ali se zavedajo, da imajo ti narodi svojo starodavno kulturo, ali poznajo njihov jezik, so zmožni priti tem ljudem drugačne zgodovine in drugačnega jezika in drugačne narodove duše tako blizu, da jim bodo mogli predstaviti evangelijski tako, da ga bodo razumeli in sprejeli.

Zato moramo kar ta misijonski dokument vzeti v roke, da moremo začrtati vsaj nekaj glavnih potez prihodnjih misijonarjev, ki naj pridejo iz vrst današnje mladine.

Najprej je treba poudariti glavni premik v pojmovanju misijonarja. Nekdaj so šli misijonarji v misijonske dežele v zavesti, da bodo oni vodili, oni organizirali, oni prinašali vero in kulturo. Neka velika samozavest jih je navdajala, pa četudi so morali računati tudi na mučeništvo. Današnji misijonar mora imeti predvsem ponižno držo. Gre le na pomoč mladim Cerkvam. Da, tudi tam, kjer so le v skromnem začetku. Vsaka superiornost, naj bo v kulturi, osebni vrednosti ali zavesti moralne nadmoči, lahko že na začetku odbije ljudi naroda, kamor je prišel. Služabnik mora biti ne le resnice, Kristusa, ampak tudi in predvsem ljudi, med katere gre.

Zato pravi misijonski odlok, da mora biti obdan s karizmo. Nobene avanture, pa četudi je laični misijonar in gre le za nekaj časa. Poslan je v imenu Cerkve, da jo presaja, zakoreninja. Zato mora opustiti vse, kar je doslej imel. Ne le svojo domovino, svoje domače, tudi svojo kulturo in jezik, kolikor je pač to mogoče. Vraščati se mora v nov narod, novo kulturo, razumeti verstvo, s katerim ta narod Bog pripravlja, že tisočletja morda, za vstop v Cerkev. Odlok naroča, da se mora vsega posvetiti delu za evangelijski. In ko pravi: „za vse življenje“, s tem poudarja, da so še vedno ideal misijonarji za vse življenje, ne le za nekaj let. Kajti le ti se res vrastejo v narod, kulturo, razumejo dušo, srce ljudi, da morejo potem vcepljati evangelijski čist in nepopačen ali ne obremenjen s tujo kulturo. O tem je bilo vse dvajseto stoletje že toliko napisanega, da misijonski odlok le povzema že znane stvari.

Zato je razumljivo, da Cerkev naglašala stvari, ki jih naj le kratko naštejemo:

Za to visoko nalogo je prihodnjega misijonarja treba pripraviti s posebno duhovno in nraevstveno vzgojo. Torej ni dovolj le potni list in vizum dežele, kamor gre.

Treba je vse misijonarje – duhovnike, brate, sestre in laike – primerno razmeram vsakogar pripraviti in vzgojiti, da bodo kos zahtevam prihodnjega dela. Njihov študij naj bo že takoj od začetka tako urejen, da bo imel pred očmi tako veseljnost Cerkve kakor raznoličnost narodov.

To pa ne velja samo za misijonarje, ki se posvečajo misijon-skemu delu za vse življenje ali za zelo dolgo dobo. Kajti v po-glavju o vzgoji misijonarjev odlok pravi: Tudi tisti, ki začasno sodelujejo pri misijonski dejavnosti, morajo pridobiti svojemu položaju ustrezno izobrazbo in pripravo.

Se več.

To izobrazbo je treba dopolniti tako, da se še obširneje sezna-nijo z zgodovino, družbeno ureditvijo ter navadami narodov in naj dobe globlji vpogled v moralni red, religiozne predpise ter globoke notranje predstave, ki so si jih ti narodi izoblikovali na podlagi svojih svetih izročil o Bogu, svetu in človeku.

Gotovo bi teh nekaj navodil mogli razčleniti v mnogo prak-tičnih nasvetov, kako naj bo pripravljen prihodnji misijonar.

Iz povedanega pa sledi, da gre za to in predvsem za to, da misijonarji kot predstavniki Cerkve k tem narodom pristopijo ponižno in v zavesti, da bodo tam našli ogromno tistega, kar je Bog pripravljal v njih. Oni naj pridejo v skrbi, da ne bi po-rušili nič božjega dela, pač pa da bi ga dopolnili. Kajti Kristus je prišel in prihaja k vsem narodom, da dopolni dosedanjo božjo vzgojo. Zato ne prihaja kot tujec, ampak kot zaželeni, že tisoč-letja pričakovani Odrešenik.

Te velike ideje, ti grandiozni pojmi o prihodnjem misijon-skem delu morejo mlademu človeku pomeniti tisto vrednoto, za katero je vredno žrtvovati vse: znanje, mladost, čas, kratko, sebe samega. Kot vrednota je misijonska ideja lahko tisto, kar mla-demu človeku da smisel za polnost življenja. Zato bo vsak mi-sijonski poklic med mladino obenem močno pričevanje vsem tis-tim mladim ljudem, ki sami sebi ne najdejo smisla življenja.

Franc Sodja CM

II. VSESLOVENSKI MISIJONSKI SIMPOZIJ,
TINJE, OD 7. DO 10. X. 1986, BO RAZPRAVLJAL O TEMI:
MLADINA IN MISIJONI

Molimo za božji blagoslov tej slovenski misijonski prireditvi!

IZ CUKALOVEGA INDIJSKEGA DNEVNIKA

Piše o. JOŽE CUKALE S. J., Indija.

ŽENITOVANJE V MODRIH GORAH

„Povabljen sem na ženitovanje v Modrih Gorah. Samo 1900 km iz Kalkute. Ali naj grem?“

Prepričan sem bil, da se bo mojega provincijala glas razdril v huronski smeh, pa se ni.

„Seveda moraš iti!“ Med tem ko je dvigal slušalko, da se pogovori z blagajno glede stroškov, mu povem, da vse stroške krije Denis, je bil poglavar še posebno zlate volje.

Vsa družina g. Louis-a je že odšla v gore pod Conoor, mene pa bo spremljal Irwin, brat Denis-a, ki je mladoženjenc.

Kadar se človek utruji in se dan nagne proti večeru, imaš ravno eno pičlo urico, da dosežeš hišo v Alipurju, kjer je še pred dvema letoma vodil svoj mali trgovski obrat Mr. Louis, dobrotnik našega misijona. Z njim sem lahko prišel pogovor o indijski kulturi, o Cerkvi v misijonih, o trgovini z Japonci, o papeževi nezmotljivosti, o verjetnosti atomske katastrofe. Bilo je nekega poznega popoldneva, kakšno leto po njegovem odhodu v večnost, ko sem šel na pogovor k njemu in ugotovil, da se mene tiče tisti bengalski pregovor – bahature peječe – po naše bi se reklo tej naravnosti – „gre mu že na otročje“; pozabil sem, da prijatelja več ni...

V uradu tvojem telefon zvoni.

Sedim na dvokolesu, vozim,

težo svojih dni, ki so zdrveli po strmini,

Bog ve, kam! Se li povrnejo, od kod, ne vem?

Zdaj vidim, da sem zgrešil pot, ker tebe ni.

V uradu tvojem telefon zvoni...

Pozabil sem, da prijatelja več ni. Med trpkó mislijo in Alipurjem pa je ostala v meni prijetna zavest, da prijatelji sploh ne umrejo. Nikoli!

Naš mladoženjenc Denis in njegova družica sta se spoznala samo par mesecev pred poroko in izmenjala nekaj besed in pogledov in na željo svojih ljudi pristala na poroko. To skopo predpoznanje pa skuša Indija nadomestiti z vrsto majhnih simboličnih obredov, katerim prisostvuje ves klan.

Tisto noč pred poroko je moral Denis spati s posebno zanj prirejeno sobi, ob bakrenem svečniku, osvetljenem s sedmerimi lučkami, katerim je dolival vso noč olja mlad fant, nekaj njegov drug.

Cerkev je bila nabito polna ljudi. Pred cerkvenim pročeljem so čakala omožene žene in pričele z blgoslovom, vihteč agarbati – dišeče paličice, ki prižgane razširjajo svoje opojne dišave; – sledil je blagoslov z jedili; z oljem napolnjene pladnje so žene spretno vrtile v poždrav novemu paru.

Indijska novoporočenca, oba katoličana, iz premožnih slojev. K tej sliki je oče Cukale tale pripisal: „Deževna doba je čas svatb. Duhovnik ima polne roke dela s podpisovanjem, poukom za ženine in neveste. Porast mešanih zakonov prinaša probleme. — A naša dva: Sika Dey in njen ženin sta oba katoličana in zgledna povrhu. Poroka, ki ju je stala preko 50.000 rupij, pove, da imata pod palcem več kot navadna Bengalca. — Oče naše Sike je priznan violinist, ki večkrat igra na kalkutskem radiju.“

Med poroko si ne izmenjata prstanov, pač pa priveže ženin nevesti za vrat zlato verižico. Po poroki zaprosita za blagoslov staršev in starejših. Obadva morata stopiti z desno nogo čez domači prag, da ne bo nesreče. Sledi „daršan“. Oba sprejemata na tronu darila in poklone svojih prijateljev in znancev. Vseh osemsto povabljenec je pričakovalo znamenja, da je kosilo v Kani Modrih gorá pripravljeno. V Dnevniku bi utegnil zaslediti še kaj več zanimivosti, ki bi že spadale v svet pravljič, indijske starožitnosti, iz Upanišad simbolov, navade mejijo na praznoverje, a so sadovi indijskega genija in ustvarjalnosti.

Eden mnogih obiskujočih naš ašram je pred kratkim zagledal dva debela zvezka na mizi. Dnevnik seveda.

„V kakšnem jeziku pišeš?“

„Vsaj v treh.“

„Da se izogneš cenzure, menda?“

„Hm.“

„Cenzura res ne more do tebe, ampak pri kanonizacijskem procesu more predstavljati tvoj dnevnik – Diabolus-a rotae.“

„Ha, ha!“

Po povratku z Modrih gora sem prejel od Denisovega strica, ki

je Vodja semenišča, veliko steklenko gorskega medu. Zraven pa še steklenico evkalipt olja.

Duhovi z Modrih gora zdaj napolnjujejo mojo delovno sobo...

POIZKUS SAMOMORA ali DNEVNIKU ZAUPNO

Za prečustvenega in zelo občutljivega Bengalca je pritisk življenjskih problemov včasih tako strahovit, da vidi v smrti rešilno desko iz nemogočega in namišljenega. Samomor ni bil v Indiji nikoli redkost.

„Izpila bom strup!“ Oče in mati sta v strahu. Toliko stvari je otrokom dovoljeno, zaradi slepe zaljubljenosti vanje. Zdaj pa sili dekle v zakon s fantom, ki je sicer čeden na pogled, pa brezposeln, in še delati se mu ne ljubi. Zaljubljen par tudi pri nas ni več redkost. Podpira ju brezposelna ulica v nekaj protest iz slepe ulice.

Iz Patne poročajo, da je neki učitelj izsiljeval posojilo. Misionar mu ni hotel ugoditi. Zagrozil je, da se obesi. Pater je bil že tako nataknen, da je pograbil za vrh, ki je visela na klinu, in mu jo ponudil. Učitelj jo je vzel in drugo jutro ga je našel obešenega... Misionar je zbolel na živcih.

Probleme je treba najprej reševati ne samo sam s seboj, pred vsem s Prisotnim v tabernaklju. „S postom in molitvijo“, pravi Gospod.

Naši mladoporočenci je bilo ime Džonca. Ime bi v našem domačem govoru pomenilo Lunin svit. Lepo ime in tudi dekle je bilo lepo na pogled, nalik filmski zvezdi. Izobražena pa je bila malo preveč za preprostega fanta, ki je končal prvorazrednico in le nekaj več, medtem ko je Džonca obiskovala univerzo v Kalkuti. Po enem letu se kar ni mogla sprijazniti s svojo taščo. Krivda seveda na obeh straneh. Meni je bilo treba poslušati obojno plat zvona. Dilipa so poklicali iz Arabije, kjer je bil zaposlen s kuharsko umetnostjo pri enem izmed bogatih šejkov. Mlada žena je zagrozila, da izpije strup, če Dilip ne pride in če z njo ne odide v Kalkuto. Dilip priteče k meni nekega jutra in razjasni problem. Ko se vrne, so Džonco že odpeljali v bolnišnico, ker je med tem izpila mišji strup...

Za kulisami se večkrat uprizarja več zgodb, kakor na odru. Dilipova žena je imela neko telesno hibo. Ena njenih nedrij je bila le napol razvita.

„Kako boš dojila in kdo naj ti doji otroke?“ Ta ugovor je bil bolj čustvenega značaja. Drugi je bil občutljivejši.

„Še otrok ne bo imela!“ je podžigala ena Dilipovih tet...

„Oče, ali bom umrla?“ Menda se je zbala, ko sem ji v bolnišnici svetoval maziljenje.

„Zdajle malo pomisli, kakšno si zagodila Bogu in ljudem, in se najprej lepo obtoži! Umrla pa ne boš, bo treba še precej pokore, da te Gospod vzame k sebi.“ Solna injekcija je dobro vlekla vanjo novih sil. Dekle je ozdravelo.

A zdaj je bila tašča v strahu, da se drama spet ponovi v njeni hiši, zato je odločno pribila.

C. Cukale, pisec tega Dnevnika, v razgovoru z Materjo Terezijo, ki ima v njem svetovalca.

„Džonca ni za našo hišo.“

„In nikoli ne bo!“ je prisekala teta. „Ona ne bo niti žena niti mati!“ Ob teh besedah sem priostril uhlje in razumel dvomljivke.

„Dobro, pošljemo jo k ginekologu.“ Vsi so bili zadovoljni.

„Z malenkostno hibo na levi strani prsi, je Džonca popolnoma sposobna družica svojemu možu...“ je bil odgovor zdravnice.

Čakamo odgovora iz Arabije, da jo povabi Dilip spet na svoj dom.

Oj ta Dnevnik!

Dosti je še življenja v tebi. Smrt te ne vznemirja. Doktor Ganguli, ki je specialist za akupunturo, neko kitajsko umetnost zdravljenja, ki mu prinaša lepe dohodke, je „medlel“ o neki definiciji duše, češ, da je smrt le konec aktiviziranih genijev in hormonov, ki jih vi imenujete dušo. Pomežiknil mi je na eno oko... Ko sem ga povabil na vrt, da si ogledava nov nasad evkaliptovca in sem mu pokazal kot, kjer smo pobili že prenekatero kbro, se je ustavil in obrnil korak. Skrajno se boji psov in kač... Gledal me je z nekakim začudenjem, ko sem mu govoril o smrti kakor o nekem prehodu na drugo stran meseca, ki je v svetlobi, medtem ko je tostransko življenje le njegova temna stran. Materijalisti tako radi modrujejo samo o temni strani meseca, zakrivajo pa si oči pred smrtjo, ki tako čudovito kaže na njegovo svetlo stran, ki je vstajenje.

OBISK MISIJONSKEGA PRIJATELJA

KAKO SVA S POKOJNIM JULIJEM SLAPŠAKOM ODKRIVALA JAPONSKO

Piše p. Vladimir Kos S.J.,
Tokio, Japonska.

(Nadaljevanje in konec.)

G. Julij je imel v načrtu, da obišečeva na severnem otoku Hokkájdo nejaponsko pleme Ainu, kakih 15 tisoč duš, ki so jih najbrž že zgodnje japonske kronike poznale pod imenom Émiši, Ézo, Ébi-su; ali so prišli iz Evrope? Iz Zahodne Rusije? Nihče prav ne ve. Japonci jih tehnično-kulturno nadkriljujejo, versko pa so Ainu daleč nad Japonci, ker priznavajo eno najvišje božanstvo, ki so mu

podrejena božanstva raznih elementov narave. G. Julij je kmalu čutil težo japonskega podnebja, zmeraj obsežneje sva morala počivati, tudi pri ogledu desetmilijonskega Tokia, kljub temu, da te milijone lepo porazdeli po površini dvatisoč-enaintrideset km²; prišel je trenutek v najinem razgovoru, da sva črtala potovanje na otok Hokkájdo in sploh na Severno Japonsko in potovanje na Zahodno Japonsko in njen jugozahodni biser otok Kjúšu, posvečen s krvjo tolikih mučencev; predvsem od leta 1587 do leta 1636. „Kdaj drugič!“ se mi je g. Julij skrivnostno nasmehnil. Ko sva se podala v urad letalske linije North-Western, da g. Juliju potrdijo rezervirani povratek, je lilo iz vseh škafov tokijskega neba, kar tako brez svarila, ko sva začela hoditi pod sivim obokom, ki je tisto jutro predstavljalo nebo. Ustavila sva prvi taksi, ki se nama je približal. Na okencu je bilo z rdečimi številkami vtisnjeno 90 jenov – najmanjši in najcenejši taksi (danes stanejo vsi taksiji 430 jenov – za tistih prvih deset km, če se ne motim). Zaradi dežja se nama je mudilo. G. Julij je skušal zlesti v avto in je nekje med vrati in sedežem enostavno obvisel. Popolnoma moker sem ga skušal potisniti v notranjost avta, kolikor mi je po zakonu dostojnosti bilo mogoče; šofer naju je gledal ves obupan, ker se je bal, da mu bo g. Julij zmrcvaril sedež; zato je priganjal „há-jaku, hájaku!“, po naše „hitro, hitro!“ Ko sva bila odšla na pot, sva

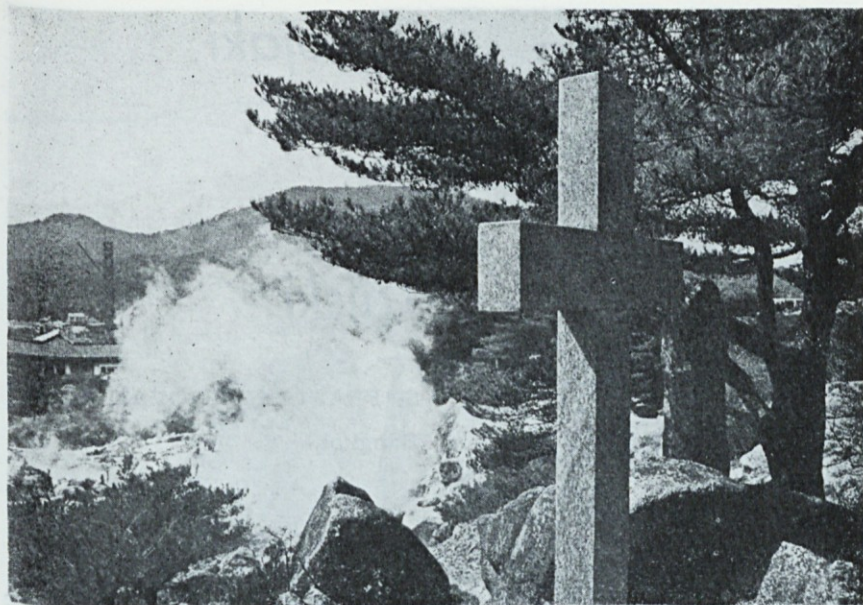
zagrešila taktično napako: nisva vzela vsaj enega dežnika s seboj, čeprav so sivi oblaki viseli takorekoč pod nos. Končno je g. Julij nekako padel v notranjost vozila, jaz pa, nasičen z absolutno vlažnostjo, sem zdrknil v sprednji sedež pri šoferju; en pogled name, ki sem bil na meji med trdno in tekočo snovjo, mu je zaprl usta. G. Julij mu je pri izstopu z obilno napitnino še enkrat zaprl usta. Ko sva hotela stopiti v urad družbe North-Western, so se steklena vrtljiva vrata zataknila. Morda je bila temu kriva izredna količina vode, ki sva jo gredoč odlagala; morda je bil odgovoren za to talar, ki je visel kot cunjica na piramidi in se na koncu zapletal v noge; morda pa se je zataknilo mehanizmu vrat, ker tehnika ne more izločiti tkzv. slučajnih pripetljajev. Kakorkoli že, vrata se niso več premikala; v prvem predelu izmed štirih, ki jih imajo vrata, sem tičal jaz, v drugem g. Julij; iz notranjosti urada so strmeli v naju, iz notranjosti steklenih vrat sva strmela midva v urad, a s to razliko, da so se obrazi v uradu kmalu povесili, da skrijejo sicer nevljudni smeh. Smeh je nalezljiv; saj bi se tudi jaz smejal, a voda v obliki dežja – ali: dež v obliki vode, saj je vseeno – me je mrazila. Lasje so se mi prilepili na čelo kot mrliču. Ko so naju končno osvobodili, so bili vsi v uradu sami pokloni, brisače in ščetke.

Prvega oktobra stojijo pri izhodih železniških postaj, in na drugih takšnih strateških točkah, šolarji – in tu in tam tudi odrasli ljudje – z nabiralnikom v roki in glasno vzpodbujajo mimoidoče, da darujejo v vsejaponski sklad za pereče socialne probleme. Po drugih velikih japonskih mestih nabirajo kak drug dan v oktobru. Znesek ni določen; Julij za najmanjši novec ti vtaknejo rdeče peresce na suknjič ali plašč, deloma tudi, da zavarujejo darovalca pred včasih celim zborom malčkov, ki se zdijo, da nagovarjajo vsakogar osebno, z obrazki obrnjenimi od spodaj navzgor. Ko sem g. Juliju povedal, za kaj gre, se v darežljivosti ni dal prekositi; toda šolarji (in šolarke) so bili v zadregi, kam z rdečim peresom; g. Julij se je milostno sklonil tako daleč, da so mu vtaknili rdeče peresce pod kolar, kjer se začno gumbi. V kratkem času je imel zataknjena tri peresa in sicer tako, da je začetek in konec peresa tičal v talarju, en centimeter pod kolarjem pa zdaj žarel nedolžno rdeče in dajal jesensko barvitost celi črni piramidi. Od postaje Jócuja do naše rezidence je dobrih pet minut; nekako na pol poti je cerkev sv. Ignacija Lojolskega, kjer naš Evharistični Gospod ob vsaki uri z veseljem sprejme vsakega človeka. Tudi midva sva vstopila, da se našemu ljubemu Gospodu pokloniva, zahvaliva in to in ono poprosiva, in sploh izmenjava nekaj novic odnosno malce z Gospodom poklepeta. Ko sva šla iz cerkve, že dolgo toliko ljudi ni tako spoštljivo pozdravljalo g. Julija; nekateri so celo v ta namen obstali na stopnicah; rdeča barva pod kolarjem je delala g. Julija vsaj škofa. Tokrat ni nikomur padlo na misel, da pozdravi mene; razlika je bila preveč očitna. G. Julij jo je v polni meri zaslužil.

Ne vem, ali je bilo na poti v Níkko, uro in pol z vlakom na sever, ali na poti v Kamákura, eno uro z vlakom na jug, da se je g. Juliju ponudila misijonska prilika v čistem pomenu te bogate besede. To je bila poteza Božje Previdnosti, ki je vedela, da g. Juliju sicer ni bilo

dano neposredno misijonsko delovanje, ki pa je toliko črpalo iz poredne Julijeve pomoči v obliki molitve in denarja. V zgoraj omenjenih krajih samih namreč ni misijonske milosti. Níkko je 140 tisoč hektarjev gora, jezer, prastarih gozdov, rek, slapov, in ostro svežega zraka, in nekje na sredi te naravne veličine je grobnica, v barvah in slogu, ki se klasično lepo podajata naravi, za zemeljske ostanke dveh preganjalcev krščanstva, Iejasu-ja Tokugáua (umrl 1616) in njegovega vnuka Iemícu-ja Tokugáua. Iejasu Tokugáua je uvedel vojaško diktaturo (pod vrhovnim poveljstvom tkzv. šogun-a), ki je trajala do leta 1868. Kljub temu, da gre za mrtvaški spomin, je kraj čudovito lep, posebno jeseni in ko ni eden izmed mnogoštevilnih turistov – dež. Podobno velja za mesto Kamákura in njegovih stotisoč prebivalcev; tu gospoduje morski zaliv z mehko, peščeno obalo in z vulkansko zaokroženimi griči v polkrožnem ozadju. Mesto je bilo japonska metropola od 12. do 14. stoletja in je s svojim vplivom pritegnilo trgovce in umetnike in budistične menihe, da so s svojimi zgradbami in delovanjem ustvarili slavo, ki so jo dokončno šele diktatorji družine Tokugáua ponižali v obseg in delovanje navadne obmorske ribiške vasi... Košček stare slave je še zmeraj ostal v bronastem kipu Velikega Bude, po japonsko Dáibúcu iz 13. stoletja. Kip je težak 93 ton; Budov obraz je več kot 2 metra dolg; višina sedečega Buda znaša skoraj enajst in pol metra. Sicer ta kip ni tako velik ne tako star kot oni v mestu Nára (ne tako daleč od stare japonske cesarske prestolnice Kjóto); a pravijo, da kip v Kamákura prekaša po umetniški lepoti onega v Nára. Poleg kipa stoji tempelj Kótoku (japonsko Kótoku-in) budistične ločine Džódo. Ko sva torej z g. Julijem stala ne daleč od tega (ali onega) templja, se nama je približal mlad Japonec in kar v dobri angleščini nagovoril g. Julija: „Ali bi me poučili v krščanski veri?“ Kar tako, brez ceremonialnega uvoda. G. Julij ga je presenečen pogledal iz svoje višine nad kolarjem in mu rekel z ameriansko prisebnostjo: „Rade volje, ko bi ne živel v Ameriki, ampak tukaj.“ S tem je predal iniciativo meni. „Kje pa stanujete, če smem vprašati?“ „V Tokiu.“ „Izvrstno“, sem nadaljeval, „dve minuti od postaje Jócuja živijo Amerikanci, izvedenci v krščanstvu, ki Vas bodo uvedli hitro in uspešno v krščanstvo.“ In ne da bi čakal na odgovor, sem na list, iztrgan iz notesa, napisal ime enega izmed naših prijaznih patrov, ki je obenem učil kemijo (kar sem tudi omenil pod njegovim naslovom) in ga dal japonskemu gospodu. Zahvalil se je in izginil v gneči turistov in romarjev. Na nekatera vprašanja v zvezi s tem gospodom si še danes ne vem odgovora; npr. ali se je dal poučiti v veri? (Ni nujno, da mu služi za svetilnik kak jezuit, čeprav je ta ali oni dejansko služil v mornarici.) Ali je bil eden izmed neštevilnih Japoncev, ki ob vsaki (ugodni in neugodni) priliki skušajo govoriti s tujcem po angleško, da preizkusijo svoje bolj teoretično znanje? Ali je bil detektiv, ki se mu je najina slovenščina zdela tako sumljiv in kriptičen občevalni jezik, da naju je moral oceniti z ozirom na duhovniški kolar? G. Julij je gotovo od tistega dne molil za njegovo spreobrnjenje, s čimer je izpolnil eno izmed vabil Božjega Poseganja v življenje teh otokov.

In tako sva spet sedela v (velikem) taksiju in se peljala na le-

Eden od krajev, kjer so bili pred stoletji mučeni mnogi Japonci. „Križa teža in plačilo...“

tališče, osmi dan po prihodu. G. Julij je malce nagrbančil čelo: „Še en problem imam. Ne vem, koliko odstotkov pomoči, ki sem jo doslej lahko pošiljal indijskim misijonom, naj odslej pošiljam gg. jezuitom na Japonsko? Oba dela sveta potrebujeta pomoč.“ „To sploh ni problem“, sem odvrnil, „ker se v misijonskem delu, posebno v tako gigantskem kot je indijsko, šele dolgoletna, izdatna denarna pomoč izkaže kot gradbeni misijonski činitelj. Pa naj gre indijskim misijonom kot doslej izdatna denarna pomoč, japonskim misijonom pa odslej izdatna molitev“, sem odločil po salomonsko, in pri tem je ostalo. V deževni jesenski megli na letališču sva si zadnjič stisnila roke. Drugič si jih bova na nebeškem kolodvoru, kjer me bo tokrat čakal on, seveda po šegi duhov in z božjim dovoljenjem. Eden izmed razlogov, da mi je višji predstojnik tako velikodušno dovolil kar sedem dni odsotnosti od šole je bil ta, kot sem pozneje zvedel: g. Julij je bil vnaprej plačal „za dva za 14 dni“ s pripombo, da je bolj blaženo dati kot prejemati.

P.S.: Malce pred slovesom me je g. Julij resno pogledal na celi črti od piramidalnega vrha navzdol in me vprašal, kaj bi si rad najraje kupil. „Dober japonsko-angleški slovar“, sem odgovoril brez odlašanja. On pa je potegnil iz žepa ob piramidalni hipotenuzi nekaj večjih japonskih bankovcev in mi jih stisnil v roko: „To je za večji slovar, za večjo slavo božjo.“ Pomežiknil mi je, tako kot zna to le vrh piramide. še zdaj se učim japonščine, ker je to v večjo božjo slavo, to je, v našo osebno skupno korist.

Z rojaki po lepi Tajski

S. FRANČIŠKA NOVAK O.S.U.,
Bangkok.

Misijska sestra Novak O.S.U.

Augusta je prišel na obisk Janez Komar, nečak naše M. Ksaverije, s soprogo. Že prej me je naša 91-letna pionirka prosila, da bi šla kaj na roko njenemu nečaku. Seveda sem to z veseljem obljubila in potem po najboljši volji izpolnila. Vse to je bilo zame zelo prijetno in tudi koristno. Prišla sta iz Augsburga v Nemčiji z velikimi upi, ne samo, da obiščeta drago teto, starejšo mamino sestro, ampak tudi, da se seznanita in obogatita z orientalsko kulturo, ki je prav pristno izražena tu na Tajskem v srcu jugo-vzhodne Azije. Prinesla sta s seboj krasne vodiče v nemščini, boljše kot jih tu poznamo. Prišla sta prav za kraljičin rojstni dan s tremi šole prostimi dnevi, ko naj bi imele me sestre tridnevnic o sveti Angeli za naše jubilejno leto. Provincijalna prednica je z veseljem sprejela moj predlog, da bi jaz pozneje sama opravila ta triduum in tedaj šla z našima gostoma v našo hišo v Hua Hin ob morju.

Imeli smo naš mali avto in voznika za kar štiri dni. Na poti na jug smo si ogledali nad sto let staro palačo kralja Rame IV na hribu blizu mesta Petbury. Gosta sta fotografirala slikovita poslopja, ki jih popravljajo, in naravne lepote, zlasti pa množico opic, ki jih je mrgolelo na drevju ob cestah. V Hua Hin-u ju je najbolj privlačilo toplo morje s plažo, kjer sta se sončila in plavala po mili volji.

12. avg. na kraljičin rojstni dan smo hoteli obiskati poletno kraljevo palačo. V času druge svetovne vojne, ko je bil Bangkok bombardiran in tudi Mater Dei šoli ni bilo prizanešeno, so v njeni bližini naše sestre pod vodstvom prednice M. Rafaele in ravnateljice M. Ksaverije odprle začasno šolo „Mater Dei ob morju“. – Prišli smo prav v času, ko so v njeni odsotnosti pripravljali slovesnost za kraljičin rojstni dan.

Kralj Phumipol Adulyadej in kraljica Sirikit, vladarja dežele Taj (Siam).

S pristno tajsko gostoljubnostjo so nas sprejeli. Poslušali smo tajsko godbo, (g. Komar je dirigent orkestra), sprejeli lepo skupino večina že priletnih boncev, poslušali njih pridigo in dolgo ritmično molitev v Bali jeziku. Čepeč na tleh kot drugi, sem v tem času opravila svojo jutranjo uro molitve! Videli smo, kako po kraljevsko je potem ljudstvo menihe pogostilo. V moje presenečenje so tudi nam prinesli krožnike, obložene s slaščicami in sadjem. Gospod in gospa Komar sta bila očarana!

V nedeljo 11. avg. smo šli k maši v salezijansko župno cerkev. V njeni bližini je velika, od države priznana šola, kjer se šola tudi mladi salezijanski naraščaj. Župnik, s katerim sem se spoznala spomladi l. 1972, ko je bil bogoslovec v Jeruzalemu, nas je zelo ljubeznivo sprejel, pokazal šolo in njih znameniti obmorski muzej z ogromnim okostjem kita, ki so ga pred mnogimi leti salezijanski gojenci, med njimi sedanji župnik, sami izvlekli iz morja. Popoldne smo se odpeljali na jug gledat morje, iz katerega se dvigajo vulkanski polotoki in otoki čudnih oblik in čudovitih barv. Na njih vrhovih so sezidali slikovite pagode. V njih živi meniško življenje desetine in morda stotine boncev in strogo ločenih od njih tudi precej budističnih sester v belih haljah z obritimi glavami. Obiskovalcev je bilo dosti, vendar so nas „tujce“ prijazno sprejeli. Neki menih nas je peljal do bonca „doktorja“. Sprejel nas je v svoji hišici, še nikoli v življenju nisem imela take časti, in se pogovarjal z nami po angleško. Gospa Komar je bila pa presečena! „Doktor“, v svojih najboljših letih ima res angleško diplomu iz Cambridge-a, lep položaj v Bangkoku, ženo in štiri mlade sinove. Za tri mesece budističnega posta se je odtegnil v tišino budistične askeze, morda bo pa kar tu ostal in nadaljeval meniško življenje, je rekel. „Kaj pa žena in sinovi?“... je zaskrbelo gospo Komar.

Na poti nazaj v Bangkok smo se ustavili na vodnem trgu „Damnum Saduak“, po slovensko „Prijeten prevoz“ blizu mesta Ratburi. Odprli so ta trg pred dobrimi 15 leti posebno za turiste. Nič nisem vedela o njem, a v nemškem vodiču je g. Komar bral, da turist tega trga ne more opustiti. Pogled na čolne, ki so se drenjali v kanalih, polni robe, zlasti zelenjave in sadja vseh vrst, kmetice in mlada dekleta v pestrih oblekah so veslale in prodajale. Cela vas je trg na vodi. Na obeh strarih kanalov so prodajalne. Le kako morejo kaj prodati, ko jih je toliko...

Popoldne smo se oglasili pri naših sestrah v Chombung-u, 30 km zahodno od Ratburi. Nobene sestre nismo našli doma, vse so bile na delu. Ameriška misijonarka, doma iz New Yorka, vrši tu sijajno razvojno delo in pomaga ljudstvu pri poljedelstvu in živinoreji. Dobila je krave iz Nove Zelandije. Še druga že starejša ameriška misijonarka iz Kalifornije pomaga prebivalcem, ki so zelo ubožni, z zdravstvom in v družinskih problemih. Še druga mlajša tajska sestra ima na skrbi mladino. Precej teh ubožnih ljudi, ki jim je najprej treba pomagati do „kruha“, ker je zemlja izsušena in nerodovitna, je že sprejelo katoliško vero. Imajo ljubko cerkvico in bogoslužje vsak teden, ko pride duhovnik iz Ratburi. Drugače pa sestre skrbe za versko življenje. Zdaj okto-

Pisateljica tega poročila z neko francosko gospo pred slovečo pagodo Nakhon Pathom, ki jo je še kasneje obiskala skupaj z sorodnikoma s. Ksaverije Pirc, kakor pripoveduje v tem opisu njenega potovanja. — Desno: na obisku pred veliko novo cerkvijo Vélikega semenišča Lux mundi Samprahu, kakih 20 km južno od Bangkoka. Križ na vrhu svetišča je viden daleč naokrog.

bra zelo pobožno in pomembno molijo rožni venec vsak večer v kaki družini. Marijin kip nosijo od hiše do hiše. Razdalje med vami so velike, a ljubezen do Marije in smisel za cerkveno občestvo premaga vse ovire. Sestre same šofirajo, pomagajo na vse načine in to preprosto ubožno ljudstvo jih ima zelo rado.

Nam pa se je mudilo naprej, da si še ogledamo največjo in najstarejšo pagodo v deželi: Nakhon Pathom. — Po močni plohi se je sonce že poslavljal, a na vzhodu je še bledele lepa mavrica, ko smo prišli do Pra Budamongkon, najnovejše budistične postojanke že blizu Bangkoka. Sredi velikega parka so pred letoma postavili na primerni višini krasen bronasti Budov kip, ki ga je sama čistost in milina, od katere strani ga že gledaš.

Izredno lepo vreme smo imeli sredi deževne dobe te dni, a ta večer, ko smo se vračali v Bangkok, je lilo in lilo kot iz škafa, in ko smo prišli do Vasudevi, je bilo vse poplavljenno...

V Chiangmai na sever sta šla naša gosta kar sama in ostala tam skoro teden dni. Tudi gorski misijon sta obiskala in tam prenočila. Francoski misijonarji so bili zelo prijazni, sta rekla, a slovenskega g. Mirkota Tružnjaka žal ni bilo doma. Kot predstojnik je moral na zborovanje v Francijo.

Znamenitosti Bangkoka in vse najbolj sloveče pagode sta že obiskala in tudi znamenite razvaline nekdanjih templjev in palač v nekda-

nji prestolici Ayuthayi, dobrih 70 km severno od Bangkoka... Ostala jima je še ena velika želja: iti na skrajni jug, skoro do malezijske meje na sloveči otok Phuket in v sosedni Panga. Skoro 900 km dolga pot z avtobusom na jug je zahtevala dobrih 14 ur v monsumskem deževju tudi na poplavljenih cestah. A ko smo prišli preko novega mosta na otok, je bilo nebo modro in ozračje pomladno sveže. Nedelja dopoldne! Tako smo šli najprej do katoliške cerkve za sv. mašo. Vse je bilo že zaprto in pospravljeno. Tako smo šli naprej do katoliške šole „Morska Zvezda“, kjer deluje nekaj ameriških patrov stigmatincev. Samo eden je bil doma, pravkar se je vrnil iz cerkve in nas je nad vse gostoljubno sprejel, saj nas uršulinke in tudi mene dobro pozna. Da smo mogli opraviti nedeljsko dolžnost, je še enkrat maševal za nas, potem smo šli na urad, da uredimo obisk v Panga in povratek v Bangkok. Nato nas je misijonar peljal na morje. Krasno vreme, krasno modro nebo, še krasnejše smaragdno pobarvano morje s temnim skalovjem čudovitih barv. Naša gosta sta se šla kopat. Misijonar se je pogovarjal s svojimi znanci. Jaz pa sem se vsedla na skalo, občudovala to izredno lepoto, molila in se tudi pogovarjala z ljudmi, ki so se mi prijazno približali. Dan je bil prekratek, noč tudi in zjutraj smo se že odpeljali z avtobusom v sosedno provinco Panga, ki jo veže z otokom dolg most.

Tam smo turisti šli gledat naravne lepote, kot jih še nisem videla. V motornih čolnih smo brzeli mimo polotokov in otočkov iz samega skalovja, najbolj fantastičnih oblik in barv. Ob bregovih raste drevje, katerega mogočne korenine, deloma v vodi, deloma izven nje, štrlijo iz debel v vodo, poganjajo in se prepletajo v čudovite umetniške oblike, delo Stvarnikovih rok. Šli smo doli v votline in gori na skalovje za razgled. Kakšne skrivnosti narave preteklih časov čuva to skalovje, ki je nastalo ob vulkanskih izbruhih iz globočin morja. Tudi obed v muslimanski restavraciji na kolih je bil edinstven, ves morski. Nad vasico, vso na kolih, se je dvigal stolp mošeje; tajski jug je močno muslimanski.

Vožnja nazaj v Bangkok se je zdela krajša: zjutraj ob petih smo bili že v Bangkoku. Gosta sta odšla v Vasudevi k teti, jaz pa k sveti maši na Kalvarijo in nato v šolo. Prekratki obisk prijateljev se je bližal koncu. Zvečer sta prišla z M. Ksaverijo še k nam, da smo skupaj povečerjali. Potem jih je nekdanja učenka m. Ksaverije še odpeljala gledat in poslušat tajsko umetnost in glasbo. Naslednji dan 29. avg. sta odletela nazaj na poklicno kulturno delo v Nemčijo.

Tudi letos „Katoliški misijoni“ prosijo slovenske misijonarje in misijonarke, da pošljejo v Buenos Aires kake zanimive, a nezdroljive predmete domačinskega prebivalstva — za misijonsko tombolo v Buenos Airesu v začetku leta 1987.

CERKEV NAM JE ZGORELA

Poroča p. HUGO DELČNJAK OFM, Centralna afriška republika.

Ves advent s številnimi pastoralnimi aktivnostmi ne nudi razpoložljivega časa za skupna srečanja „zgubljenih“ misijonarjev razsežnih misijonskih področij.

Da bi si vsaj malo privoščili Božiča, smo se zmenili, da se zberemo v centru, to je v samem Mobaye-u zvečer na Božič. Čeprav bi se najbolj prilegla postelja, smo posedali dolgo v noč, si izmenjavali doživljaje zadnjih tednov in krotili zehanje z viskijem, pivom in celo pravim slovenskim žganjem. Maša na dan sv. Štefana je bila oznanjena šele za ob desetih dopoldne.

Na praznik sv. Družine (prva nedelja po Božiču) je p. Bernard, župnik v Mobaye-u, organiziral kosilo za vse tiste, ki so v očeh domačinov reveži, kajti po naših evropskih merilih spada v to kategorijo 90% prebivalstva.

V adventnem času so skupine kristjanov – pred vsem člani Marijine legije – obiskovali mestne četrti prav z namenom, da odkrijejo revne, zapuščene, zavržene, kar so pred vsem tisti, ki jih proglase za osebe, povezane s silami zla – hudiča.

Cerkev v Mobaye, Centralno-afriška republika, po požaru.

Vseh se je zbralo malo čez 80. P. Bernard me je prosil, da prevzamem prvo mašo, kar je bilo tudi vzrok, da sem ostal v centru čez nedeljo.

Vse se je lepo izteklo. Onemogle, kruljave in betežne smo po pbeđu razvažali na njihove domove. Ko sem se vrnil, je bil sobrat Pit že doma v sobi. Pred hišo je stala gneča pokovcev, ki so prišli voščiti vesele praznike (seveda ne brez interesa...). Vzel sem radio in poslušal muziko, da „ubijem čas“ do vrnitve p. Bernarda. Od časa do časa pogledam ven in vidim, da pobalini čakajo na moje voščilo, zgrabim pest sladkorčkov, jim jih razdelim in jih odslovim. Sobrat, ki je bil doma, pride iz sobe in me vpraša, če se pogovarjam sam s seboj. Radovednost mu ne da, da ne bi šel pogledat, kateri pobalini so bili to. Ni se več vrnil. Nekaj trenutkov potem se začuje križanje, vedno močnejše... grem pogledat in ne verjamem lastnim očem: Iz cerkvene strehe se je kadilo kot iz dimnika – cerkev gori!

Kako je prišlo do požara? Jaslice smo postavili velike, saj je pri polnočnici stala v njih resnična družina: mlad mož z ženo in dojenčkom.

Po deseti maši nihče ni bil pozoren na gorečo svečo blizu štalice. Ko je dogorela, se je potrudila, da ogenj ni ugasnil, ampak se je prenesel na slamo. Visoki plameni goreče kože so z lahkoto zanetili ogenj v lesenem stropu in ostrešju, čeprav je le-ta šest metrov višje.

Plat zvona, kriki, jokanje, je priklicalo množico. Od blizu in daleč so prinašali vodo, iznašali klopi, izpraznili zakristijo... seveda ne brez škode, ker so okna, vrata v naglici (verjetno pa iz nevednosti, kako se snemajo) izrgali s tečajev... Drobne stvari, stenske slike, majhni stolčki, predali so ubrali pot z nekaterimi „gasilci“. Vendar ne za dolgo, kajti tatiči so bili kmalu odkriti in stvari vrnjene.

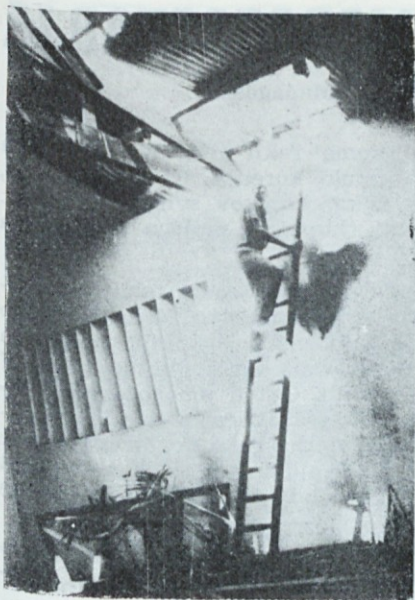
Korajža domačinov, možakov, ki so splezali na streho, hodili po žgoči pločevini kot po preprogi (seveda bos!), trgali kose pločevine in gasili ogenj od zgoraj, z vrha; edino tak poseg je bil učinkovit. Brez njihovega truda bi cerkev popolnoma zgorela.

Škoda je bila velika. Četrtno strehe je bilo treba obnoviti, vso notranjost prepleskati, zlomljene klopi, vrata, okna popraviti – Lep račun za konec leta!

Ko nas je škof obiskal, je takole modroval: Ta nezgoda je pokazala veliko solidarnost župljanov, ogenj jih je strnil okrog božjega hrama, in to je pozitivno. In res, mnogi, pred vsem ženstvo in mladina, so med požarom kot paralizirani sloneli ob cerkvenem zidu in jokali kot ob smrti drage osebe – prava podoba jokajočih izraelskih sinov ob tempeljskem zidu.

Tako so se mi pobožični dnevi spremenili v najintenzivnejše delovne dni. Razdelili smo si delo. P. Bernard je prevzel vso nabavo materiala, lesa, pločevine, žebeljev, barve. P. Pit je vodil namestitve vse opreme in potrebna popravila, meni je bila podrejena skupina tesarjev pri obnavljanju strehe in zidu. V enem tednu je sled požara izginila, vse je ponovno na svojem mestu in spet lepo.

Najlepše je bilo, ko smo Sv. Rešnje Telo spet nesli v cerkev s slovesno procesijo in zapeli zahvalno pesem.

Naš misijonar o. Delčnjak pri popravljanju pogorele cerkve na misijonu. — Tu zgoraj: Razpelo nad glavnim oltarjem. Nad Kristusom je Picassovo srce, kot je sporočil o. Delčnjak Hugo OFM. Spodaj: Misijonska kapela, ki jo je v Togu, ko je še tam deloval, postavil misijonar o. Delčnjak. Glej obiskovalčevo poročilo v prihodnji številki o misijonu p. Ketišal

ENOLONČNICA Z MADAGASKARJA

JANKO SLABE, Matanga, Madagaskar.

Enolončnica ali „meneštra“ smo doma rekli jedi, ko je mama v pisker nametala vse, kar je imela: malo korenja, fižola, kolerabe, zelja, ješprenja in še in še... pa še nekaj koščkov svinjskega mesa. Tako enolončnico mislim sedaj spraviti skupaj iz mojega opazovanja malgaškega življenja.

Dolgo časa sem mislil, kako so Malgaši med seboj povezani. Gotovo se pri tem nisem motil. Njihovo tesno sorodstvo je zgodovinsko pogojeno. Med klanskimi bitkami je bilo veliko pobitih, predvsem moških. Sramotno je že samo udariti žensko, ker je nežno bitje. V klanu je ostalo veliko več žena kot moških. Odtod mnogoženstvo, čeprav morda obstojijo tudi drugi vzroki. Malgaši strica in tete ne poznajo. Vsi strici so očetje in vse tete so matere. Tako je otrok na vse enako navezan. Tudi če je rodni oče umrl mlad, kar se je velikokrat zgodilo, ga ni pogrešal. Tudi stari ljudje so bili preskrbljeni, saj nihče ni bil za strica pri hiši.

Starejši ljudje imajo še vse to v spominu. „Hvala Bogu, da so prišli belci (1895), da smo prenehali s plemenskimi bitkami!“ „Da-

Rado Sušnik med mladino pred leseno cerkvijo v Manašua, katero sedaj upa sezidati.

Z dvorišča ob sedanji vangaindranski cerkvi z zvonikom ob strani. Pred fotografom se fantiči povsod radi „afnajo“...

najšnji časi so postali jasni, zato so tudi vse poti očiščene!“ In res za marsikatero vas nisem vedel, čeprav je bila ob poti. Videl sem namreč samo grmovje, skozi katerega je v vas vodila nevidna steza. V starih časih niso šli daleč peš v enem dnevu, da ne bi bili preveč utrujeni in bi se v slučaju napada lahko bojevali. Povsod so hodili peš. Na sever Madagaskarja so potovali več kot mesec dni. Baje imajo starejši moški preluknjana ušesa še iz navade v starih časih, da so v stiski lahko zgedali kot ženske. Vangaindrano je od tu oddaljeno štiri do pet ur peš hoje. Pa se je lahko zgodilo, da je kdo potoval kar dva dni, ker se je skrtil pred vsakim neznanim človekom, ki ga je srečal.

Časi so se spremenili, jezik še ne, navade pa nihajo med obema. Kljub jasnim dnevom bi še marsikje radi ostali v gozdovih zaradi tatov volov (Ranomena, Midongy in proti zahodu). Vendar – preveč gozdov so že posekali, da posadijo riž. Na pol poti iz Matangy v Vangaindrano neki vzpetini še zmeraj rečejo Sredi gozda, čeprav o njem ni več ne duha ne sluha. Močvirju, kjer sadim riž, rečejo v Gozdu*. Odrasli se ga še spominjajo. Korenine še sedaj niso zgnile in bodo verjetno še dolgo priča nekdanjega gozda.

Ko je bilo še malo ljudi in so gozd sekali v nedogled, je na prvi

* ravnala (drevo potnikov).

poseki zrased nov gozd. Danes nima več časa: Posekani gozd sežgejo, Pepel postane gnojilo. Prežgana zemlja na videz dobro obrodi, v resnici pa oslabi. Katehisti v Ranomeni so mi povedali, da morajo počakati vsaj tri leta, da si zemlja opomore in spet lahko sadijo.

„Veliko je še neobdelanih močvirij, kjer bi lahko sadili riž, da ne boš sekal trav. saj gozd nima več časa zrasti, da bi ga spet sekali“, sem v Ranomeni razlagal skupini moških. „To je pa navada“, so mi odgovorili. „Zakaj pa potem oblačite hlače namesto ‘samboritry’ (Dolg kos blaga, ki je šel skozi mednožje in okoli pasu, da je pokrili spolne organe), če ne morete ven iz navade?“ „Prav imaš“, so mi čisto iskreno priznali, čeprav vedo, da je „navada železna srajca“, kot pravi slovenski pregovor. Pripovedi o sekanju gozdov veljajo za Ranomeno. Matangy je že pregosto naseljena, da mora vsak sam ostati na svojem kosu zemlje.

„Moškega nič ne iznenadi“, je pregovor, ki tudi verjetno izvira še iz časov plemenskih bitk, ko so morali vsak čas biti pripravljeni na obrambo. Njihovo življenjsko modrost potrjuje trditev zdravnikov, da hormoni spolnih žlez in hipofiza pri moškem povzročajo poziv za osvajanjem, veliko rodno sposobnost in stalno pripravljenost.

Ny vinato m a n g a l a aomby raha maty rafoza. (Zet v z a m e govedo, če umrje tašča ali tast.) Na prvi pogled izgleda, kot da si zet vzame govedo zase ob smrti tašče. V resnici pa je tudi izraz zgodovinsko pogojen. Živina se je mirno pasla sama brez pastirja. Verjetno ni bilo toliko tatov kot danes. Kadar je kdo potreboval govedo, da je z njim pomendral riževo polje ali da so ga zaklali ob obrezi, smrti ali kakšni drugi priliki, je šel in ga v z e l na paši. To so mi ljudje povedali. V Sandravinany pa sem slišal in videl na lastne oči. Njihova živina se pase do petnajst kilometrov stran. Zaradi rek, močvirij in potokov tatovi ne morejo bežati, če ni kakšnega domačina, ki bi jim kazal pot. Zato ima beseda v z e t i pri njih še zmeraj prvotni pomen.

Naj se vrnem k vprašanju medsebojne povezanosti. Njeni sledovi so ostali predvsem še v jeziku, v praksi pa zmerom manj. K meni je prišel starček, bolj po zgaranosti kot po letih. Prosil me je, da bi živel pri meni. „Nikogar nimam“, mi je potožil. Ni lagal. Sorodnike sicer ima, toda nikogar, ki bi se čutil dolžnega, da bi zanj skrbel. Sam zaradi dela velikokrat nisem doma, zato se za kaj takega nisem mogel obvezati. To bi pomenilo začetek ustanove, Doma za onemogle, saj on ni edini, ki nima nikogar. Od časa do časa mu dam malo riža, ker ga le ne morem pustiti kar tako. Sedaj hodi k maši in prinese tudi v pušico. Fri tem pa naredi velik ovinek, da bi ga ja videl, da moli.

O tem še zmeraj razmišljam. Če bi bil Vincencij Pavelski ali pa mati Terezija, bi verjetno ustanovil kakšno redovno družbo, da bi bila tako zagotovljena trajna oskrba starih ljudi. Še bolj pa je važno, kako ljudem pridobiti nazaj stari čut za medsebojno pomoč.

Kadar je otrok ostal brez očeta, da ga ta namreč iz kakršnegakoli vzroka ni sprejel za svojega ali pa je umrl, je otroku še zmeraj ostal „endrilahy“ (dobesedno: moška mama, kar pomeni mamin brat), da je zanj skrbel.

Odraščajočemu otroku ločenih staršev to lahko prinaša zgodnje življenjske skušnje. Ko je poreden, mu oče lahko reče: „Modia amin'ny endrilahinao!“ (Kar k tvojemu endrilahy pojdi in naj bo tam tvoj dom. Pri tem je lahko mišljen kdorkoli od maminih sorodnikov). Ob tem je lahko čutil nezaželjenost in razdvojenost. Vendar, čeprav še majhen, že mora sprejeti, da pač tako mora biti. Že otroka naučijo sprejeti življenje tako kot je. Včasih so kar preveč vdani v usodo.

„Nody amin'ny endrilahany izy.“ (Dobesedno: Domov je šel k moški mami, kar pomeni, da njegov dom ni več pri očetu, ampak pri ujcu). S tem otrok sprejme vse ujčeve navade, tabuje in sploh ves način življenja. To me spominja na Mt 4, 20. Peter in Anrej sta takoj pustila mreže in šla za Jezusom. Ali pa Mt 16, 24. „Če hoče kdo priti za menoj“, kar pomeni, da se življenje pravega učenca dosledno zgleduje po Jezusovem življenju. Jn 8, 37: „Vem, da ste Abrahamovi potomci.“ Kadar se mi posreči, da v živo zadnem glede jezika ali navad, mi rečejo, da sem sin Antešakov. Jn 8, 44: „Hudiča imate za očeta.“ Človek, ki se spreobrne, ni več doma pri hudiču, ampak pri Bogu. Moli ti pomeni biti doma pri Bogu, ker se držimo njegovih običajev in navad. To velikokrat izkoristim pri razlagi verouka.

„Iti domov“ lahko pomeni tudi umreti. Med ožjimi prijatelji to včasih naobračajo v šalo. „Domov grem“, reče kdo, ki se poslovi. „Otrók pa ne jemlji s seboj“, mu reče drugi; češ, če boš šel na drugi svet, ne jemlji otrok s seboj. Kdor ne pozna dvojnega pomena besed „iti domov“, ne more razumeti, zakaj ne bi smeli njegovi otroci z njim. Do enakih težav pridemo v Svetem pismu, če ne razumemo duha njegovega jezika.

Danes ni več tako. K meni je prišla slepa Dety prosit mleko za njenega otroka brez očeta. Dolgo časa sem ga dajal. Dalj kot navadno. Kakšna dva meseca potem je otrok umrl. Sumim, da zaradi podhranjenosti. Še vedno razmišljam, kaj bi moral storiti. Morda me bo kdo obsojal, ali pa se bo pohujšal. Toda ali bi jaz moral skrbeti za tega otroka do njegovega dvajsetega leta, da bi se preživil sam? Spet se vračam k idejam matere Terezije in Vincencija Pavelskega in mnogih drugih... in seveda vzgoje k medsebojni pomoči.

Danes je prišla k meni ženička z dojenčkom na hrbtu. Prosila me je za mleko. Otroku je namreč umrla mama. Ker psihološko še nisem popolnoma osvojil sorodstveno terminologijo, ji v hitrem pogovoru ne morem slediti, zato sem razumel samo to, da so otroka naprtili njej. To je tipičen primer, kako so vsi v terminologiji še zmeraj očetje in matere, v praksi pa že obstojijo mačehe in očmi, v nekaterih primerih celo lastnemu otroku.

Materijalizem (želja po zgolj materijalnem napredku, kjer je vse drugo izključeno), je plevel, ki obrašča modrost starih, da jo uduši. Čimprej je treba očistiti ta plevel, da se bo Evangelij lahko zrastel s kulturo (bitjo) naroda. Boriti se je treba proti materijalizmu, ne pa starim navadam, češ, da niso krščanske. Mislim, da ne bi preveč dolgo debatirali, kaj je bolj proti ljubezni do bližnjega: stare šege in tabuji ali pa moderni materijalizem. Da ne bo nesporazuma: Jaz sem v prvi vrsti proti materijalizmu.

POMOČ^v PODHRANJENIM OTROKOM

Pišeta laični misijonarki ANICA TOMAŽIČ
in DORTI TRATNIK, Madagaskar.

Od zadnje žetve mineva peti mesec in mnogi ljudje so pojedli že ves riž. Delno zaradi tega, pa tudi iz drugih vzrokov vidimo v dispanzerju vedno večje število podhranjenih otrok. Vendar pogled na vsakega posebej vedno znova pomeni šok in bolečino. Ob vsakem se spet vprašujeva, kako materinsko srce lahko dopusti, da pride otrok v tako stanje.

Slike podhranjenih otrok se večkrat pojavljajo v časopisih, a to se sploh ne da primerjati z živim otrokom, ki je pred tabo in nemočno joče brez prestanka. Nemogoče je to težko stanje prikazati s sliko ali besedo. Včasih enoleten otrok tehta približno toliko kot normalen novorojenček. Podoben je majhnemu okostnjaku, ki mu koščene ročice in nožice mrtvo visijo ob telesu. Velike oči izgledajo ob vdrtih licih še večje in prazno zrejo predse.

In vendar to ni najhujša oblika podhranjenosti. Če ima otrok že naprej pomanjkanje beljakovin, začne zatekati po celem telesu, koža

Laikinja Anica Tomažič na Madagaskarju tehta podhranjenega otroka.

Slika levo: podhranjen otrok je dobil hrano iz kontejnerja, ki je prišel iz Kanade.
 Slika desno: Doroteja Tratnik z otrokom, ki si je že opomogel. Pomembno je zadal na fotografiji napisano: Hrana in zdravila ne pomagajo dosti, če ni ljubezni...

postane tanka in neelastična in povsod se začnejo odpirati rane. Večkrat so nepopravljivo prizadete tudi oči. To se zelo težko pozdravi. Sestra Marjeta je v osemnajstih letih dela v dispanzerju imela že veliko takih primerov in kljub skrbni negi in zdravljenju je le eden ozdravel.

Čeprav v dispanzerju delava šele sedem mesecev, sva med množico različnih bolnikov pogosto srečevali podhranjene otroke. Dobili so mleko v prahu in vitamine z naročilom, naj pridejo vsak mesec po mleko. Mnogih ni bilo nikoli več nazaj, nekateri pa so prišli čez nekaj mesecev tik pred smrtjo zaradi podhranjenosti in je bila vsaka pomoč prepozna.

Ob vsem tem sva videli, da ti otroci res potrebujejo posebno skrb in sistematično pomoč. Nisva prav vedeli, kako naj bi se tega lotili, toda želeli sva spremljati njihov nadaljni razvoj, zato sva začeli voditi dokumentacijo o podhranjenih otrocih. Vse to delo se je počasi razvijalo in dopolnjevalo.

Ko prvič srečava podhranjenega otroka, poskušava ugotoviti, kaj ga je do tega stanja pripeljalo. Nekatere mame ne vedo, koliko in kako pogosto mora jesti majhen otrok, in če ni sam agresiven za hrano, mislijo, da noče jesti in ga kar pustijo. Včasih mama umrje, sorodniki pa premalo skrbijo za hrano, ali ne znajo nadomestiti mate-

Hrana in zdravila iz kontejnerja iz Kanade v Tangainonyju na Madagaskarju.

rinega mleka. Nekateri otroci zelo kmalu dobijo mlajše bratce ali sestrice, ko se še niso sposobni prilagoditi samo na navadno hrano. Včasih je tudi pomanjkanje matrine ljubezni krivo, da otrok hira. Vse skupaj pa je povezano z veliko revščino in neznanjem.

Vse te ugotovitve nama pomagajo, da boljše razumeva vzroke podhranjenosti in vidiva, kako vsakemu posamezniku boljše pomagati. Tu jih učiva, jim pokaževa, kako naj pripravijo hrano, kaj vse naj otrok je poleg riža, ki je po njihovem mišljenju edina hrana. Res nimajo veliko izbire, a imajo dosti sadja, posebno banane, ki jih majhnemu otroku sploh ne dajo. Prepričava se, ali otrok res noče jesti, kakor pravijo nekatere mame. Poleg mleka jim dajeva domov tudi razno drugo hrano, ki smo jo dobili v kontejnerju iz Kanade in nam prav za ta program zelo prav pride.

Otroke dvakrat na mesec stehtava in tako točno beleživa napredek. Če otrok pridobi en kilogram, dobi za nagrado in v vzpodbudo lepe kratke hlačke, ki jih šivamo v prostem času. Pri tem nama pomagajo mlada dekleta iz vasi.

Najino delo s podhranjenimi otroki je še zelo v povojih, pa je kljub temu že obrodilo mnogo majhnih uspehov, ki nama vlivajo novega optimizma in volje tudi v težkih trenutkih. Upava, da se bo program še naprej razvijal in se bova tudi s prakso naučili, kako najučinkoviteje pomagati.

FRIZURE MALGASKIH DEKLET

ANICA TOMAŽIČ in DOROTEJA TRATNIK, Madagaskar.

Ko sva prvič videli malgaška dekleta, sva se zelo navdušili nad njihovimi frizurami. Lase imajo spletene v več drobnih kit, potem pa na različne načine povezane med seboj. Vsako pleme ima svoje posebnosti. Spletati jih začnejo že zelo majhnim deklicam.

Včasih pa vidiva med njimi tudi neurejene glave. Lase imajo skuštrane in zlepljene v čope. Pravijo, da so tega krivi duhovi in sami se jih bojijo porezati, ker se bodo potem duhovi razjezili in bo otrok zbolel ali celo umrl. Ko spijo na tleh, drug ob drugem, mora tak otrok imeti glavo nekoliko višje iz vrste. Zanimivo, da se vse to začne zgolj iz neurejenosti in umazanije, njih pa navdaja s takim strahom. Prepričani so, da bodo duhovi izgubili svojo moč nad otrokom, če se bodo te glave dotikale roke sester ali celo nas.

Pred par dnevi je prišel neki oče s tako kuštravo punčko. Prav potihlo, da ga ne bi drugi slišali, je vprašal, če bi jo lahko ostrigle. Izgledalo je, da se boji in verjame v duhove, a ga je sram in noče tega pokazati. Deklica pa je ves čas jokala. Vsa okna so bila takoj polna radovednih obrazov. Oče naju je med striženjem večkrat opozoril, naj opraviva zelo temeljito, da se stvar ne bi slučajno ponovila.

Ko je odhajal, je deklico privil tesno k sebi, da jo je tako zaščitil pred radovednimi pogledi ljudi. Pamet mu že verjetno pravi, da je vse to neumnost. A kaj, če bi bilo v vsem le kanček resnice?

PRIPRAVA NA MISIJSKO DELO

Piše LOJZE LETONJA C.M., Madagaskar.

Ko pride novi misijonar na Madagaskar, se gotovo najprej skuša srečati z vsemi predhodniki iz domovine pa tudi s tistimi, ki posredno potekajo iz domovine. To se ne zgodi vedno povsem, ker po navadi zmanjka časa. Tako se je tudi meni zgodilo, ker sem prišel s „predzadnjim vlakom“ na Madagaskar. Na poti sem se kar ustavil nekoliko južneje od glavnega mesta v Ambositri (okrog 260 km.), da bi tam začel enoletno „univerzo“ malgaškega jezika. To „univerzo“ pa vodijo sestre benediktinke. Rektor, dekan in profesor, pa tudi še kaj več, je združeno v eni osebi s. Genovefi. Je zelo vidna osebnost, posebej če jo pogledamo pod povečevalnim steklom, saj je kar celega pol človeka ali kakor pravijo Malgaši „presekan človek“. Torej če se postavi zraven malo obilnejšega novega misijonarja, mu seže malo dalje kot do pasu, pa tudi na tehnico bi morala stopiti dva do trikrat. Ni pa v šoli samo profesorica, saj profesorja ni brez študentov, to pa so v tem šolskem letu lepo poskrbele tradicionalno katoliške dežele in poslale kar enaintrideset študentov na to univerzo. Pa ne samo to; tudi misijonske dežele že pošiljajo misijonarje, saj sta dva celo iz Indije. In če še zraven prištejemo naše bosanske in hercegovske škofije, ki spadajo neposredno pod „Propagando Fide“, potem je še tu tretji študent iz misijonske dežele za misijonarja na Madagaskarju.

Sedaj sem že prišel v našo širšo domovino; torej iz Hercegovine je sestra Marica Jelić, ki nas skoraj prekaša v lepi slovenščini, in še druga sestra iz Razkrižja pri Ljutomeru, sestra Marjeta Zanjkovič, obe sta salezijanki. Potem pa dva duhovnika Misijonske družbe, naju ste pa lahko že videli na sliki v Katoliških misijonih in Ognjišču in tudi marsikaj prebrali o naju, torej Tone Kerin in Lojze Letonja.

Ta naša šola bo trajala še do Binkošti, takrat bomo pa „diplomirani Malgaši“ brez prakse in takoj bomo šli na prakso. Predmeti v naši šoli so malgaški jezik in slovnica in malgaški jezik in slovnica in spet malgaški jezik in slovnica, itd. Ni to kakšna tradicionalna šola, ampak zelo napredna, saj smo bili pred velikonočnimi prazniki tudi v „šoli v naravi“ kar več kot en teden, tako smo vedno deležni novih pedagoških prijemov in mislim, da nam bo to kar lepo ostalo v spominu. Posebej zato, ker smo ob tej šoli v naravi občutili tudi malo manjši ciklon, ker smo bili ob obali Indijskega oceana. Pravim, da je bil malo manjši ciklon, namreč voda se ni dvignila tako visoko, da bi bilo potrebno pristopiti h gradnji Noetove barke. Samo tri metre sta morje in veter pomagala k dvigu gladine rek, ki so nekoliko poplavlile, kar je zelo malo, ker pri normalnih ciklonih se dvigne do šest in več metrov. Pa tudi dreves in hiš ni bilo veliko podrtih; v tistem mestu, kjer smo bili (Mananzary), verjetno samo eno drevo in ena hiša, drevo je padlo na hišo.

Prej sem že omenil velikonočne praznike. Takoj po naši „šoli v naravi“ sem se torej odpravil proti jugu in se še isti dan pripeljal

Slovenski študentje na šoli za malgaški jezik v Ambositri: v sredini sta dva lazarista: Tone Kerin in Lojze Letonja, pisec tega hudomušnega zapisa, levo in desno od njiju pa slovensko govoreča Hercegovka Marica Jelič in Slovenka Marjeta Zanjkovič, obe salezijanki.

do podrtega mostu v Vangaindrano, podrl ga je ciklon, pa to ni oni veliki most čez reko, pač pa manjši čez neko mlakužo. Takrat sem prvič sedel v pirogo in se tistih nekaj metrov prepeljal po vodi nato pa še približno dva kilometra nadaljeval peš in srečno prispel k sobratom. Ker sem že v naprej dodeljen za pomoč Klemenu štolcarju v Ranomeno, sem tudi že za cvetno nedeljo šel tja, da so lahko tam ljudje tudi meni dajali čast kot Jezusu pri vhodu v Jeruzalem. Pri maši sem bil sam od duhovnikov, zato sem bral pri Pasijonu vlogo Jezusa, sobratje so mi potem rekli, da so ljudje verjetno zelo živo občutili Jezusovo trpljenje, ko so poslušali moje branje.

Za praznovanje velikega tedna in Velike noči je pa prišel na pomoč v Ranomeno g. škof, sicer je bil namenjen še naprej do Miodongija, pa zaradi prejšnjega deževja ob ciklonu ni bila cesta prehodna za kakšen boljši terenski avto. Peš se pa tudi ni podal na 52 km dolgo pot. Pa tudi za mene je bilo tako boljše, tako sem res lahko videl „prave“ obrede velikega tedna in sem po svojih močeh škofu pomagal, da se bom pozneje sam lažje znašel. Nekateri so se celo pošalili, da sem imel dobro asistenco v osebi g. škofa, gotovo tudi škof ne bi zameril, če bi to slišal.

ROK GAJSEK IN PETER OPEKA POROČATA

Iz pisem dveh malgaških misijonarjev.

Rok Gajšek pripoveduje, kako je spravil v Vangaindrano kontejner, ki so ga poslali dobrotniki iz Toronta, in pa o svojem novem delokrogu v glavnem mestu otoka. — Peter Opeka govori o gradnji nove cerkve v Vangaindrano, še o blagodejnem obisku gospe Mitterand in o še marsičem.

Tamatave, 6. marca 1986.

„Oglašam se Vam iz pristanišča Tamatave. Iz Kanade so nam poslali velik kontejner hrane, zdravil in obleke. Vse to je treba spraviti do Vangaindrana. Če bi to drugim prepustil, se bojim, da bi se veliko stvari „izgubilo“. Če bo šlo vse po sreči, bomo v petek kontejner izpraznili in vse preložili na dva kamiona in nato šli na pot. Potovali bomo skozi Tananarive, ker je to edina cesta, ki povezuje jug in jugovzhod otoka s severom. Ker sem imel že prej namen, da grem malo pogledat k „našim“ v Vangaindrano pred odhodom na dopust, izkoristim priložnost in grem s prevozniki. Če bo vožnja srečna, bomo razdaljo 1.100 km prevozili v treh dneh.

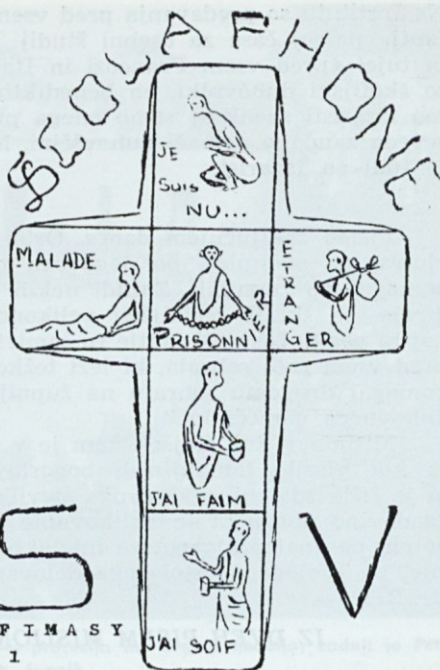
Vangaindrano, 12. marca 1986.

„Danes je ta „odisejada“ že za nami. Srečno smo priromali semkaj do Vangaindrana. Tri dni in tri neprespanske noči na poti! Le proti koncu smo imeli nekaj sitnosti s filtrom, drugače smo vso pot napravili brez defekta. V Vangaindrano so nas lepo sprejeli, saj smo jim pripeljali precej dobrot. Vse jim bo prav prišlo. Verjetno pa bo treba v prihodnje več dogovorjenosti, kaj nam tu najbolj prav pride in kako pošiljati. Ta prvi kontejner je pač dragocena skušnjava. V pošiljki je bilo veliko potrebnega. Toda radi velike razdalje, ki nas loči s pristaniščem Tamatave, je problem prevoz. No, prevozniki se dobijo. Toda radi zelo slabih cest pride prevoz zelo drag. S stroški v pristanišču in s prevozom nas bodo stali približno 4.000 kanadskih dolarjev. Tisoč so nam jih v ta namen poslali iz Toronta, ostalo vsoto bodo morali kriti vsi, ki bodo od teh dobrot kaj dobili. Ako bi se našel kak drugačen način prevoza, na primer do pristanišča Manakara, bi vse prišlo veliko ceneje in praktično. Hvaležni pa smo vsem dobrotnikom, posebno kanadski ustanovi „Hrana za otroke“, kateri načeljuje zdravnik Simone, ki je do njega našel pot Tomaž Mavrič.

Zdaj naj Vam povem vsaj nekaj, kako živim in kaj delam na tem novem področju.

Tu ima naša družba hišo za oblikovanje družbenih kandidatov, up družbene malgaške province. Poslopje so kar na hitro zgradili in je bilo v začetku leta 1984 že pripravljeno, da sprejme stanovalce. V semenišču Ambatoroka tu v Tananarive je postajalo za bogoslovce vedno bolj tesno – hvala Bogu, da raste število kandidatov; zato so bili naši predstojniki kar primorani, da naše kandidate spravijo pod našo streho, kajti preje so gostovali v gori imenovanem semenišču.

S COLASTICAT Z A P I M A S Y

B.P. 7 0 1 1

101 - ANTANANARIVO

M A D A G A S C A R

Zaglavje naslovne strani lističa malgaških lazaristovskih bogoslovcev, ki ga izdajajo pod vodstvom ravnatelja, našega Roka Gajška.

Ko so sezidali bivališče in vselili fante, je bilo treba najti še nekoga, ki bo z njimi, in obrnili so se name. Nisem mogel odkloniti in tako sem zdaj tu v glavnem mestu otoka kot vzgojitelj teh naših kandidatov. Sreča, da je z nami še en starejši sobrat, po rodu Italijan, ki mi je v veliko oporo. On je obenem profesor latinščine v Institutu Ambatoroka. V hiši je prostora zaenkrat za 12 stanovalcev, a se more dvigniti za nadstropje. Nas vseh je pa trenutno osem. Takoj v začetku smo imeli osem kandidatov. Iz važnih razlogov smo morali enega že preodsloviti, drugi pa je šel sam od sebe. Ostalih šest zaenkrat kaže precej dobre volje; Bog daj, da bi vztrajali! Le eden od teh je že napravil družbeni novicijat, Jean Rene, ki se je lani hudo ponesrečil z motorjem, da so mu morali odrezati desno nogo pod kolonom; sedaj je že dobil protezo, tako lahko za silo hodi; tudi z mopedom se je že peljal na predavanja. Zaradi njega imajo fantje na razpolago avto „Katro“, da se skupaj vozijo na predavanja, nekaj jih pa gre z mopedi, kajti peš je predaleč, kar 5 km. Če ne bo še kakega osipa, bodo v septembru kar štirje vstopili v našo družbo. S temi bo potem delal novicijat tudi naš duhovnik Tone Kerin, ki trenutno študira malgaščino v Ambositri.

Na Institutu so predavanja pred vsem v dopoldanskih urah, tako imajo fantje precej časa za osebni študij. Proforski zbor tvorijo domačini in tujci (pred vsem Francozi in Italijani). Največ je jezuitov, potem so škofijski duhovniki, en benediktinec in en karmeličan, dočim imamo lazaristi zaenkrat samo enega predstavnika. Vodstvo semenišča je seveda zaupano domači duhovščini, le za duhovno vodstvo bogoslovcev je tudi en lazarist.

Tananarive, 20. marca 1986.

Pismo zaključujem danes. Ostal sem sam, ker so fantje šli danes zjutraj na počitnice, po dogovoru z vizitatorjem, k svojim domačim pomagat po župnijah. Zaradi nekih problemov v semenišču, kjer študirajo, so škofje podaljšali velikonočne počitnice do 28. aprila. Kaj naj bi ves ta čas naši fantje tu sami?! Jaz pa sem ostal tu v Tananarive pred vsem radi sobrata, ki leži težko bolan v bolnišnici. Obenem bom pomagal drugemu sobratu na župniji, zraven bom pa še v bolnici za duhovnega pomočnika."

Misijonar Rok Gajšek nam je v pismu priložil še razmnoženino, ki jo kot glasilo tamkajšnjih bogoslovcev izdajajo sami v francoščini in je izšla zdaj njegova druga številka. V tej številki najprej opisujejo zgodovino nastanka te oblikovalne hiše in povedo o nje stanovalcih, potem pa analizirajo poteze intelektualne, duhovne in družbene formacije, pa svojega apostolskega delovanja. Sliko naslovne strani glej na str. 273.

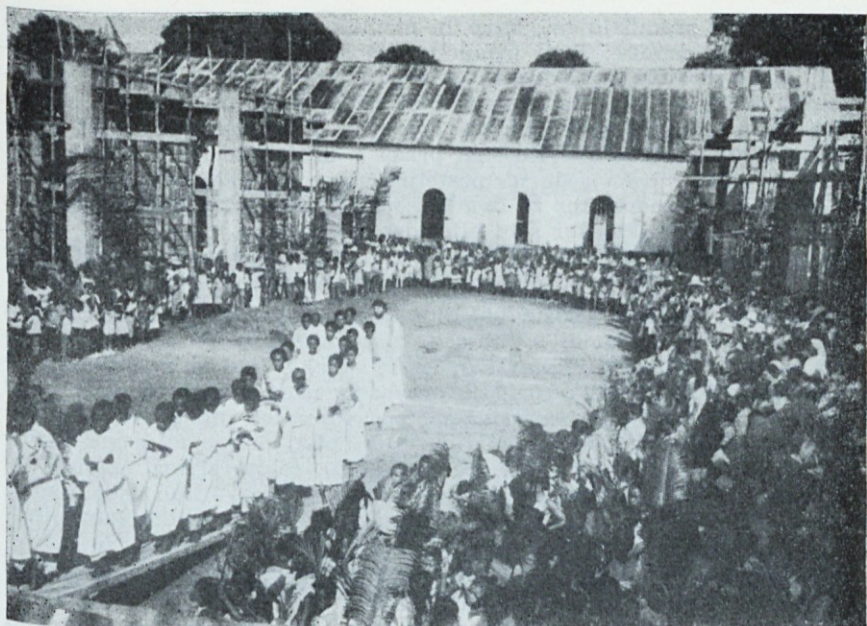
IZ DVEH PISEM MISIJONARJA PETRA OPEKA

Vangaindrano, 16. marca 1986.

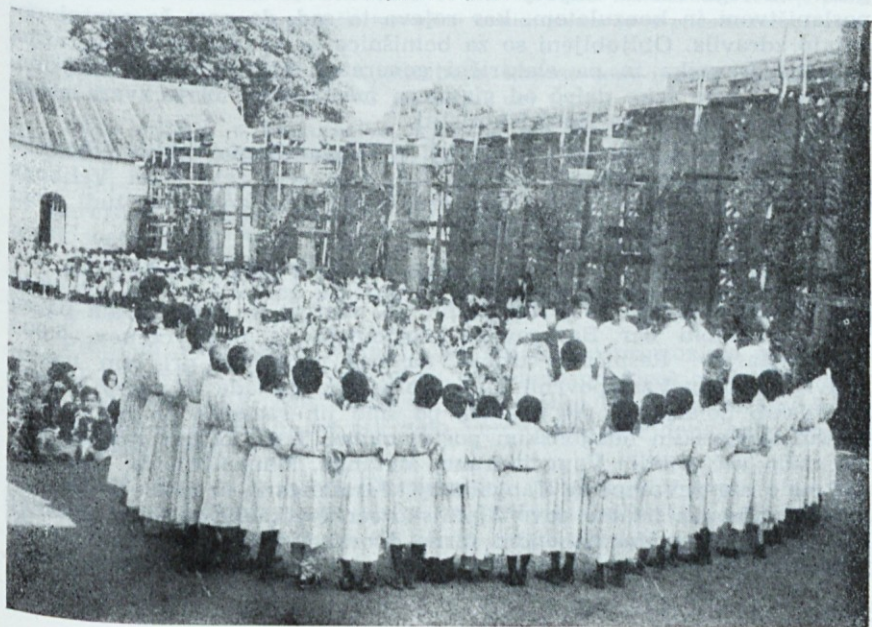
„Zanima Vas, kako kaj napredujejo dela pri gradnji naše nove cerkve, in lahko rečem, da počasi pa gotovo rinemo naprej. Februarja in marca je bilo veliko dežja in je bilo treba delo večkrat prekiniti. Sedaj je spet malo suho in se da delati naprej. Maja meseca nameravamo začeti s pokrivanjem, če ne celotne stavbe, vsaj večjega dela, tja do konca leta bo pa kar cela stavba že pokrita. Tedaj se bomo pač oddahnili, saj ko bo vse pod streho, bomo mogli delati tudi ob dežju. In takega dela bo še zelo veliko, ne le z ometavanjem znotraj in zunaj, ampak tudi z vsem okrasjem bogoslužnega prostora in z opremo cerkve. Brez dvoma bo stroškov še veliko, a ne izgubimo upanja, da bomo sproti še naprej prejeli pomoč za dokončanje božje hiše.

Ko bomo na cerkev položili streho, bo pa Rado Sušnik začel zidati malo cerkev v kraju Manašoa, kjer je naša najbližja podružnica. Tam je vas s 5.000 ljudmi in je lepo število vnetih kristjanov. Kajpada mu bom pomagal zidati tudi jaz sam, saj je kraj oddaljen od Vangaindrana le 4 km. Vsekakor je Rado postal kar cel gradbenik, kajti zelo veliko pomaga pri gradnji vangaindranske cerkve. Zalil je na primer več stebrov kot jaz, ki me pogosto stranke v župnišču kar neprestano zadržujejo od zidarskega dela.

Drugače gre med tukajšnjimi ljudmi v socialnem pogledu vse na slabše. Ko grem po vaseh, najdem veliko revščine, ljudje so vedno bolj pogosto lačni. Revežev je vsak dan več in prosijo za pomoč tudi v žup-

V Vangaindrano med zidovi nove cerkve — procesija na Cvetno nedeljo; zadnji je Peter Opeka, župnik,

nišču. Vedno premišljuje, kako bi mogli odpomoči tej revščini, kako napasti njene vzroke. Tudi izdam precej sredstev tem revežem v pomoč, pa za zdravila, za študente, in si pri tem mislim, da so tudi reveži tempelj božji in da zato morem tudi od sredstev za gradnjo cerkve kdaj kaj vzeti, kadar je potreba največja. Danes sem šel delit sveto obhajilo, kot vsak petek. Ko sem prišel v hišo neke stare ženice, sem videl, da me ne čaka sede na postelji kot po navadi, ampak leže, češ da še sedeti ne more, ker že dva dni ni nič jedla. Dal sem ji obhajilo, molil pa prav kratko, ker sem hitel domov in ji po mali deklici poslal riža in graha. Saj človek, če je lačen, še moliti ne more. Naši ljudje imajo post kar skozi celo leto, ne le 40 dni pred Veliko nočjo...

Prejšnji teden je prišla pošiljka kontejnerja, ki jo je organiziral Tomaž Mavrič v Kanadi s pomočjo neke organizacije tamkaj. Dobili smo okrog 15 ton živil, zdravil in nekaj obleke. Vse to smo si bratsko razdelili. Iz Kanade so poslali za prevoz iz pristanišča do nas 500.000 malgaških frankov, stroški dviga in prevoza pa so bili skoraj dva milijona malgaških. Vsak misijonar bo pač nekaj prispeval k tem stroškom, primerno temu, kar je prejel. Seveda so pa stvari vredne več milijonov tukajšnjega denarja, tako se je vse skupaj kljub vsemu splačalo. Zdaj bomo v Kanado sporočili, kako je bilo s prvim kontejnerjem, preden nam pošljejo drugega.

Tu Ti pošiljam edino sliko ge. Mitterand, ko nas je obiskala v Vangaindrano. Zakaj Ti nisem poslal za KM več te vrste slik? Ker nobeden ni slikal s črno-belim filmom, ampak le za diapozitive. Slika, ki jo pošiljam, je ob prihodu predsednikove gospe na letališče v Farafangani. Od tega obiska naprej smo v zelo dobrih odnosih s francoskim poslaništvom in konzulatom, kar rojeva ta sad, da nam še naprej pošiljajo zdravila. Obljubljeni so za bolnišnico še aparati za radiografijo, za zobozdravnika in pa električni generator, kar sedaj pričakujemo. Škoda, da smo tako daleč od glavnega mesta, sicer bi te zveze mogli še vse bolj plodno za ljudi izkoristiti.

Med velikim tednom bomo imeli v Vangaindrano veliko duhovniškega dela, veliko spovedi, obredi, itd. Sam sem zelo vesel Velikega tedna, ker doživljam v njem živo vero naših kristjanov, kar tudi meni samemu utrdi duhovno življenje."

Naslednje pismo: Vangaindrano, 1986.

„Najlepša hvala za pismo z dne 13. marca! Še lepša hvala pa za tako pomembni dar Baragovega misijonišča za novo cerkev, 5.000 USA dolarjev! Resnično, čutimo, da nas podpirate pri tem našem podvigu in Bog Vam povrne! Tudi sobratje iz Kanade so poslali 10.000 kanadskih dolarjev v isti namen, pa smo jih razdelili po bratovsko: osmim slovenskim misijonskim postojankam. Tisti, ki kaj zidamo, bomo malo več dobili: Vangaindrano, Matanga, Manambondro, Ranomena, malo manj Vohipeno, Tangainony, Farafangana in sestre v Vangaindrano. Pri nas zidamo novo župnijsko cerkev, kakor veste, v Matangi hišo za sestre, v Manambondro farno dvorano, v Ranomeni tudi. Podjetne sobrate je treba podpreti, kajne!

Ob prihodu gospe Mitterand, žene francoskega državnega predsednika, v Farafangano pri Vangaindranu je dobrotnico pozdravil tudi župnik vangaindranskega misijona naš Peter Opeka CM, ki je na sliki prvi pod dežnikom od leve na desno. Mitterandova žena je prišla v Vangaindrano z dragoceno pomočjo tamkajšnji bolnici, za kar jo je pridobil Peter Opeka.

Včeraj sem se vrnil iz Antsirabeja, kamor sem moral na sestanek krščanske kmečke mladine, ki je trajal cel teden.

Rado odhaja v Tananarive, kjer bo cel mesec sprejemal sobrate, ki prihajajo na delo v deželo, ko bo Gajšek odpotoval na dopust.

Danes sem imel cel dan izpit ali boljše rečeno razgovor z mladino in starejšimi kristjani, ki bodo v nedeljo prejeli v naši cerkvi zakrament svete birme. Vseh skupaj jih je 72. Jutri pride škof in bo imel tudi on razgovor z njimi. Danes smo že tudi vadili liturgijo za nedeljo in vidim, da bo zelo lep praznik z malgaškim petjem in domačim plesom v slavo božjo.

Pošiljam Vam dve fotografiji. Na eni vidite prostor, ki ga bo zavzela nova cerkev; na tem prostoru, obdanem od visokih stebrov, smo imeli blagoslov oljk. Kot vidite, je bilo veliko ljudi, pa cerkev le še ni bila polna. Kristjani so bili zelo veseli, ko so videli, kako veliko cerkev bodo imeli.

Druga slika je iz kraja Fianarantsoa (Glej naslovno stran te številke!). Lojze Letonja se je vračal na študij jezika v Ambositro, Anica Tomažič in Dorti Tratnik pa sta šli to mesto obiskat v svojih kratkih počitnicah.“

SPET DVE NOVI SLOVENSKI MISIJONARKI

Ljubljanska „Družina“ je objavila vest in sliki o obeh teh dveh novih misijonarkah, ki smo vsaj eno, laično, bolniško sestro *Branko Kladnik* tudi v našem listu že kratko predstavili pod zaglavjem „Iz misijonskega zaledja“ v prejšnji številki. V tej številki se nam pa sami predstavita, ne le laična misijonarka, ampak tudi nova sestra Frančiškank Brezmadežne, ki delujejo v Frescu na Slonokoščeni obali, s. *Hermina Nemšak*. Pisali sta našemu uredništvu prijazno pismo z dne 10. aprila, ki se takole glasi:

„Takoj po prihodu v misijon Fresco sva zvedeli za naklonjenost „Katoliških misijonov“ temu misijonu. 4. marca sva se Branka kot laična misijonarka in s. *Hermina* pridružili tukajšnjim sestram ter s tem povečali misijonsko delavno skupnost. Med tem časom sva zvedeli iz Vašega pisma eni tukajšnjih sester za Vašo željo, da bi se Vam oglasili.

Decembra sva zapustili Slovenijo in se za nekaj časa ustavili v Franciji, da se ušesa vsaj malo bolj privadijo francoščini. Afriška vročina, ki naju je pred dobrim mesecem sprejela, nama ne dela prevelikih težav. Počasi spoznavava potrebe misijona v Fresco, kjer bova delovali. S. *Hermina* se bo posvečala pred vsem katehezi, povezovanju in pripravljanju katehistov, ki po vaseh poučujejo verouk. Laična misijonarka Branka pa prihaja kot medicinska sestra v pomoč s. *Bernardi* in dispanzer v Gbagbanu. Vsaka na svojem področju se počasi vživljave v tukajšnje življenje in delo, ki se v marsičem razlikuje od tistega v domovini.

Zahvaljujeva se vsem prijateljem okrog „Katoliških misijonov“ za vse misijonsko delo ter za Vašo zavzetost za vse slovenske misijonarje in misijonarke po širnem svetu. Pošiljava vsem vroče afriške pozdrave! S. *Hermina Nemšak* in *Branka Kladnik*.“

Tako uredništvo našega lista kot vsi njega bralci in misijonski prijatelji prosimo Boga, naj obilno blagoslavlja delo novih dveh misijonark na misijonu, ki tako lepo deluje na Slonokoščeni obali! Obljubljamo jima našo duhovno, pa tudi vsaj skromno gmotno pomoč!

Nekaj življenjskih podatkov o obeh misijonarkah:

Regina Nemšak, sedaj s. *Hermina*, je bila rojena v letu 1952 v vasi Jablance pri Zgornji Koreni. Zakoncema Marku in Šolasti se je rodilo dvanajst otrok. Hčerka *Regina* se je v letu 1970 odločila, da vstopi v samostan v Slovenski Bistrici k frančiškankam Brezmadežnega spočetja. Večne zaobljube je naredila v Rimu, kjer je ob rednem delu v jezuitskem zavodu obiskovala razne seminarje in tečaje za različne jezike. Potem je najprej odšla v Lyon in nato z laično misijonarko *Branko Kladnik* na Slonokoščeno obalo na misijon Fresco.

Branka Kladnik, višja medicinska sestra, katehistinja in diplomirana pedagoginja, je doma iz majhne župnije šmiklavž pri Slovenj Gradcu. V družini je najstarejša od štirih otrok. Kot je sama povedala, se je ves čas šolanja pripravljala na misijonsko delo in sta jo katehet-

S. Regina Nemšak

Laika Branka Kladnik, tudi spodaj.

ski tečaj in študij pedagogike na filozofski fakulteti še utrdila v poklicu. Bila je tudi članica Misijonskega občestva mladih v Ljubljani.

Od Regine Nemšak se je v imenu župnije poslovil domači župnik Karel Vogrin.

Laični misijonarki je pa v domači župniji mariborski škof dr. Kramberger podelil 15. decembra misijonski križ.

Gornji dve sliki nam kažeta misijonarki že na Slonokoščeni obali, misijon Fresco, do čim je spodnja fotografija Branke Kladnik bila objavljena v ljubljanski „Družini“ pred njenim odhodom v misijone.

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 18, št. 1, Lusaka, Velika noč, 1986.

KIZITO IN LILANDA, ZBOGOM!

Predstojniki so odločili, da letos pojdem v tretjo probacijo. To je zadnja stopnja jezuitske vzgoje. Se pravi, da bom vsaj za eno leto dni zapustil moj sedaj že zelo priljubljeni misijon. Ko sedaj gledam nazaj, se zdi, da težave in preizkušnje, ki sem jih srečaval, stopajo nekam v ozadje. Ostaja pa tiho zadovoljstvo nad tem, kar sem dobrega opravil, kakor tudi skrit nemir spoznanja: čeprav sem povečini storil vse, kar sem mogel, to mnogokrat še zdaleč ni dovolj.

Pred dvema letoma sem prišel na misijon brez pravega izkustva v pastoralnem delu. Po dvomesečnem kaplanovanju pri p. Jožetu Grošlju sem ostal sam. Pomoči in nasvetov sem iskal pri sestri in pri katehistu. V pisarni sem se kar kmalu počutil doma, težje pa je bilo z duhovnim vodstvom. Težko je dajati nasvete in reševati probleme, če ni pravega uvida v misli in razlogih, ki jih imajo ljudje za svoja ravnanja. Družine, ki so druga drugo obtoževale čarovništva in so iskale pri meni pomoči, so me najprej veliko naučile. Le redko pa sem v tej zadevi uspešno posredoval. S takimi in podobnimi primeri se poprej v življenju nikoli nisem srečaval.

Ni bilo dovolj, da sem bil prijazen, potrpežljiv, ljubezniv, pozoren do vsake stranke. Uvideval sem, da je potrebno prav in globoko razumeti šege in navade; vedno znova spoznavati njihov miselni svet, iskreno spoštovati njih globoko prepričanje o duhovih, vražarstvu in veri v življenje duhov. In ravno tu, na njihovi skriti odprtosti in večnost, počasi in modro vcepljati vero v Kristusa, v vstajenje od mrtvih in večno življenje. To pa je plod vztrajnega dela in pričevanja.

Še ena stvar prežema moja izkustva: ta neverjetna beda! Kakor je dostikrat posledica nepravilnosti, tako se tudi kaže obtožba vsega človeštva! Revni se morajo dvigniti iz siromaštva! Rad bi jim pomagal, a ne morem! Nimam niti sredstev niti prilike! Samó usmiljenje ne zadostuje! Poleg vere in resnice ljudje potrebujejo kruha, strehe, obleke... Če učimo neverne in nevedne, delo še ni končano. Revnim je treba dejansko pomagati! A kako?

Hvaležen sem Bogu za dveletno uvajanje v afriško kulturo pri sv. Kizitu. Šele sedaj kot skozi zastrto steklo razbiram dušo črne celine, njeno bivanjsko hrepenenje po zmagi nad revščino, kot tudi njeno odprtost za svetost.

Lojze Podgrajšek S. J.

MISIJONSKO ŽIVLJENJE JE (TUDI) PESEM.

„Poznaš goro in med oblaki pot, v skalovju sivem zmaj varuje svoj plod?“ sprašuje pesnik.

Pri tejle župni cerkvi v Katondwe sedaj župnikuje o. Jože Grošelj; cerkev so sezidali poljski misijonarji; to je pogled iz ozadja, v ospredju je lep stolpič.

Seveda jo poznam. Domačini ji pravijo Manenekera, kar pomeni: Gora brez konca in kraja. Cesta iz Lusake v Katondwe je speljana preko nje. Zato imamo klancev in ovinkov še in še. Tudi bregov in prepadov ob njej ne manjka. Po dvakrat na mesec se vozim po njej. Zmajev sicer ni, so pa levi, leopardi in kač na pretek: črne mambe, zelene mambe, črne kobre, gadje, modrasi in še cela vrsta strupenih sorodnikov. Doslej se mi še ni nobene posrečilo povoziti, čeprav sem že večkrat poskusil.

„Poznaš li kraj, limone tam cveto, oranže zlate s temnih vej sijo?“

To je Katondwe. Limone nam cveto in zore, da je veselje. Pomaranče so nam pa zaenkrat odsijale, ker smo s prvim decembrom dali naš sadovnjak v najem. Pa tudi njih sijaj je bil kratek; smo jih morali še zelene obirati, ker drugače bi jih pa opice. Zdaj sadim sadno drevje okoli hiše, odkoder tatice odganja naš pes.

„Sijaj, sijaj sončece, oj sonce rumeno!“

To željo pri nas vzamemo zares. Z Novim letom smo si namreč napeljali sončno elektriko, tako da nam zdaj sonce „sije“ tudi ponoči in je naš farovž kot nekdanje špansko kraljestvo: v njem sonce nikoli ne zaide. Seveda, več ko je sonca podnevi, boljše svetimo ponoči.

„Mrzel veter tebe žene, drobna ptičica od nas.“

To pa za Katondwe ne velja. Iz Katondwa lastovke nikoli ne odlete. Prav vse leto gnezdiijo pri naši hiši in cvrčijo okoli nje. „Mrzel veter“ si moramo sami delati – v hladilniku. V ta namen smo doslej

kurili petrolej, ki pa je vse dražji. Zato si zdaj gradimo napravo za pridobivanje bio-plina iz kravjega gnoja. S tem plinom bomo kuhali in hladili hladilnik. Če bo šlo vse po sreči, nam bodo že o Veliki noči za „mrzel veter“ v hladilniku – in za toplo ognjišče v kuhinji – skrbele naše krave.

Jože Grošelj S. J.

OD SVETEGA JOZEFA.

Ravno te dni končujemo z gradnjo naše nove hiše. Dela so zelo hitro napredovala. Lani 8. maja smo vlili temelje, te dni pa končujemo s pleskanjem. Z dokončnimi deli pa tudi moramo pohiteti, ker 8. marca že pridejo novi semeniščniki.

Fantje pri delu zelo radi pomagajo. Mizarska dela so skoraj vsa sami opravili. Celo hišo so sami pokrili, sedaj pa pridno pleskajo. Gradnja novega centra za vzgojo nam bo ostala v prijetnem spominu; največja tolažba pa bo polno semenišče.

Trenutno imamo tukaj 22 fantov. Nekateri se pripravljajo za duhovniški poklic, drugi pa nameravajo postati redovni bratje. Fantom damo priliko, da poskušajo redovniški način življenja po vzoru sv. Frančiška. Mi jim pri tem pomagamo, obenem jih pa pri delu, molitvi in skupnem življenju opazujemo. Tukaj naj bi se fantje naučili misliti na druge, ne le na svojo družino in na sorodnike: celi svet naj bi jim postal širša družina! To pa velikokrat zelo težko razumevajo in tako številni tudi odidejo.

Hvala Bogu, zadnje čase precej fantov kaže vztrajnost in tako navdušenje raste. Zdi se, da nam prihodnost nudi „zeleno vejico“, seveda, če le fantom ne zmanjka dobre volje in predanosti Bogu. S poklici je pač tako: mi sadimo in zalivamo, rast pa daje ON.

Ob tej priliki bi se pa tudi rada zahvalila vsem našim slovenskim dobrotnikom, doma in v tujini, ki so nam pri gradnji tako ali drugače priskočili na pomoč. Bog vam povrni! In čeprav smo že pred vselitvijo, bo urejevanje prostorov trajalo precej časa. Hišo za 40 oseb opremiti z najnujnejšim pohištvom, ni šala! Vendar, kot vse ostalo, bo tudi to dokončano z božjo pomočjo in tudi z vašo. Bog lonaj še enkrat vsem skupaj.

p. Ernest Benko in p. Miha Drevenšek, minorita.

DRAGINJA NAS TARE.

Kako živimo tukaj na severu? Imamo težave zaradi podražitev. Morali smo zmanjšati obiske naših posvetovalnic. Bencin je predrag in ne moremo na mesečne obiske. Zaradi tega trpijo otroci in nosečnice, a tudi bolniki. Bolniki, ki so na čez 100 kilometrov oddaljenih posvetovalnicah, večkrat ne dočakajo, da jim pomagamo in jih zastoj prepeljemo v bolnico.

Tudi v bolnišnici sami se pozna gospodarska kriza. Imamo manj bolnikov kot prej. Ljudje nimajo denarja za prevoz do naše bolnišnice.

Na obiskih vidimo vedno več podhranjenih otrok. Zelo težko je gledati malčke, ki sedijo popolnoma apatično, ne zanimajo se za oko-

Zombiji sosedna dežela je Botswana, kjer je bil obiskovalec obiskal s. Zoro Škrlj, uršulinko.

lico in nekateri so že tako daleč, da jih niti hrana več ne zanima. Od začetka jih moramo hraniti skozi želodčno cev. Šele ko dobijo nekaj moči, začnejo sami jesti. Seveda vsaka mati je tudi poučena, kako naj pravilno hrani otroka. Po večkrat vidiš solze v očeh matere, ker doma nima kaj dati, da bi jedel. Včasih je temu kriva nevednost, ali pa oče zapije skoraj ves zaslužek.

Tudi letine so slabe. Posebno, če je preveč ali pa premalo dežja, kar se je zgodilo zadnja leta. Kmetije še niso tako razvite, da bi povsod namakali; le nekateri to zmorejo. Potem bi lahko pridelali dovolj hrane in pregnali podhranjenost in revščino.

Barica Rous, laična bolničarka.

„NAZAJ V PLANINSKI RAJ.“

Nazaj v župnijo Chelston.

Pisec teh vrstic sicer ni sentimentalen in podvržen domotožju. Od Goriškega slavčka si je izposodil le besedo: „nazaj“.

Junija lanskega leta sem nepričakovano prejel provincijalovo pismo, ki pravi: „Dragi Lovro, ni druge pomoči, kot da te reaktiviram na Chelstonsko župnijo“. To se je zgodilo pred odhodom Janeza Mlakarja na počitnice in po odhodu Ivana Gerovca, hrvaškega misijonarja, v Katondwe. Rad sem se vrnil med svoje. Med drugim smo praznovali obletnico župnije. Po vrnitvi obeh patrov nadaljujem delo v Pastoralnem centru, kjer sem na razpolago tistim, ki delajo duhovne vaje.

Lovro Tomažin S. J.

NAVEČERNO POROČILO

Prve češnje cveto
v velikonočno mesečino,
vonj ugaslih sveč stoji med cveti,
smehljaje se; kakor mi spominja se
Smiti — Obsojene.

Pravijo, da je neke vrste sreča,
biti z Budom;
neke vrste tudi sreča, biti
s Konfucijem;
nekateri javljajo: Mohamed je pot.

O, Gospod moj, le Ti si vstal od mrtvih!
Bog in Človek,
Tvoje svete brazgotine križa še ljubijo,
grehov rane celijo,
kes obogaté.

Naj počivajo v miru
Buda, Kóng-fu, Muhamad, in Zarathústra.
Naj spoznajo pravo božanstvo
v Tebi, s Svetim Duhom, z Očetom,
Eno v Treh.

Vladimir Kos.

NAŠI MISIJONARJI PIŠEJO

O C E A N I J A

PAPUA-NOVA GVINEJA

Iz kraja Vunapope nam je zadnjega marca pisal salezijanec brat JOŠKO KRAMAR:

„Hvala za poslano pomoč 310 dolarjev, ki nam bo malo olajšala stroške za preživljanje sirot. Bog naj vsem dobrotnikom povrne že v tem življenju, še posebej pa v srečni večnosti! Kot pojasnilo k mojemu zadnjemu pismu Vam naj povem, kako sva s sobratom podedovala Sirotišnico sv. Jožefa za mladostnike:

Ko sva prispela semkaj, da ostvariva našo novo postojanko, sva se nastanila pri misijonarjih Srca Jezusovega. Da jim med iskanjem primerne kraja za naš novi misijon ne bi bila v breme, sva prevzela poučevanje v delavnica sirotišnice, ki jo je ustanovil in vodil brat Martin M.S.C. v začasnih barakah na zemljišču, ki je last njihove misijonske družbe, in je seveda za to dejavnost imel dovoljenje. Tako je bilo ob našem prihodu 120 gojencev, ki so imeli poleg šolske dejavnosti tudi pokuk v mizarstvu, mehaniki in obdelovanju vrta. Ko je 22. januarja srčna kap nenadoma prekinila nit življenja in delovanja brata Martina, je škof naju prosil, da bi prevzela odgovornost za vzdrževanje in vzgojo teh mladcev. Seveda imava za sedaj še vedno v rabi vse barake, vrt in delavnice, dokler ne bomo vse sirotišnice preselili na naš novi misijon, katerega glavni namen bo misijonska dejavnost med domačini in vzgoja mladih fantov za redovniški in duhovniški poklic, s čimer bi se ostvarili

temelji za nadaljevanje evangelizacije v našem misijonu v Aramiri. Saj se Evropa in tudi salezijanci v glavnem posvečajo evangelizaciji Afrike, in ni veliko možnosti, da bi iz Evrope dobivali vedno nove moči, zato imamo načrt, da se vržemo na vzgojo domačega klera, kar bo na tem otoku možno šele po daljši navzočnosti misijonarjev, je pa bistveno za današnje in bodoče misijonsko delo.

Iz tega razberete, da midva svojega še nimava drugega kot teh 120 sirot, katere skušava prehranjevati s pomočjo dobrotnikov, med katerimi imajo tudi Slovenci, zlasti Vi po svetu, častno mesto. Nekaj si pridelamo v delavnica, hrano pa v glavnem na vrtu (tapioka) in z jutranjim ribolovom. Fantje so dobri in nama s svojim vedenjem dajejo pogum in upanje na sadove v bodočnosti. Vsak začetek ima pa tudi svoje težave, brez katerih bi bilo življenje itak pre-malopestro in lepo. Seveda, ko začnemo z gradnjo poslopj za novi misijon, nam bodo nujno morali zdaj priti na pomoč drugi sobratje in laični pomočniki, kajti zdaj imava na skrbi veliko skupino fantov, ki jih pač ne smeva zanemariti.“

A Z I J A

HONGKONG

Od tu imamo pred seboj pismo s. ANICE MIKLAVČIČ, kanosijanke, ki nam piše v začetku februarja tega leta:

„Danes Vam pošiljam sliko naše komunitete, ki jo sestavljamo 3 Kitajke in 3 Evropejke, pa še drugo, kjer sem skupaj s tisto Formozanko,

Tu slika skupnosti s. Anice Miklavčič v Hongkongu. — Spodaj: naša sestra skupaj z novo sestro s Formoze; v ozadju misijonar, ki jo je učil kantonščine, ker je znala preje samo mandarinski kitajski jezik.

Glej tudi prejšnjo stran spodaj!

ki je prišla sem pred petimi leti kot aspirantka, vztrajala je in napravila prve obljube, želeč biti goreča sestra. Od vseh aspirantk, ki smo jih imele tamkaj, se je le ta odločila za pot v Hongkong, kjer se govori angleščina in pa kantonščina, ki je pa za Kitajce s celine zelo težka. Tisti misijonar na sliki je salezijanec, ki je žrtvoval veliko časa zanjo, da jo je učil kantonščino, in je sedaj tudi on srečen, da je prišla do cilja, kajti kantonščino zdaj povsem obvlada. Za prve obljube te sestre je prišla s Formoze v Hongkong cela njena družina, oče, mati in njene sestre, 10 jih je bilo, in so bili tudi oni srečni. Povebali smo jih na skupno večerjo in nas je bilo nad 50, kajti so prišle sestre tudi iz drugih naših postojank. Gospod Yi, salezijanec, je po maši v kantonščini daroval še eno mašo v mandarinsščini za njene sorodnike, ki so v Hong Kongu ostali cel teden in si ga temeljito ogledali.“

TAJSKA

Od tu imamo najprej pismo naše najstarejše misijonarke, skoraj 92 letne uršulinke s. KSAVERIJE PIRC. Ona nam je že pred skoraj letom dni sporočila, da nam je za tombolo v Buenos Airesu poslala nekaj lepega, a ker te pošiljke ni in ni bilo, smo ji javili, da se je morala stvar na poti do nas izgubiti. Zdaj pa nam pojasnjuje, kaj je bila poslala:

„Paketek je vseboval električno Quarz uro za pisalno mizo in 2 dragocena pribora v tajskem slogu. Na uri je bilo gravirano moje ime v tajščini in tako sem mislila, da bom na kakšni pisalni mizi tam, kjer tako požrtvovalno delate za misijone. Paketek je bil poslan priporočeno in oddala ga je s. Frančiška Novak na glavni pošti v Bangkoku... Fiat!

Priložena slika je podoba moje delovne sobe. Deklici sta moji učenki

S. Ksaverija Pirc ob svoji sliki lotosovih cvetov.

klavirja, ki ga vidite v ozadju, gospa je njuna mati. Ko je zagledala sliko na stojalu, je vzkliknila: „Ali je na prodaj? Koliko stane?“, odgovorim: „1.000 tikalov“. „Tu so. Ali jo lahko vzamem s seboj?“ „Še ne, je še mokra. Počakati boste morali dva tedna...“ Takole gospodarim za Gospoda z vsem srcem.“

Pripomba uredništva: Med tem je tisti res lepi dar s. Ksaverije le prišel do nas in že čaka da zasije na tomolski razstavi pred množico udeležencev za prihodnji praznik Treh Kraljev. Srčna hvala blagi misijonarki in Bog jo živi!

Prav tako iz Bangkoka nam piše njena sosestra, uršulinka s. FRANČIŠKA NOVAK dne 16. februarja zanimive stvari:

„Vaše pismo z dne 17. januarja je pravkar prispelo in tudi bogata številka jan.-februar „Katoliških misijo-

nov“. Iskren Bog povrni! Vse sem prebrala z velikim zanimanjem včeraj, ko sem morala z učiteljicami na izlet. Vozile smo se z vlakom štiri ure na severovzhod do slapov, kjer voda izvira iz zemlje, zanimiv in lep kraj, dasi še neurbaniziran. Potem štiri ure nazaj. Vsako prosto minuto sem uporabila za branje, do katerega doma tako težko pridem. Tudi „Duhovno življenje“ sem prešla s sestavki o dogodkih pred 40 leti, ki so tudi v moje življenje globoko posegli.

Pozna nedelja zvečer je že in zelo hitim, da to pismo čim prej oddam. Imam v načrtu preprost, pa lep sestavek francoskega misijonarja, ki deluje med gorskimi plemeni skupaj s svojim zdaj predstojnikom, našim Mirkom Tružnjakom. Lepo opisuje „inkulturacijo“ v svojem misijonskem delu med gorjanci. Ta spis bi rada

prevedla za „Katoliške misijone“, pa sem zelo obložena z delom in bom še ves ta mesec.

Lepo novico bi rada delila z Vami. Letos je končno tudi name prišla vrsta, da se grem „osvežit“ v domovino. 31. marca odhaja francoska sestra z deset velikimi učenkami v Pariz, da se uče francoščine in si ogledajo znamenitosti. Njim se bom pridružila, da bom deležna znižanja cene poleta pri Swiss Air. Potem pa z vlakom iz Pariza v Ljubljano!

S. Deodata Hočevnar se je na povratku iz domovine nazaj v Indonezijo za pet dni ustavila pri nas. Vse smo je bile vesele. Kako dobro je še ohranjena pri 75 letih! Nekdanje učenke so jo v velikem številu prihajale pozdravit in jo obsule z darovi. Tu je bila 15 let, zdaj je pa že 33 let v Indoneziji.“

INDIJA

Iz Bengalije nam z misijona Keorapurkur piše še nekaj o papeževem obisku te dežele jezuitski misijonar o. JOŽE CUKALE:

„Ker sem vodil kakih 1.000 faranov na papežev prihod na Majdan, sem se tako razgrel, da sem na večer, ko je megla padala na mojo „kupolo“, staknil prehlad in zdaj kašljam, da se stene tresejo. Vsi misijonarji oziroma tudi domači duhovniki smo imeli za škofi na papeškem odru privilegirani prostor, med tem ko se je 250.000 glava množica mučila, da bi bolje videla svetega očeta. Vsaj slišala ga je lepo in kristjani, kakor nekristjani, so bili blaženi v sreči, da so ujeli bežen pogled na Kristusovega namestnika.“

Tudi v ostalih pismih naših indijskih misijonarjev in misijonark so spomini na ta papežev obisk.

Iz Bombaya nam sestra KONRADINA RESNIK 20. marca piše, ko

se zahvaljuje za poslano ji pomoč:

„Glede papeževga obiska Vam povem, da je bil zame čudovit. Tudi tisti, ki so preje močno protestirali, so potem spremenili svoje zadržanje. Ko so sveti oče izstopili iz aviona, so najprej poljubili indijsko zemljo. Ko so ljudje to videli tudi na televiziji, so govorili: „To je pa ponižen in dober človek!“ Veliko se je o tem obisku pisalo v časopisju in tudi televizija je vsak dan kazala, kako je papež hodil sem in tja v spremstvu naših domačih škofov.

Meni ni bilo dovoljeno, da bi šla tja, kjer je bila množična prireditev, čeprav je bil poseben prostor za sestre in duhovnike, a je bila kljub temu velika gneča hindujcev, muslimanov in katoličanov. Pa sem telefonirala v glavno prireditveno pisarno in prosila za vstopnico za v katedralo in sem jo takoj dobila ter so me peljali tja. Sveti oče so šli po cerkvi in vse jih je pozdravljalo. Ko so prišli do mene, sem mogla vzklikniti samo: „Sveti oče!“ po slovensko, podali so mi roko, drugo mi pa položili na glavo... Tako me je ganilo, da sem skoraj na glas zajokala od veselja... Včeraj, na dan sv. Jožefa, so mi pa naš nadškof S. Pimenta prinesli lepo veliko fotografijo, na kateri je papež, ko ravno pri meni stoji. To sliko bi Vam takoj poslala za „Katoliške misijone“, a jo bom vzela seboj, da jo bom tam našim pokazala, ko grem v domovino koncem meseca maja.

Moje zdravje je zelo razrahljano, posebno glava me pogosto boli in pa hrbet od tistega nesrečnega padca. Delam le še po malem in še kar celi dan, le težkega ničesar ne.

Misijskim prijateljem priporočam v molitve pokojno rodno sestro, ki je ta mesec doma umrla. Naj počiva v miru!“

Fogled z dvorišča bolnišnice, v kateri deluje že desetletja s. Konradina Resnik; ljudje — ubogi in vrsti čakajo, da vsak dobi svoj paket darov za božič.

Iz indijskega mesta Poona nam sredi marca piše Kristusova sestra **MARIJA SREŠ:**

„Naše novinke delajo pojutrišnjem svoje prve zaobljube, potem grem nazaj v Gujarat z eno samo, ki je vstopila, in tam bom ostala do oktobra. Veselim se že tega življenja tam, ker sem v tistih krajih in med tistimi ljudmi bolj doma kot pa tukaj v mestu.

Papež je prišel in odšel. Videla sem ga, ne preveč od blizu; njegova osebnost in pozdrav sta me ganila. Nič ni novega povedal, in kot je neki možki omenil, „je govoril le po svojih interesih, saj je družine omenil le v toliko, v kolikor bi mu naj dale sina duhovnika ali pa hčer redovnico“. Prišlo je pa mnogo ljudstva, preprostih in lačnih, ki so tudi pričakovali besedo zase. Seveda je njegov prihod

v naše mesto bil posvečen bogoslovcem.“

Z božje poti v Bandelu nam je tudi sredi marca pisala hči Marije Pomocnice s. **TEREZIJA MEDVEŠČEK:**

„Z veseljem Vam sporočam, da je paket z rabljeno obleko, ki ste mi ga iz Argentine poslali, povsem v redu prispel in da je bilo v njem vse zelo in dobro ohranjeno, kar bo razveselilo najpotrebnejše. Prav posebno nam pridejo prav obleke za dekleta od štirih do 12 let, saj jih vsako nedeljo pride okrog 400 v nedeljsko šolo; lepo število jih je med njimi, ki v kake druge šole sploh ne morejo hoditi in ne znajo ne brati ne pisati ne računati, ker so pač iz najbolj revnih družin. Kar Vam tam več ne služi, vedite, da nam tu vse prav pride. Prav lepa hvala za pošiljko!

Včeraj, v nedeljo, smo bile zelo zaposlene z mladino. Učiteljice so imele tri ure trajajočo duhovno obnovo. Iz Dum Duma je prišlo 120 deklet desetega razreda šole na božjo pot v Bandel prosit Marijo za uspeh pri izpitih. Med temi dekleti so bile le 4 katoličanke. Pa so bile prav vse navzoče pri vseh molitvah. Naša notranja dekleta, ki so vedno z nami, in so iz VII., VIII. in IX. razreda, so pa imele takozvani „poklicni dan“. Popoldne pa je spet prišlo, kakor vsako nedeljo, okrog 400 mladine, ki so napolnile dvorišče s svojim živžavom; a ko zvon zazvoni, je takoj popoln molk in se razdelijo v šest skupin, katerih vsaka se imenuje po kakem svetniku. Ob vsaki skupini je sestra domačinka ali pa učiteljica ali kako bolj izobraženo dekle, ki jim potem razlagajo krščanski nauk. Tukaj v Indiji se posebno med žensko mladino zelo lahko ohranja disciplina.“

A F R I K A

BURUNDI

Iz te dežele, kjer vlada izganja misijonarje, smo od slovenskih prejeli dve pismi, ki smo novic v njih kar veseli.

Salezijanski duhovnik AVGUST HORVAT nam iz Rukaga v prvi polovici aprila piše tole:

„Prav včeraj sem prejel Vaše pismo in nanj takoj odgovarjam. Kakor vidite, me je pismo našlo na starem mestu. Pred prazniki Vam nisem pisal, ker sem čakal na rešitev dovoljenja za nadaljnje bivanje tu.

Torej zdaj je vse jasno in še kar zadovoljivo rešeno. Spet sem za leto dni miren, kajti dovoljenje so mi podaljšali. Zdaj pa glede sobrata Jožeta: Ne vem, kdo je to sporočil in od kod so se vzele te novice, da je že odšel. Ne le Ti, tudi drugi so čuli vse mogoče o njegovi usodi in spra-

ševali, kje je zdaj, ali res v Zairu, v Rwandi, v Italiji, ali v hišnem zaporu na škofiji, itd. Vse to so nerresnice. Jože niti en dan ni zapustil misijona v Rukago. Kot sem Ti pisal v novembru, je Jože ostal in delal naprej, kot da nič ni. Seveda je imel zraven vse pripravljeno, če bi moral prisilno na hitro oditi. Potem je po novem letu prišlo do male „odjuge“. Vsem so začeli podaljševati vize. Tudi sobratu Brazilcu so jo podaljšali. Tu blizu sta bila še dva misijonarja brez potnih listov oziroma kako drugače „na črno“, kot naš Jože. V začetku februarja pa je tukajšnji guverner potne liste teh treh misijonarjev nesel na emigracijo v glavno mesto, nakar je šef emigracije te misijonarje poklical k sebi in jim vsem podaljšal pravico bivanja za leto dni. Tako je zdaj Jože do februarja leta 1987 mirno lahko tu, jaz pa do aprila. V marcu so dovoljenje podaljšali tudi s. Bogdani Kavčič, usmiljenki. Tako smo vsi ostali na svojih „položajih“ in delo gre naprej. Jože je takoj, ko je dobil vizo, začel graditi cerkvice še na eni od podružnic. Ob nedeljah imajo zdaj že bogoslužje božje besede v njej, ki ga vodi katehist. Od časa do časa bo pa tudi tam sveta maša. Ljudje so veseli in navdušeni.

Prazniki Vstajenja so bili lepi in doživeti. Dela je bilo veliko, posebno spovedovanja. Na Veliko Soboto smo krstili skoraj 500 odraslih katehumenov, ki so se štiri leta pripravljali na krst. Nekateri od njih so prejeli kar štiri zakramente: krst, obhajilo in sv. zakon, ker so bili poročeni le po poganskih navadah. Na Binkošti bodo prejeli pa še birmo, pred njo bodo pa še opravili prvo sveto spoved.

Zgoraj sem omenil to malo „odjugo“ vlade. Vlada je začutila velik pritisk iz Evrope, posebno od držav ekonomske skupnosti. Potem je bil

predsednik še osebno v Evropi in so mu v Luksemburgu jasno in odkrito povedali, da z izganjanjem misijonarjev krši človečanske pravice. Nad tem je bil sicer silno nejevoljen, a čudno, z izganjanjem so malo prenehali. Kako bo v prihodnje, bomo videli.“

Horvatovemu pismu je dodal nekaj vrstic JOŽE MLINARIČ SDB, ki tole pripiše:

„Kot vidite, še iz Burundija pišem. V deželi vlada gonja proti Cerkvi, ki je ena najmočnejših v Afriki in edina sila in katedra množic, kjer imajo besedo in se čutijo svobodne in varne. Tovrstna gonja je nekoliko popustila. A že ji sledijo drugi ukrepi: Te dni so vsem redovnikom in redovnicam vzeli vodstvena mesta v šolah, ki jih vodijo. Zdaj pravijo, da bodo podobno ukrenili z vsemi zdravstvenimi in socialnimi ustanovami v rokah redovništva. Pa ne le tujce odstranjajo, ampak tudi domače redovnike in redovnice, da bo vse pod laičnim, rdečim vodstvom. Menda še verouka ne bo v šoli prihodnje leto, kot je to pri nas v Jugoslaviji.“

Naš tukajšnji škof je vesel, da je uspelo vsaj nam trem ostati na župniji. Smo pa imeli veliko dela: Spovedovali smo ure in ure, ne le v naši, ampak tudi po sosednjih župnijah. Korajža velja!“

Tudi tam delujoča prednica naselbine sester usmiljenk s. BOGDANA KAVČIČ je mogla vsaj nekaj malega pripisati, saj za kaj več res ni bilo prostora na listu:

„Naj se pozdravom in sporočilom Gustija in Jožeta pridruжим. Vesela sem, da imam spet dovoljenje vsaj še za eno leto bivanja v deželi. Poslala sem Vam daljše pismo preko Pariza. Za vse se Vam zahvaljujem in lepo pozdravljam!“

To njeno pismo preko Pariza smo kajpada prejeli in ga tu objavljamo.

Salezijanska misijonarja Avgust Horvat in Jože Mlinarič, ki se z nami veselita, da sta zaenkrat še mogla ostati v Burundiju...

Pisala ga je iz njihove postojanke v Kiyange 17. marca 1986. Tudi njeno pismo je, podobno kot Horvatovo in Mlinaričevo, bolj vedro. Takole piše:

„Naj Vam danes napišem nekaj veselih vesti. Prva je ta, da je Jože Mlinarič s svojo vztrajnostjo le dobil vizo, da sme ostati v deželi še leto dni. To nas je vse presenetilo in razveselilo. Saj je bil brez tega dovoljenja skoraj pol leta. Mislili smo, da bo moral vsaj kako globo plačati, pa nič! Tudi njihov brazilski sobrat je januarja dobil tako dovoljenje. Prav tako sem ga dobila jaz. Kaže, da je bila v začetku leta neka odjuga. Zdaj se pa spet nekaj zaostruje, pred vsem proti Belgijcem. Naš predsednik je bil ta mesec v Franciji, pa je obiskal še Belgijo in Luksemburg. In tam so ga baje zelo slabo sprejeli in so bile demonstracije proti njemu tudi po

ulicah. Čutil se je ponižanega in se je še bolj zakrknil. Za vse te izpade je obdolžil belgijske misijonarje. Kar čakamo na nov izbruh, je le preveč mirno te dni.

Tu v naši župniji pa naši misijonarji res še kar v miru delujejo; drugje je hujše. Tako naši hodijo pomagat pred vsem v postnem času v druge župnije; povsod vodijo duhovne obnove in je veliko spovedovanja. V Rukago je pač največja skupina duhovnikov, saj so kar trije. Drugod je povsod le po eden, kvečjemu dva. Tudi sestre Doroteje so še v Rukago, vendar se je njih število zelo zmanjšalo radi izгона, nekaj pa tudi radi boleznimi. Tako je šla Dorotejkam celo ena naših sester pomagat za dva meseca, ker so bile v veliki stiski.

Na Veliko noč se že kar cel postni čas pripravljamo. Pri nas imamo skupino okrog 40 starčkov, ki bodo prejeli krst na Veliko Soboto. V naši deželi so cerkvena občestva: kljub vsemu živa. Naše sestre, ki so odšle v Rwando, pravijo, da je Cerkev v Burundiju veliko bolj polna življenja kot pa tam. Ljudje se bolj zavedajo svojih verskih dolžnosti, medsebojna pomoč ubogim in trpečim je pri nas bolj učinkovita. Tudi preskušnje Cerkev utrjujejo. Cerkev v Rwandi je pa le preveč vezana na državno oblast in to jo zasenčuje; preveč so še gospodje in premalo služabniki.

Veste, da imamo tu sestre isto misel kakor Vi. Vse bolj se usmerjamo proti Zairu, ki je v pogledu krščanskega življenja veliko bolj nerazvit, čeprav katoliško številčno močan. Prav to leto bomo odprle tam novo postojanko, ki bo pa spadala še vedno pod naše burundijsko družbeno vodstvo. Zaire je ogromen in bi bila povezava z družbeno provinco tam pri Mbandaki pretežka, ker je oddaljenost prevelika. (Op. uredništva: Res Burundi meji tudi na Zaire, a pro-

vinca zairskih usmiljenk je na čisto drugem koncu zairske dežele. Iz Burundija do Mbandake je kakih 1.500 km!) V Rwandi pravijo, da je že kar preveč redovnih skupnosti, vsaj v nekaterih predelih. Če bom morala Burundi zapustiti, se lahko zgodi, da grem na delo v Zaire. A je vse v božjih rokah.“

TANZANIJA

Naš rojak iz vrst takoimenovanih beneških Slovencev p. EMIL ČUK nam je iz misijona, kjer zdaj deluje, Pawaga, pisal kar obširno pismo v začetku meseca aprila, ki se v glavnem takole glasi:

„Na Vaše pismo z dne 12. januarja pač ne smem več dolgo odlašati z odgovorom. A zadnje čase sem bil bolan, nič sicer resnega, a nisem mogel domala ničesar delati, niti pisati pisem. Ko se mi je stanje izboljšalo, so me pa poklicali v Iringo, na sedež našega misijona, da sem spet prevzel službo, ki sem jo že pred tremi leti opravljal, preden sem prišel v Pawago.

Tisti čas sem v Iringi doživel slovesni vhod novega škofa Norbeta Mtega in njega zelo slovesno ustoličenje. Novi škof je simpatična osebnost. Ima vse sposobnosti in darove, da bo lahko dober pastir škofije, čeprav je še mlad.

Za Veliko noč sem se vrnil v Pawago. Sodeloval sem pri temeljiti pripravi naših vernikov na ta največji praznik krščanstva. Duhovne obnove smo vodili po skupinah: šolska mladina, izvenšolska, zakonci, starejši. Obredi Velikega tedna so bili dolgotrajni, po dve uri in pol; udeležilo se jih je precej vernega ljudstva, ki je prisostvovalo duhovno zbrano.

Na Veliko soboto sem krstil dva otročiča, na praznik sam 41 mladih, dva starčka in še enega dojenčka.

Na podružnici v kapeli pa smo isti velikonočni dan krstili 28 mladih ljudi in enega otročiča. Krsti in sploh zakramenti so za nas vir največjega notranjega zadovoljstva.

Od osmega januarja naprej nam nebo ne nakloni niti kapljice dežja. Vsi napori in upanja kmetovalcev so že ožgani od sonca po vsem področju misijona Pawaga. Tudi polja z rižem slabo kažejo. Tudi če bi zdaj začelo deževati, pa dežja morda ne bo do decembra, bo vendar že za vse skoraj prepozno. V okviru možnosti pomagamo najpotrebnejšim, a je vedno težko najti moko ali koruzo za polento, in potem še te strašne cene! V Iringi ne zadošča dvomesečna plača za vrečo 90 kg moke.“

ZAMBIA

Iz kraja Chilonga, kjer deluje v bolnišnici kot višja bolniška sestra laična misijonarka BARICA ROUS, smo tudi dobili pismo z dne 13. aprila, ki se približno takole glasi:

„Za veliki teden sem bila na tridnevni duhovni vajah. Prvič, kar sem v Zambiji, so se spomnili tudi nas, laikov-misijonarjev, da so nam nekaj pozitivne organizirali. Za sestre so duhovne vaje nekajkrat na leto, za nas pa nihče ne skrbi, pač se pa spomnijo na nas, ko nas potrebujejo...“

Zaprosila sem za podaljšanje delovne pogodbe in še ne vem, če mi jo oblast podaljša. Na dopust pa že komaj čakam; dvatedenjski letni dopust ne pomeni veliko in sem že kar precej utrujena. Poleg mojega dela moram marsikaj storiti namesto drugih, ki prihajajo sem na delo od raznih organizacij in imajo veliko dopusta, pa si še sami dodajo dneve počitka, pa mora nekdo namesto njih delo opraviti. Bolniki se ne morejo zapreti v omaro, ko gre kdo na dopust, in

zvzeti ven, ko pride nazaj; delo mora iti naprej in tudi bolničarska šola, v kateri tudi delujem.

Sedaj imamo spet lepo vreme, ker je dež končno prenehal. Letos ga je bilo spet preveč in koruza ni uspela. Drago pa je vse tako, da mora delavec žrtvovati eno tretjino plače za vrečo koruzne moke. Ne morem si predstavljati, kako morejo preživljati svojo družine.“

ZAIRE

Iz te velike države sredi afriškega kontinenta nam je pisal novi misijonar JOŽE ŠÖMEN, ki deluje na istem misijonu, kakor lazaristovski brat Marcel Kerševan. Ko smo mu pisali, da bomo tudi njemu vsaj kaj malega pomoči poslali, nam je odgovoril med drugim.

„Zame bo ta pomoč posebno dobrodošla, ker bomo v eni naših vasi gradili novo cerkev. To je vas Lapan-go, ki bo verjetno kmalu postala samostojna župnija. Ker je ta vas „v gozdu“, kot se tu izražamo, in sem za „gozd“ odgovoren jaz, bo tudi gradnja cerkve pred vsem moja skrb.

Tokrat Vam drugih novic ne pošiljam, pač pa bom na vrsto vprašanj, ki ste mi jih stavili v obeh zadnjih pismih, odgovoril prihodnjič. V pogledu mojih stikov s Tonetom Pačnikom, lahko rečem, da so zelo skromni. Videla se še nisva, le po našem misijonskem „radiju“ sva enkrat govorila. Jaz sem cele tedne v gozdu, on pa ima na drugem koncu področja dela čez glavo. Brat Marcel je pred kratkim malo bolehal, sedaj pa je — hvala Bogu — spet v redu. Letos bo šel na dopust in bosta s holandskim sobratom Janom obiskala Slovenijo in tudi mojo družino.

Tu Vam pošiljam fotografijo pred našo misijonsko postajo v Iboko, kjer sem skupaj z g. Lubelskim iz Brusla,

ki nas je obiskal. Zraven sta pa še dva fantička.“

Na pismo se je tudi brat Marcel vsaj podpisal, kajti on je redkobeseden človek. Vsi misijonski prijatelji, ki ga že desetletja spremljamo pri njegovem delu v Zairu, mu želimo srečno pot v Evropo in domovino!

TOGO

Z misijona Kande nam je v začetku marca kratko pisal frančiškan EVGEN KETIŠ, ki se zahvaljuje za poslani mu dar, potem pa pravi:

„P. Milan Kadunc mi je javil, da si tudi njemu pisal, ko je sam dal nekaj glasu od sebe po vrnitvi z dopusta. Pred nekaj dnevi sem prejel dolgo pričakovane fotografije, ki Ti jih bom ob prvi priliki poslal. Trenutno tega ne morem storiti, ker me je malarija spet zagrabila, a mi gre že na bolje. Misli mi gredo iz glave bolj težko. Zato Ti v teh vrsticah vsaj kratko voščim za postni čas duhovne poglobitve, da bi tako vsi mogli v veselju doživeti velikonočno vstajenje!“

SLONOKOŠČENA OBALA

Od dveh bratov Bajec sta se nam oba oglasila za praznike.

Z misijona Guitry nam piše IVAN BAJEC 22. marca:

„V postnem času imamo še posebno veliko dela z neposrednimi pripravaми katehumenov za krst, ki naj bi ga za Veliko noč prejeli. Tu je še precej ustaljena navada, da krščujemo kolikor mogoče odrasle katehume na Veliko soboto ali pa vsaj v velikonočnem času. Tako pride še bolj do izraza krst kot zakrament novega življenja. V začetku maja bomo imeli v župniji še birmo; tudi za to bo treba nekaj posebne priprave.

Z bratom Pavletom se od časa do časa srečava, čeprav sva precej od-

daljena drug od drugega. Prav tako s sestrami v Frescu. Tudi obe novi misijonarki sem že srečal. Kako začudenjata svoje življenje in delo v Afriki, Vam bosta gotovo sami pisali.“

Iz kraja Lakota pa smo prejeli od Ivanovega brata PAVLETA dve sporočili: v začetku februarja pismo, za Veliko noč pa razmnoženino. Iz vsakega teh objavljamo za vse zanimivo:

„Iskrena hvala in Bog povrni za poslani denarni dar, katerega sem bil vesel, saj so potrebe zelo velike, čeprav naša država ni tako revna kot nekatere sosednje, a vendar najdemo povsod ljudi, ki se ubadajo z veliko revščino.

Božični prazniki so že zdavnaj minili, saj v dobrem tednu že začnemo postni čas. Tako se delo kar nadaljuje: obiski po vaseh, razna srečanja in duhovne vaje zlasti v postu. Za Veliko noč imamo navadno krščevanje, zato moramo posvetiti posebno pažnjo tem, ki bodo prejeli ta zakrament letos. Sedaj, ko je sušna doba, nam je mogoče obiskovati ljudi po vaseh, ki so v deževni dobi včasih nedostopne. Sicer pa že čakamo dež, da nas bo malo ohladil in spral z nas prah...“

Iz okrožnice vsem prijateljem za Veliko noč pa tole povzemamo:

„Velikonočni prazniki so za nas posebno lepi, ker v tem času krščujemo katehume. Skozi ves postni čas imamo razna srečanja zanje, da bi se tako lepše pripravili na zakrament. Prihajati so morali k pouku skozi tri leta. Na koncu vsakega letnika je vedno izpit in kontrola obiska svete maše ob nedeljah in praznikih. Samo ta, ki je redno pri maši, pozna določeno versko snov in se prizadeva živeti po veri, je sprejet v naslednji letnik. Po krstu morajo vsi še eno leto prihajati k verouku v pripravo na prejem svete birme. Kljub toliko priprav in resnosti mnogi krščenj

Tole sliko je napravil o. Evgen Ketiš OFM pred cerkvijo, ki jo je bil sezidal v Togu p. Hugo Delžnjak. Misijonar v kratkih hlačah je o. Milan Kadunc, ob kraju pa stoji obiskovalec.

pozneje zapustijo Cerkev, ker so jih premotile razne sekte ali pa so začeli spet živeti po njih starih običajih, ki niso nič krščanski.

Da se božja beseda ne širi hitreje, je krivo veliko pomanjkanje duhovnikov. Letos je nam tu škof dal v upravo še eno župnijo. Tako bomo trije za dve župniji, a vsega ne bomo zmogli.

Vsi smo poklicani, da prispevamo svoj del k širjenju božjega kraljestva.

Če drugega ne moremo storiti, vsaj molimo v ta namen! Tudi gmotno lahko podpremo misijonarje. Kdor pa začuti v sebi misijonski poklic, naj se mu z veseljem odzove!"

JUŽNA AFRIKA

Od štirih slovenskih oblatinj, ki delujejo v tej državi, imamo dve pismi od s. BENIGNE ŠTEH, ki deluje v Koelenhofu. Prvo pismo nam je pisala devetega februarja letos:

„Moje moči sicer pešajo, a delo z bolnikom nič ne vpraša, kako si, in moraš skrbeti, da mu pomagaš in storiš, da se ne poslabša.

Pred Božičem smo imele preobleko treh kandidatini, tri novinke so pa položile prve obljube. Potem so mlade sestre prišle z misijonov na duhovne vaje in pri sestri voditeljici obnovile svojo vneto za apostolat in duhovno življenje. V obednici nas je bilo kar 30. Nekaj dni po novem letu so se spet vrnile na delo, pomnožene s petimi novimi, ki so prvič zapustile novicijat. V misijonih so jih z veseljem sprejeli. Sedaj je v naši hiši za oblikovanje naraščaja še 5 novink, ki morajo ostati še eno leto, čeprav so že naredile obljube, in tri novinke brez obljub in 6 kandidatini, od katerih so tri prišle šele v začetku leta. Bog daj, da bi ostale vse zveste!

Naša šola je napolnjena, tako da ima učiteljstvo dosti dela z mladino. Hvala Bogu, vsi učitelji so zelo dobri. Ob petkih popoldne pride veliko te mladine na misijon nazaj, kjer pod vodstvom štirih sester delajo ročno delo in se učijo raznih praktičnih stvari. Radi prihajajo in so zelo nardarjeni. Tu jim postrežemo z malico, kruhom in marmelado. V zimskem času pa vsaj najmlajšim damo tudi toplo juho in potrebnim tudi obleko. Mnogo njih staršev je ostalo brez dela, ker je opekarna, v kateri so bili zaposleni, že novembra zaprla obrat. Spet drugi delajo na kmetih in so ves dan odsotni od doma, tako da so otroci kar sami sebi prepuščeni.

Te dni smo živeli in molili s svetim očetom v Indiji. Kdaj bo naša Južna Afrika doživela njegov obisk?

Letos imamo silno vroče poletje, trava je vsa požgana, ker ni dovolj vode, da bi vse namakali. V Namaqualandu, kjer imamo misijonske postaje, so dobili dež prvič po šestih letih, a je prišel v hudih neurjih,

tako de je mnogo hiš naših ljudi izgubilo strehe.

Moja sestra s. Terezija Alojzija bo v kratkem dočakala 80-letnico, a je vedno na delu, hvala Bogu!“

Iz kraja Port Nolloth se nam je spet oglasila oblatinja s. ELIZABETA POGORELC, ki takole proti koncu februarja kramlja o svojem življenju:

„Zdaj morem edino le še kaj šivati, po malem vsak dan, vsako uro. Jemljem zdravila, ki me drže pokoncu in mi olajšajo bolečine. Če grem ven iz hiše, grem s palico, doma se le oprijemljem. Ob vsem tem sem vdana v božjo voljo in izrekam svoj Fiat. Vse dolgujem Bogu, ki me je, nevredno, poklical v to lepo življenje redovnice. Čestokrat mislim, da bi marsikatera dekle vstopila v samostan, če bi pravilnejše poznala redovniško življenje in če bi imela živo vero, ki bi ji pomagala ostati zvesta na tej poti.

Zadnja leta je naš novicijat v Koehlenhofu pod vodstvom sestre Agnes resnično plodovit. Med poklici so preprosta dekleta, pa tudi izobražena. Imamo veliko upanja za bodočnost družbe, ki raste počasi. a vztrajno.“

MADAGASKAR

Iz Vangaindrana je svojim domačim v Slovensko vas pri Buenos Airesu pisal dne 2. aprila RADO SUŠNIK med drugim sledeče:

„Tu je dela vedno veliko, tudi pri gradnji cerkve je potrebno, da je vedno eden zraven, če ne Peter, pa jaz; včasih morava tudi sama kaj poprijeti, pred vsem pa nadzorovati. Glavno najino delo je pa seveda duhovnega značaja; zlasti sedaj ob velikonočnih praznikih je bilo tega veliko. Postni čas je tu res čas priprave na Veliko noč, ko imajo ljudje še „čas za čas“. Sam sem bil za Veliko noč

Lep prirastek domačink sester oblatinj sv. Frančiška Saleškega v misijonu slovenskih sester v Južni Afriki. Nobena od njih ni več kot pet let v Družbi.

na podružnici Sevadkiňy, kjer sem pri velikonočni vigiliji krstil tri mlade, štiri drugi so bili pa pri prvem svetem obhajilu. Tudi Peter je na fari krstil menda osem odraslih. V nedeljo bomo pa imeli še v Manašua krst petih starejših možakarjev. Tam imamo tudi v načrtu gradnjo nove cerkvice, ker se sedanja lesena že kar postrani drži. V središču misijona pa gradnja nove cerkve kar lepo napreduje. Sedaj zalivamo že zgornje vezi med stebri, tako da bomo že kmalu začeli s streho. Dela pod streho bo pa tudi še za celo leto. December je bil tu še zelo suh, potem nas je pa dež precej oviral. Dvakrat je tudi reka zelo narasla, tako da je bilo veliko rižnih nasadov uničenih ter bo lakota spet gospodovala. V nedeljo 16. marca je reka čez noč narasla štiri do pet metrov, vsa rižna polja ob reki so

bila teden dni pod vodo. Pri izhodu iz Vangaindrana proti Farafangani je tudi odneslo manjši most (dolg 18 metrov), da smo se morali tam s čolnom voziti čez vodo. Sedaj so ga že zasilno popravili, da se že pride peš in z motorjem na drugo stran.

Za praznike je prišel iz Ambositre tudi Lojze Letonja, ki je bil s škofom v Ranomeni, ker je šel Klemen Štolcar po novem letu domov v Slovenijo radi mamine težke bolezni za rakom. Tone Kerin je čez praznike ostal kar v Ambositri. Tečaj malgaščine se konča za Binkošti, nakar bo šel Tone oktobra za leto dni v novicijate. Tudi laikinji Anica Tomažič in Dorti Tratnik sta prišli za 14 dni iz Tangainonyja malo na oddih. Peter gre pa jutri za deset dni na sever, da se udeleži zborovanja mladinskih voditeljev v Antsirabe, pa še za gradnjo

bo kaj naročil. Hvala Bogu, tako mi dva kot ostali smo kar pri dobrem zdravju. Tudi vročina je že popustila, da je proti jutru že kar deko treba potegniti čez noge.“

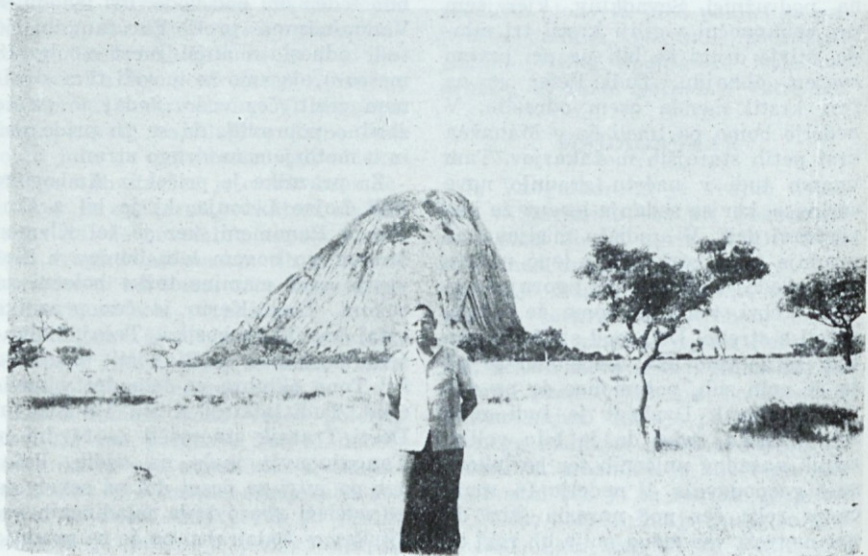
Vangaindranska sesterska prednica s. MARIJA PAVLIŠIČ nam je kar dvakrat pisala. V prvem pismu z dne 10. februarja nam odgovarja na vprašanje, kje vse bi bile na Madagaskarju še zaželjene laične misijonarke, ki bi prišle za nekaj časa tja na delo. Odgovarja nam takole:

„Vprašujete, če bi bili tu pripravljene sprejeti laično zdravnico. Odgovarjam: Vsekakor bi zdravnica mogla veliko pomagati. Ne vem, koliko bi njena pomoč prišla v poštev tu v Vangaindrano, ker imamo v bolnišnici že 5 zdravnikov (a zdravil ni...!). Glede sesterske skupnosti mislim, da ne bi imela ničesar proti, vendar pa obstoje težave, ker zdravnica ne bi imela primerne družbe. Dalje: težka,

vlažna in vroča klima vpliva depresivno na človeka, zato človek še bolj potrebuje primerne družbe. Zdi se mi najbolj pametno, da počakamo in vidimo, kako se bosta sedanji laični misijonarki znašli, ob vsej dobri volji, ki jo imata, kakšne vtise bosta imeli in s kakšnimi težavami se bosta srečali. Seveda pa je potrebno, da se laična misijonarka poveže z misijonarji, kateri ostanejo več časa na isti misijonski postaji, dočim smo me sestre večkrat premeščene. Jaz osebno bi rada sodelovala z laično misijonarko, saj tudi sedaj delam z laiki. Problem ni skupno delo, pač pa socialno življenje laične misijonarke, če bi bila le ena sama na kakem misijonu. Sicer bi nama pa jako prav prišla zlasti strokovna pomoč zdravnice.

V drugem pismu pa nam s. Pavlišič poroča podrobnosti o nekdanji vangaindranski slovenski misijonarke s. Ani Resetič, o čemer smo že v prejšnji številki pisali.

Slovenski misijonar Ivan Štanta CM, ki deluje v italijanskem misijonu Ihosy, pred goro zanimive formacije.

PO MISIJONSKEM SVETU

Piše Franc Sodja CM.

V VIETNAMU je za Cerkev življenje težko. Desetina duhovnikov je še vedno v zaporu. Prava vzgoja duhovnikov je praktično nemogoča. Najprej so zaprta skoraj vsa semenišča. Samo nekaj spomin sta semenišči v Hanoju in Haifongu. Praktično sta prazni, ker le redki fantje dobijo državno dovoljenje za vstop v semenišče. Dokler bodo ostali čvrsti duhovniki srednje generacije, bo že šlo, ker je okrog dva tisoč duhovnikov. A ko ti ostare, bo težko vprašanje pastoracije. Med 50 milijoni prebivalci je 4 milijone katoličanov. Manjšina, a po krščanski zavesti močna manjšina. Komunistom ni uspelo, da bi organizirali domačo Cerkev, ločeno od Rima. Pač so uspeli z organizacijo „domoljubnih katoličanov“. V Rimu so tudi to organizacijo odklonili, ker ima namen čim bolj razdvojiti katoliške vrste. Pri vsem preganjanju se katoliška skupnost močno upira nasilju. Cerkve so še vedno polne.

PAPUA-NOVA GVINEJA je od leta 1975 samostojna država. To je obsežno otočje, kjer pa živi le tri milijone prebivalcev. Najtežje vprašanje je še vedno: številni rodovi na visoki gorski planoti, ki govore 700 različnih narečij. Zato najplodnejše delo med njimi opravljajo katehisti, ki jih je okoli 2.500. Papuanci so dobili prvega duhovnika leta 1937, danes jih je 55. Prvi škof pa je bil posvečen šele leta 1970. Vendar so danes že štirje.

OCEANIJA je težak pa uspešen misijon. Nad deset tisoč otokov ima 21 milijonov prebivalcev. Med njimi je pet milijonov in pol katoličanov. Cerkev danes šteje na tem otočju skoraj

sto škofov, blizu 6.000 duhovnikov in 17.000 redovnic. Kot v nobenem drugem misijonu je tu še tri tisoč redovnih bratov in tudi kakih tri tisoč katehistov.

V INDONEZIJI se je sicer misijonsko delo pričelo že v 16. stoletju. A ko so otoki postali Holandski (1602), je bila katoliška vera prepovedana kar za dvesto let. Še danes so katoličani v manjšini. Med 150 milijoni prebivalci ni niti pet milijonov katoličanov. In še ti imajo predvsem premalo duhovnikov. Šestdeset odstotkov vernikov preživi nedeljo brez duhovnika. Teh je komaj 1640. Nekaj več je redovnic — 3120. Moč evangelizacije je v šolstvu. Cerkev ima 31 višjih, 1060 srednjih in 2856 osnovnih šol. Te šole obiskujejo tudi drugoverci, katoliških učencev je le 40 odstotkov. Najbolj zagrizeni so muslimani, ki bi radi napravili islam za državno vero. Priseljeni Indonezijci, zlasti hinduisti in budisti so evangelizaciji bolj dostopni. Še ta zanimivost: Indonezija ima kar 13.677 otokov, a niso vsi obljudeni, komaj polovica.

BURMA je leta 1966 izgnala vse tuje misijonarje. Danes so povečini tam le domači duhovniki. Vendar Cerkev živi naprej. V novem položaju, ki pa se zadnje čase nekolikoboljšuje, deluje devet škofov, 215 duhovnikov, 60 redovnikov, 670 redovnic in 1290 katehistov. Katoličanov je en odstotek vsega prebivalstva.

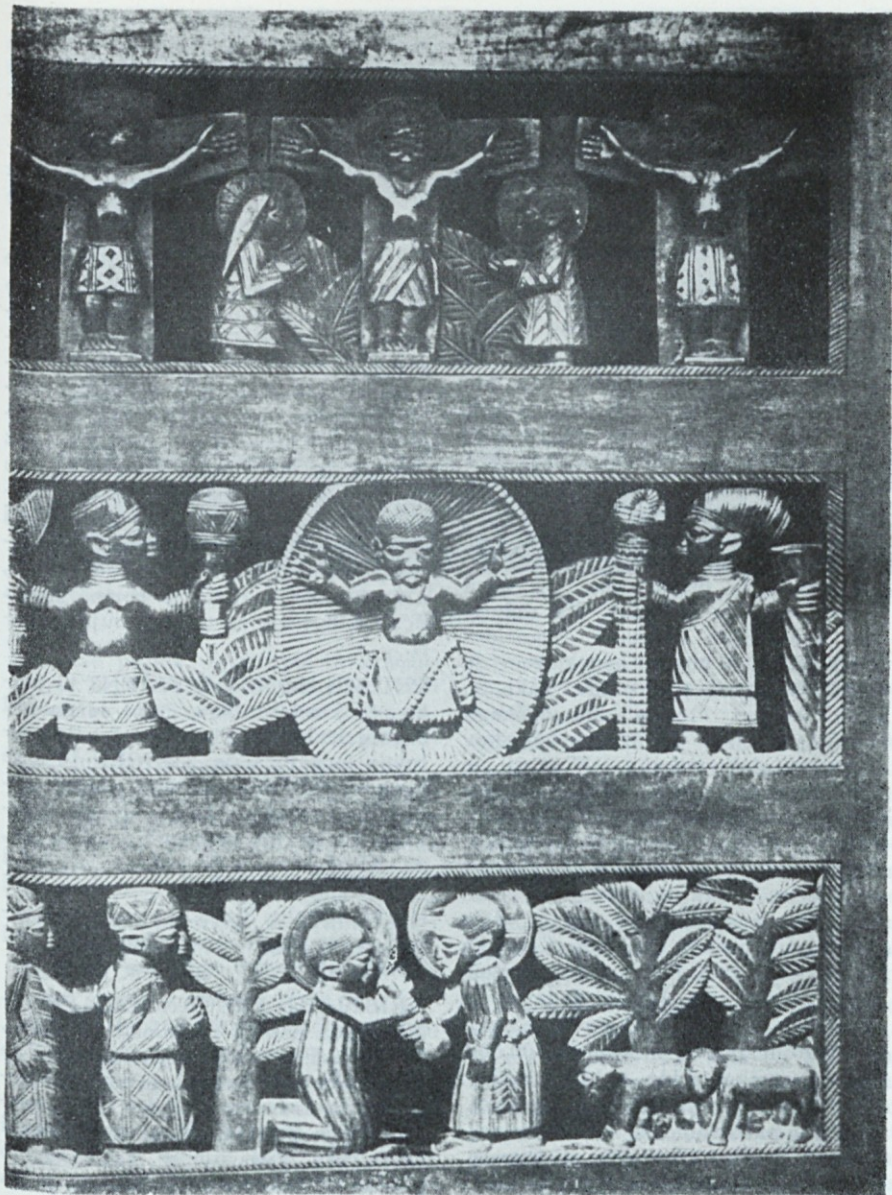
PORAST BOGOSLOVCEV v zadnjih desetih letih (1974—1984). Ker v Ameriki in Evropi šele zadnja leta ugotavljajo majhen porast, je v

zadnjih desetih letih število vendarle nazadovalo za 4,4 odstotka. Na celem svetu pa je število bogoslovcev v teh letih poraslo za 25 odstotkov. Zaslugo za to ima predvsem Južna Amerika, kjer je število poskočilo za 93 odstotkov. V nekaterih deželah kot Čile, za 240 odstotkov, v Braziliji za 140 odstotkov. Isto v Peru. Seveda s tem ni še rečeno, da je kriza pomanjkanja duhovnikov v Južni Ameriki, ki je bila zelo boleča, s tem rešena. Toda vprašanje duhovniškega naraščaja je premaknjeno z mrtve točke. Naslednja je Afrika. Porast je za 83 odstotkov, od 4.533 bogoslovcev v letu 1974 na 8.273 bogoslovcev v letu 1984. Samo v Nigeriji je to leto 1.553 bogoslovcev, dočim jih je bilo leta 1974 881. — V Aziji je porast manjši, a vendar je. In sicer za 40 odstotkov. Zadnja statistika jih šteje 13.848. Torej gre porast bogoslovcev na račun misijskih dežel. Zato je razumljivo, da je na sinodi predvsem mlada Cerkev navzoča in da se vedno bolj govori o afriški in azijski teologiji in inkulturaciji. V Latinski Ameriki pa je značilno to, da je največji porast tam, kjer je Cerkev angažirana za socialno delo in se bori za človekove pravice. V delu za domač duhovniški naraščaj pa prvači Avstrija, saj podpirajo posamezni katoličani 3.300 bogoslovcev. S to akcijo so začele avstrijske papeške misijske družbe leta 1978. Krepko so udeleženi tudi Slovenci, ki podpirajo do zdaj okoli 750 bogoslovcev. Zgled vsej Cerkvi!

V BURUNDIJU se nadaljuje delo predsednika Bagaza. Misionarji so izgnani ali kratko ne dobijo več dovoljenja za bivanje v deželi. Ugibajo, kaj bi bil razlog te politike. Od leta 1979 je že 280 misionarjev moralo zapustiti Burundi. Kot je znano, je tudi versko življenje omejeno. Čez teden maše niso dovoljene, češ da

ljudje zanje nimajo časa, ker je treba dvigniti gospodarsko raven države. Mnogi namigavajo na vpliv Cadafija, ki želi, da imajo privilegij muslimani, ki so v veliki manjšini. Med štirimi milijoni in pol prebivalcev jih je le 100.000. Drugi so mnenja, da se predsednik hoče znebiti tujcev. Na to namigavajo tudi škofje v svojem protestnem pismu, ko pravijo, da v Cerkvi ni tujcev, ampak so vsi domačini.

ŽALOSTNA BILANCA. Od zadnje svetovne vojne ni bilo miru. V raznih spopadih v večjem ali manjšem obsegu je našlo smrt 21 milijonov ljudi. Od leta 1945 je vsako leto umrlo zaradi vojskovanja od 33.000 do 41.000 ljudi, samo v letu 1983 je UNO registrirala 40 spopadov. Izdatki za oboroževanje pa so znesli štirikrat toliko kot v letu 1945. Da imamo neko predstavo, kakšne vsote gredo za orožje, primerjajo takole: za eno „Atom-U-Boot“ gre denarja toliko, da bi z njim v nerazvitih deželah mogli vzdrževati 160 milijonov šolskih otrok. In kdo umira? Ne samo vojaki. Na vsakih pet mrtvih sta dva vojaka in so trije civilisti. Torej že zdaj na račun vojske pade večinoma civilno prebivalstvo. In če bi dodali begunce, cele predele zemlje brez kruha, kjer kosi lakota na tisoče otrok, potem so te današnje razmere nezasišane. Zdaj govorijo, da dnevno umre ne le 30 tisoč otrok na dan, ampak kar 50.000 otrok — zaradi lakote. Lahko da so te številke negotove ali malo pretirane. A UNO s svetovnim razgledom ne more kar tako naštevati podatkov, potem smo vsi pred tem resnim vprašanjem. In če te podatke sklenemo z mislijo: svetovni mir se prične v mojem srcu, v moji družini, potem smo prizadeti vsi.

Domaća umetnost: Zgoraj križanje, v sredi Vstajenje, spodaj: Kristus izročja Petru ključne nebeškega kraljestva.

OBREMENJENOST DUHOVNIKOV. Zavidljiv je porast domačih duhovnikov v misijskih deželah. A treba je videti še drugo stran medalje. Nekaj primer ali podatkov. — Evropa ima 680 milijonov prebivalcev, med njimi 275 milijonov katoličanov. Na vsakega duhovnika pride 1164 vernikov. Bogoslovcev je zdaj 26.458. V Ameriki (Združene države in Kanada) je prebivalcev 260 milijonov, med njimi 63 milijonov katoličanov. Na vsakega duhovnika pride 909 vernikov. Bogoslovcev je trenutno 8394. — Latinska ali Južna Amerika ima 390 milijonov prebivalcev, od tega je kar 346 milijonov katoličanov (torej najbolj katoliški kontinent). A na duhovnika pride 6805 vernikov. Čeprav je zdaj bogoslovcev 17.207, še zlepa ne bo rešeno vprašanje zadostnega števila duhovnikov. — V Afriki je 520 milijonov prebivalcev. Od tega 66 milijonov katoličanov. Na duhovnika pride 3796 vernikov. Bogoslovcev je 8273, a porast bogoslovcev je manjši kot porast vernikov. Tako bo kljub lepemu številu duhovniškega naraščaja prišlo vedno več vernikov na enega duhovnika. — V Aziji je 2.800 milijonov ljudi, od tega 70 milijonov katoličanov (vštevši Filipine). Na duhovnika pride 2459 vernikov. Bogoslovcev je 13.848. A ta porast ne gre v korak s porastom ljudi. Katoliška manjšina bo vedno večja manjšina, posebno ker sta Kitajska in praktično tudi Indija misijonarjem zaprti deželi. — In če dodamo še Oceanijo: ima 24 milijonov prebivalcev, katoličanov 6 milijonov 300.000. Na duhovnika pride 1114 vernikov. Bogoslovcev pa je 864. Po tej statistiki sta pastoralno še vedno na najboljšem Severna Amerika in Evropa. Da pa je krščanstvo mlačno, je dokaz v upadu bogoslovcev v zadnjih desetih letih, ko je povsod drugod bilo številu duhovniških kandidatov v porastu.

TUDI SUDAN je poleg Etiopije v kritičnem položaju. Med življenjem in smrtjo živi 5 milijonov ljudi zaradi lakote. Poleg Sudancev je še en milijon beguncev iz Etiopije, ki so od doma bežali pred smrtjo zaradi lakote, pa so na tujem zdaj pred istim problemom. Vsa pomoč od zunaj še vedno ni zadostna.

TAJSKA IN SVETOVNI MOLK. Če dnevno časopisje gre mimo, ne smemo pozabiti na nepisno trpljenje v begunskih taboriščih na Tajskem. Begunci iz sosednjih komunističnih držav so v vedno slabšem položaju. Najbolj prizadeti so otroci. Na deset tisočev otrok trpi lakoto, so bolni, brez oskrbe, kaj šele brez vsake priprave na prihodnost. Kolikor jih bo preživele ta strahotna leta, kaj bodo, za kaj bodo usposobljeni. Razni sodelavci rešujejo položaj, najbolj bratje maristi, a svet molči in zato je pomoč skopa in ne zadostuje za najbolj nujne stvari.

PET MILIJONOV ŽIVLJENJ bi lahko rešili v letu 1990, če bi se povsod organiziralo delo, ki ga načrtuje svetovna organizacija UNICEF. To je povedal v svojem poročilu glavni ravnatelj te ustanove James Grant. Poizkusi, ki so jih napravili v Braziliji, na Kitajskem, v Pakistanu, Nigeriji in drugod z vakunami, so pokazali sijajne uspehe. Tako bi otroke zavarovali pravočasno pred boleznimi, ki povzročajo letno milijone smrti.

KRISTJANI PREGANJAJO POGANE. Trda beseda in žalostna resnica. Vlada belcev v Južnoafriški uniji je krščanska (večinoma pripadajo holandski reformirani Cerkvi). To ugotovitev je povedal znani anglikanski škof Tutu. Vprašuje se, katero sveto pismo pa bero. Ni dvoma, da je za razvoj krščanstva v tej deželi to ena največjih ovir. Posebno nekrščanski črnici bodo čustveno in miselno pove-

Kapela oblikovalne hiše salezijancev pri Lubumbashiju v Zairu, kjer je imel delovati dr. Alojzij Snoj SDB.

zali dva pojma: apartheid in krščanstvo. Tega se dobro zavedajo tudi katoliški škofje, zato junaško nastopajo in zahtevajo svobodo in priznanje človekovih pravic za vse.

KATASTROFA V BOPHALU (Indija), ko je plin povzročil smrt 2.500 ljudi, se še nadaljuje. Otroci, ki so rojeni po tej katastrofi, so slabotni. Umre jih 25 odstotkov takoj po rojstvu. Kateri preživijo, so v veliki meri že rojeni slabotni in podvrženi boleznim bolj kot sicer. Torej že dve leti je to mesto v nekaki senci smrti.

VELIKI BOMBAY bo imel leta 2.000 17 milijonov prebivalcev. Taka je napoved. To se utegne uresničiti, če bo dotok iz dežele tolik, kot je zadnja leta. Dnevno ima mesto 500 novih prebivalcev. Redki dobe stanovanje. Kar 84 odstotkov stanovanj pomeni: ena soba — pa četudi za šest oseb. Še ta stanovanja so tako draga, da jih zmore plačati le kakih 40 odstot-

kov prebivalcev. Zato ljudje poležavajo, kjerkoli. S tem raste umazanija, bolezen, revščina.

MISIJONARJI ZA VOLANOM, to je nova akcija, ki so jo začeli katoliški taksisti v glavnem mestu Formoze, Tajpeju. Na steklo imajo pritrjeno nalepko z napisom: Gospod je naš sopotnik. Najprej so apostoli v tem, da se drže prometnih predpisov, da so vljudni, ustrežljivi. Temu pa dodajo še direktno oznanjevanje evangelija.

KATOLIŠKA ŠOLA V PEKINGU. Naravnost neverjetno je, da je po dvajsetih letih preganjanja bila ustanovljena katoliška šola v Pekingu. Sicer je trenutno le večerna šola. Pouk se je pričel lani junija. Vpisalo se je 360 učencev. Vsi učitelji, trinajst po številu, so katoličani, univerzitetni profesorji, ki uče zastonj. Uče pa predvsem jezike: angleško, francosko, japonsko in kar je najbolj zanimivo — latinsko .

KONGREGACIJA ZA EVANGELIZACIJO NARODOV ima v svojem območju 904 škofij ali škofijam sličnih misijskih ustanov. Lansko leto je bil za prefekta kongregacije imenovan Slovak, zdaj kardinal Jožef Tomko. Njegov predhodnik, nadškof Dermot J. Ryan je nenadno umrl.

MARISTI imajo v misijonih vedno več poklicev. Zato odpirajo nove novicijate in po možnosti njih vodstvo prepuščajo domačinom. Tak noviciat so lani odprli v Ghani. V načrtu imajo ustanovitev noviciatov v Angoli, Mozambiku, Zaire in Keniji.

NERAZUMLJIVA SPREMEMBA v Južni Afriki. Ukinjena je bila prepoved, da se belec ne more poročiti s črnim partnerjem. Ostane pa državni zakon, da morajo črnci in belci živeti ločeno. Časopisi se sprašujejo, kam bo šel živeti ta novi mešani zakon, na področje belih ali črnih?

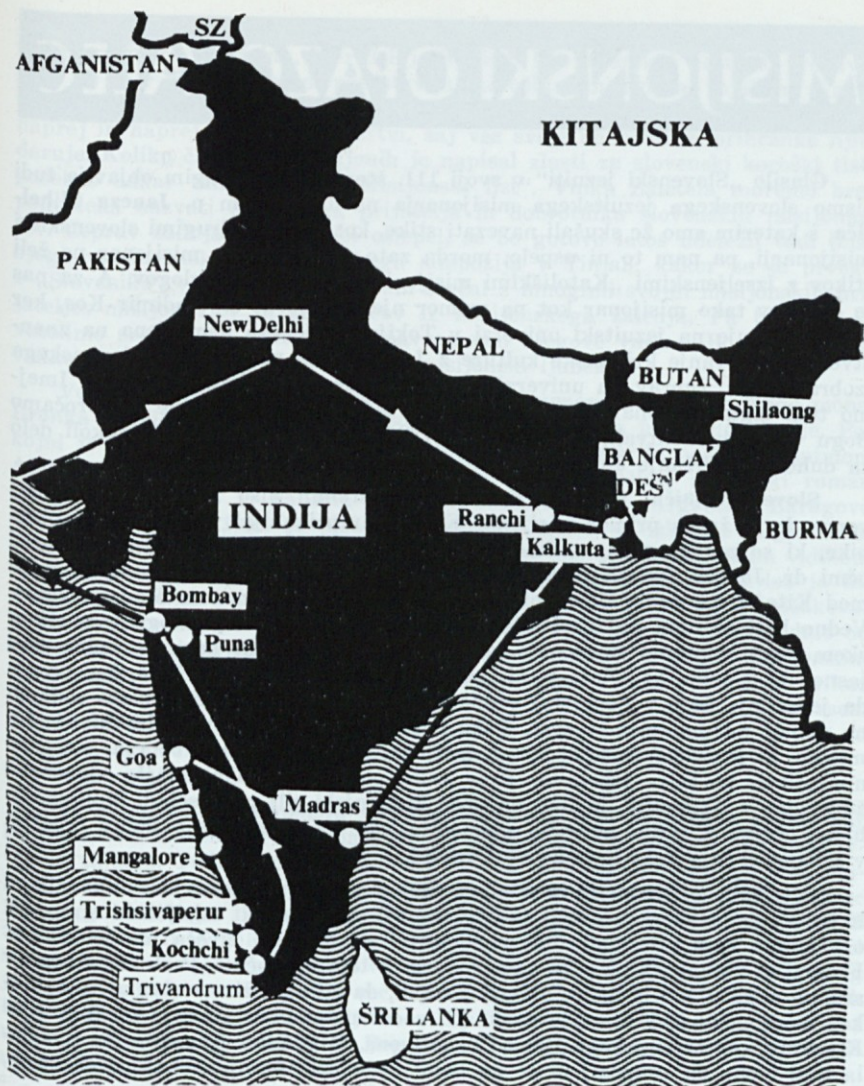
AFGANISTAN — v glavnem muslimanska država, živi v večnem strahu. Ko so proti koncu 1979 leta vkorakale sovjetske čete v to deželo, je bilo pobitih okoli pol milijona ljudi — večinoma civilistov. Tako poroča mednarodna agencija UNO. Okoli štiri milijone ljudi — to pomeni skoraj tretjina vsega prebivalstva je zbežala. Zdaj žive v Pakistanu, Indiji in Iranu. Cele vasi so bile porušene. Kot orožje so bile uporabljene tudi kemične sestavine. Najbolj novo je: igrače z vdelanimi bombami. Iz zrakoplovov so padali svinčniki, orglice in podobne igrače. Ko jih je kdo vzel v roke in hotel uporabiti, so eksplodirale. Ko so v Združenih narodih 13. novembra 1985 glasovali za to, da bi se sovjetske čete umaknile iz Afganistana in bi bilo konec nepopisnega trpljenja, je ta sklep glasovalo 122 držav, proti jih je bilo 19, neopredeljeno pa je ostalo 12 držav.

OTROCI so največje in najbolj nedolžne žrtve vojska in revolucij. Trenutno živi okrog sto milijonov otrok na cesti. To je sodba Združenih narodov. Cesta je njihov dom in cesta je njihovo delovno mesto. In kaj naj zlasti podrazviti narodi pričakujejo od teh otrok?

ISLAM si je zadal nalogo, da osvoji vso Afriko. Ni dolgo tega, ko je neki misijonar razlagal, da je glavni razlog vdora islama v črnafriški svet selitev ljudi iz južnega obrobja Sahare. Ta se namreč pomika proti jugu. Zato je z lakoto in smrtjo ogroženih okoli 150 milijonov ljudi, ki žive v teh predelih od zapadne do vzhodne strani Afrike. Gotovo je to dejstvo še tudi danes razlog pomikanja muslimanskega sveta proti jugu Afrike. Toda danes je na dlani, da muslimani pričenjajo načrtno osvajanje črne Afrike. Nekateri voditelji, kot recimo libijski Gadafi, so postali skrajno napadalni. V mnogih deželah Afrike skušajo muslimani ovirati kristjane na ta ali oni način. Tako so na mnogih krajih občilna sredstva, zlasti radio, osvojili muslimani. In le za drago ceno, ki si je mnogokrat ne morejo privoščiti, morejo priti katoličani do radijskih oddaj. Izrivajo jih iz javnega življenja. Zdi se, da je islamski svet, zlasti po zaslugi Irana in Libije začel križarsko vojsko. To je napovedal prav ob času potovanja Janeza Pavla II. po afriških deželah Gadafi, ko je klical na sveto vojsko proti kristjanom. Afrika mora biti muslimanska, krščanstvo je tuj element, ki Afriko zasušnjuje. In še to je važno: vsa ta prizadevanja so bogato financirana od muslimanskih držav, ki imajo petrolej: Saudska Arabija, Iran in Libija sama.

V ANGOLI povzročila veliko stisko za ljudi in Cerkev boj med četami vlade in četami odpora. Vladni vojaki drže

Zemljevid nedavnega papeževga obiska Indije; puščice nam kažejo smer obiskovanja.

v svoji oblasti predvsem mesta. Po-
deželje pa je v rokah upornikov. Ta-
ko so cele pokrajine nedostopne in
celo nekatera mesta sredi njih. Živež

in zdravila je mogoče dostavljati le
z letali. Angolska Cerkev je številčno
močna, a sredi te zmede in teh stisk
kakor brez moči.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Glasilu „Slovenski jezuiti“ v svoji 111. številki med drugim objavlja tudi pismo slovenskega jezuitskega misijonarja na Japonskem p. Janeza Mihelčiča, s katerim smo že skušali navezati stike, kot z vsemi drugimi slovenskimi misijonarji, pa nam to ni uspelo, morda zato ne, ker si ta misijonar ne želi stikov z izseljenskimi „Katoliškimi misijoni“ iz posebnih razlogov. A za nas je on prav tako misijonar kot na primer njegov sobrat o. Vladimir Kos, ker tudi on deluje na jezuitski univerzi v Tokiju, ki je vsa usmerjena na znanstveno sodelovanje krščanske kulture z Japonsko in na formacijo japonskega izobraženstva, čeprav na univerzi kake direktne evangelizacije pač ni. Imejmo tudi tega misijonarja pred očmi vsaj tedaj, kadar misijone priporočamo Bogu v svojih molitvah, da bi blagoslavljal tudi o. Mihelčiča katerokoli delo za duhovno zbliznanje Japonske s Kristusom!

Slovenski laični misijonarji sicer v misijonih niso nikaka novost, saj vemo, da je že na primer misijonar Knoblehar privabljal v Sudan laike-obrtnike, ki so mu na razne načine pomagali; in vsi imamo že nad 30 let pred očmi dr. Janeza Janeža in njegovo vlogo pri misijonskem delu na Taiwanu med Kitajci, pa tudi laične misijonarki v Zambiji in vse na Madagaskarju. Vedno bolj se nam pa izkristalizuje odgovor na vprašanje, koga v misijonskem svetu moremo imenovati laičnega misijonarja, in nam je vedno bolj jasno, da le tega, ki deluje v misijonih v poslanstvu Cerkve. Zelo smo veseli, da je zadnje čase v domovini vedno več laikov, ki bi v tem smislu radi šli na pomoč misijonarjem v svet. Tako nam je prijatelj pisal o zdravnici v domovini, ki je želela že pred leti v misijone, pa upa, da se ji bo vsaj zdaj, po upokojitvi, ta želja izpolnila. Prav tako poznamo veliko mlajšo slovensko zdravnico v Argentini, ki ima podoben življenjski cilj pred seboj. Molimo, da bi se obema z božjo pomočjo plemenita namera uresničila v dobro trpečim v misijonih in v rast Kristusove Cerkve!

O laičnih misijonarjih in misijonarkah v pomoč misijonarjem duhovnikom in redovnicam bo razpravljal tudi prihodnji vseslovenski misijonski simpozij, o katerem nam piše tudi zdaj v domovini na dopustu živeča misijonarka s. Frančiška Novak O.S.U., ki nam v zvezi s tem sporoča: „Preteklo sredo (v sredini aprila) me je mons. Mikuž povabil, da se udeležim sestanka zastopnikov misijonskih žarišč v Sloveniji. Pri vodstvu tega sestanka je bil tudi Jože Kopeinig, rektor tinjskega Doma. Tako mons. Mikuž kot Kopeinig sta povabila tudi mene na simpozij in se ga bom udeležila.“ Misijonarka sporoča tudi, da bo župnik Vinko Zaletel 6. junija obhajal zlato mašo.

In o tem izrednem misijonskem prijatelju, župniku **Vinku Zaletelu** naj že tu nekoliko spregovori tudi misijonski opazovalec, saj bodo drugi po svetu gotovo pod različnimi vidiki veliko povedali o njem ob tem jubileju. Tu naj povdarimo njegovo veliko zavzetost za misijone in še posebno za slovenske misijonarje. Bil je prvi Slovenec, ki je obiskal desetine in desetine slovenskih misijonarjev po Afriki in Aziji, še preden je „obiskovalec“ našega ured-

ništva šel načrtno okrog vseh njih. Kar v treh knjigah je opisal njih delovanje in razmere v deželah, kjer delajo in žive. Na takorekoč neštetih predavanjih jih je v sliki in besedi predstavljal koroškim in drugim rojakom. Kakor z vsemi drugimi Slovenci, raztresenimi po svetu, pa še posebno z njimi živi naprej in naprej v molitvi in žrtvi, saj vse svoje dohodke in prihranke njim daruje. Koliko člankov o misijonih je napisal zlasti za slovenski koroški tisk. Posebno odkar tam izdajajo „Misijonski list“. Vinka Zaletela moremo brez pomisleka nazvati največjega prijatelja in dobrotnika slovenskih misijonarjev. Čeprav zadnja leta na pol oslepel, se bo gotovo letos udeležil tudi bližnjega vseslovenskega misijonskega simpozija v Tinjah, kakor se je prvega v „Sloveniku“ v Rimu, in se bo tam srečal z mnogimi svojih misijonskih prijateljev-misijonarjev in sodelavcev iz misijonskega zaledja. Pa tudi mi se veselimo srečanja z njim, da se navzamemo njegove vneme. Bog mu daj še veliko let mašništva v požrtvovalni misijonski ljubezni!

Velikega misijonskega prijatelja moremo imenovati tudi pokojnega mons. **Branka Dorčiča**, ki je 1. marca 1986 umrl v Ohridu na jugu Jugoslavije. Pokojni je bil tudi med Slovenci po svetu poznan, čeprav le pod psevdonimom Aleksej Goriški. Že v mladosti je namreč napisal obširni slovenski roman „Popotniki“, ki ga je pa šele po nekaj letih izdalo v Argentini Baragovo misijonišče. Poleg tega je pisal tudi novele, katere so izhajale v goriškem „Katoliškem glasu“ in tudi v „Ognjišču“. A kar nas pod misijonskim vidikom zanima, je njegova velika ljubezen do misijonov. Zadnjih nekaj let je bil v pogostem stiku z urednikom našega lista in je skoraj nestrpno pričakoval vsako številko, ki smo mu jo pošiljali po letalu. Vse, kar mu je pripadalo od presežka prodaje njegovega romana, je vedno namenil v pomoč slovenskim misijonarjem. Posmrtni zapis v „Katoliškem glasu“ takole končuje prikaz njegove osebnosti: „Bil je zares vzoren duhovnik, ki se je odlikoval pred vsem v ljubezni do duhovniškega naraščaja, kjer je dosegel lepe uspehe, potem do bolnikov, ekumenizma in misijonov.“ Naj mu bo Veliki duhovnik in misijonar bogat plačnik!

Na misijonskem simpoziju v Tinjah oktobra 1986 se utegne zbrati kar pestra množ slovenskih misijonarjev in misijonskih prijateljev ter sodelavcev iz zaledja. Tudi se namerava vsaj en dan udeležiti simpozija večja skupina mladine iz Slovenije, ki bo prišla tja z avtobusom. Tudi življenjepisec pokojnega velikega slovenskega kitajskega misijonarja Jožefa Kereca SDB župnik Halas iz Kobilja se ga namerava udeležiti, kajpada tudi zastopniki slovenskega misijonskega dela v izseljenstvu. Rektor Tinj Jože Kopeinig je že imel v pripravo simpozija več sej z organizatorji, ne le v Tinjah, ampak tudi v Rimu (mons. Jezernik!) in v Ljubljani (mons. Mikuž!). Tudi naš urednik se simpozija udeleži, če Bog da, in bo o njem poročal v zadnji letošnji številki „Katoliških misijonov“.

Nadškof dr. Alojzij Šuštar odide v mesecu juliju skupaj z Jožetom Kopeinigom in laikom Markom Vilfanom v Zambijo in na Madagaskar, pa morada še kam, na obisk slovenskih misijonarjev. To je vsekakor zgodovinsko-misijonsko pomemben dogodek, saj doslej še ni šel noben slovenski ordinarij obiskat slovenskih misijonarjev na misijonsko polje. Vsi gledamo v tem koraku slovenskega metropolita nekako uradno in najvišje priznanje delu slovenskih misijonarjev. Upamo, da bo ta visoki nadpastirski obisk rodil

mного sadov v slovenski misijonski prizadevnosti, tako na misijonskem polju kot zaledju, doma in po svetu. Slovenski misijonarji bodo visokemu obiskovalcu izrazili svojo željo, naj bi bil eden najlepših sadov tega obiska: izdajanje slovenskega misijonskega lista v domovini, ali „Katoliških misijonov“ ali katerega podobnega.

Vrnitev „Katoliških misijonov“ v domovino je tudi želja vseh prijateljev misijonov v izseljenstvu, saj prav oni vzdržujejo list že skoraj 40 let pri življenju, pa ga pač prav dolgo v izseljenških razmerah ne bodo mogli, zato žele, da nadaljuje svoje življenje in poslanstvo spet doma. V izseljenstvu obstajajo poleg „Katoliških misijonov“ in Baragovega misijonišča močne misijonske postojanke, ki bistveno sodelujejo s slovenskimi misijonarji na terenu, tako pred vsem takoimenovana „Misijonska znamkarska akcija“, katere odsek v Clevelandu vsako leto organizira rodovitne prireditve v pomoč našim misijonarjem po vsem svetu. Tako poroča predsednica klevelandskega odseka Marica Lavriša o „misijonskem kosilu“, ki je misijonarjem rodilo 5.345 dolarjev, in pa o pripravah za misijonski piknik 6. julija, na katerem bo med drugim tudi srečolov in žrebanje za televizijski aparat iz zapuščine pokojnega frančiškana p. Filipa Ferjana OFM, brata glavne tajnice te organizacije.

Misijonski odsek MZA v Clevelandu je napravil tudi posebno lepo potezo, o kateri še nismo poročali, ko je zbral in daroval 400 dolarjev za nakup večjih črk, ki naj bi jih včasih uporabljali „Katoliški misijoni“ in v katerih se zdaj stavijo letošnji uvodniki Franca Sodja v našem listu, pa jih bomo uporabili tudi pri stavljanju druge izdaje Sodjeve znamenite knjige „Pred vrati pekla“, ki si jo mnogi tako žele, ker je pošla že pred leti. V Clevelandu je pač ne le največja izseljenška skupnost Slovencev, ampak tudi najpožrtvovalnejša skupina misijonskih podpornikov, ki so priskočili na pomoč na navedeni način tudi listu „Katoliški misijoni“, katerih zvesti naročniki in bralci so.

Pa se tudi v Argentini in v Venezueli, deželah, kjer je zlasti zadnja leta velika gospodarska kriza, le dobe plemenite duše med tamkajšnjimi izseljenci, ne le ob vsakoletni veliki argentinski misijonski tomboli, ampak tudi sicer. Naj se tu zahvalimo neimenovanemu dobrotniku ali dobrotnici, ki nam je v pomoč slovenskim misijonom po nekom poslal kar 300 ameriških dolarjev, kar je vsekakor primer izredne in požrtvovalne misijonske ljubezni darovalca. Bog mu plačaj! Prav tako zvestemu dobrotniku Antonu Iliji iz Venezuele, ki je daroval velik del zaostale pokojnine ob prejemu, kar 500 USA dolarjev.

V Slovenski vasi v Argentini, ki šteje komaj dobrih 400 rojakov (večina rojakov v Argentini prebiva drugod!), je misijonski krožek spet izvedel misijonsko postno akcijo med rojaki izpod zvona Marije Kraljice. Letos je akcija kljub krizi dosegla poleg moralnih duhovnih sadov tudi še lepši gmotni dar: 220 dolarjev, več kot lani, kar bo poslano misijonarju o. Lovru Tomažinu za njegovo romarsko Marijino svetišče pri Lusaki v Zambiji, ki ga namerava zgraditi.

Misijonar brat Štefan Burja, salezijanec, ki je prišel na prepotrebni oddih k staršem v Slovensko vas, zdaj živi in sodeluje ter se krepri pri svojih sobratih v Córdoba, od koder je pred leti odšel v misijone. Dober teden dni je bil pa tudi v Barilochah. Bog mu povrni dragocene življenjske moči, da se še povrne v drago mu Kenijo!

MALI GNIDOVCEV ŽIVLJENJEPIS

Poroča prof. Alojzij Geržinič.

VSEM VSE. Duhovna podoba božjega služabnika Dr. J. Fr. Gnidovca C.M. 1873—1939), skopskega škofa (1924—1939). Napisal dr. Stanko Žakelj C.M., vicepostulator. Ljubljana 1985. Izdal provincialat Misijonske družbe. 72 strani z 10 fotografijami. Spremna beseda: Alojzij Šuštar, nadškof.

Po izidu buenosaireške knjige o Janezu Gnidovcu (izdalo Baragovo misijonišče l. 1972) so doma zbrali precej novega gradiva, zlasti pričevanje ljudi, ki so Gnidovca osebno poznali, in menda ok. 200 njegovih pisem. Tako je g. Stanko Žakelj — kot napoved knjige o velikem sobratu, katero izdeluje — lahko podal zanesljivo podobo Gnidovčeve duhovnosti. Za ozadje ji služijo številni dogodki z njegove življenjske poti; marsikateri se ponove v kakem drugem poglavju, osvetljeni z novo lučjo. Snov je porazdelil v 13 poglavij in jo povezal s primernimi razlagami, tako da ima bravec pred seboj prijeten, neprisiljeno poučen vodnik v moralno in asketiko. Ljubljanski metropolit upravičeno upa, „da bo knjižica marsikomu dala novih pobud za poglobljeno osebno krščansko življenje in morda (...) pri mladih vzbudila tudi misel na duhovniški, redovniški ali celo misijonski poklic.“ (3)

V zadnjem poglavju (In kaj je nam?) omenja pisec dve posebni poslanstvi, ki ju je Bog Gnidovcu namenil: vodstvo „škofovih zavodov“ in vodstvo skopske škofije. Obojno poslanstvo je Gnidovec izvršil s neverjetno živo ustvarjalnostjo, darovanjem vseh svojih sil, nezlonljivim zaupanjem v Boga. Skoro vsa zunanja znamenja tega dela so izbrisana. Ostali pa so za večnost in tudi za čas, za duše, za verski razvoj, za kulturo v Sloveniji in v skopski škofiji neizmerljivi, novo življenje porajajoči zakladi. G. Žakelj krepko oriše njegovo osebnost: „Neminljiv, večni sponenik je on sam, tudi če bi bila vsa njegova vidna dela uničena. Velik je, ker je velik pred Bogom in ker mu je nešteto zveličanih hvaležno za njegovo delo.“ (68)

Naj naštejem — brez ozira na žakljevo porazdelitev — najvažnejše poteze Gnidovčeve duhovne podobe.

Za kaplana v Vipavi so ljudje govorili, da ga je sama **ponižnost**. Vse življenje je bil neprestano pripravljen služiti in biti pokoren Bogu in predstojnikom. V ponižnosti pa tiči neznanski **poteg**. Resnično ponižen človek se ne boji, ko prav dela, ljudskih sodb; se ne boji nevarnosti; brez strahu terja od oblastnikov pravice. Gnidovec se je zavzel tudi za Slovence, izpostavljene fašističnemu preganjanju. Prefekta Propagande je v obširnem pismu opozoril, da se morajo najvišji predstavniki Cerkve upreti raznarodovalnemu delu italijanskih oblasti; papež naj javno obsodi kršenje človeških pravic. „Ni se torej bal zamere tudi na najvišjem mestu ne.“ (46).

„Če je ponižnost temelj vsega dobrega, vsega duhovnega življenja, lahko rečemo, da je **krotkost** njegov vrh.“ (13). Zanj se je bojeval vse življenje in je zmago pričakoval od božje milosti. Imel je poseben božji dar molitve. (V tej mu je bil učitelj sv. Janez od Križa, mistik, v katerega se je že zgodaj poglobljal sedanji papež Janez Pavel II.) Bil je neutrujen častivec Najsvetejšega in prosivec za posredovanje brezmadežnega Marijinega Srca.

Že kot dijak se je začel **odpovedovati samemu sebi**. Tako je mogel prenašati za vsakogar drugega neznosne napore, nadloge, zatajevanja. Temu

je dodajal prostovoljna pokorila. „Gnidovčevo zatajevanje seveda ni bilo samo sebi namen. Z njegovo pomočjo je krepil v sebi duha in postajal vedno bolj človek. Z njegovo pomočjo je postajal vedno bolj kristjan. Z njegovo pomočjo je postajal vedno bolj podoben Kristusu.“ (21). Z ljubeznijo je sprejel prostovoljno ubožstvo v dejanju, in njegovi **skromnosti** ni bila meja. Časnim dobrinam se je popolnoma odpovedal, zato mu **darežljivost** ni bila težava.

V poglavju „Dosledno k cilju“ obravnava pisec kritike, s katerimi so se nekateri lotevali Gnidovca. Predvsem so mu odrekli **modrost**. To vprašanje razreši g. Žakelj tako: Gnidovec ni nikdar iskal sebe, vedno ga je vodil najvišji cilj: posvečevanje in reševanje duš. Za dosego cilja je uporabljal razna sredstva. Na prvem mestu molitev. „Najsvetejši zakrament je postavil v središče svojega življenja in isto je skušal doseči pri drugih.“ (23). Ob tem je priporočal češčenje brezmadežnega Marijinega Srca. — Prizadeval si je, da verniki prav spoznajo božje skrivnosti. Zato je, sam odličen katehet, pospeševal katehezo. — Skrbel je za bogoslužne prostore, postavljaj cerkve in kapele. — Svojim duhovnikom je pomagal, da bi rasli v najboljše dušne pastirje. Ker jih je bilo pre malo, je pridobival duhovnike od drugod. Z malim semenščem je postavil podlago za duhovniške poklice v škofiji. — Po evangeljskem nauku ljubezni je velikodušno delil tvarno pomoč. — Zavzemal se je za pregnjane Albance in za državljanske pravice svojih vernikov in Cerkve. — Torej je „za svoj nadnaravni cilj (...) izbral najprimernejša sredstva.“ (25).

Vprašanje je, če je pri tem ravnal najbolj modro. Tudi ako se ni zmerom najbolj pravilno odločil in so prišle na dan nezaželene posledice, je zaupal, da bo Bog stvari obrnil v dobro, saj ve, da škof noče drugega kot splojevati Njegovo voljo. Za Gnidovčeve pre nagljene ali zgrešene odločitve najde g. Žakelj dva glavna krivca: (pre)veliko zaupanje v poštenje drugih in velika skrb, da bi dušam ne škodoval.

Na koncu knjižice podaja pisec **sporočilo**, ki ga Gnidovčevo življenje in delo dajeta slovenskim duhovnikom, pa tudi vernikom, ki hočejo resno vzeti svoje krščanstvo: Bodi, kar si! Živi v ljubezni z Jezusom in Marijo! Živi za duše! Ostani v edinosti s škofom in papežem! Stori, kar moreš, uspeh prepusti Bogu!

To sporočilo in plodovi Gnidovčevega „sejanja v solzah“ so v najtesnejšem sorodstvu s sporočilom in plodovi Baragove osebnosti in dejavnosti. „Duhovni lik škofa Friderika Baraga,“ je nedavno preučil g. Andrej Pirš. (Njegova inavguralna disertacija je izšla l. 1983 v Leskovici, kjer je avtor župnik, in ima 236 strani). V sklepnem poglavju izpove svoj uvid o silni pomembnosti „svetnikov za Cerkev in njeno odrešenjsko poslanstvo sredi sveta. Če ne bi spet in spet nastopili možje, kakor so bili sv. Alfonz Ligvorij in drugi resnični karizmatiki v globokem pomenu, (...) med njimi tudi naš Friderik Baraga, bi Cerkev — in svet okoli nje — zapadla v strašno mrtvilo in se vpregla v tokove političnih, kulturnih in gospodarskih prizadevanj, kar bi še neprimerno bolj pospešilo odpad od božjega razodetja in od resničnega poslednjega namena, kakršnega je Bog hotel doseči s stvarjenjem in z odrešenjskim delom Jezusa Kristusa. Svetniki so dostop do razumevanja Kristusove skrivnosti.“ (Navedena knjiga, str. 186).

Vse to velja tudi za našega Janeza Gnidovca.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

GLOBOKO MISIJONSKO RAZPRAVLJANJE V AVSTRIJI

Štajlovška postojanka v St. Gabrielu (Mödling) pri Dunaju je Slovenem že znana iz prve dobe Katoliških misijonov. Od tod je šlo zlasti med obema vojnama na stotine misijonarjev na vse strani sveta. Zadnja leta pa je tamkajšnja teološka visoka šola začela prirejati simpozije — lahko bi rekli na svetovni ravni. Letošnji simpozij od 1. do 4. aprila je bil posvečen dialogu z nekrščanskimi verstvi iz središča krščanske teologije. Že beseda krščanska teologija pove, da ne gre samo za katoliško Cerkev, ki ima posebno Tajništvo za dialog z nekrstjani, ampak za krščanstvo na sploh.

Uvod v simpozij je bil pozdrav navzočim škofom in teologom, pa seveda vsem udeležencem, ki jih je bilo čez dvesto. Predstojnik hiše p. Joseph Hollweck SVD je pozdravil goste, nekako vodstvo je prevzel dekan teološke šole F. Dr. Andreas Bsteh SVD, posebej sta simpozij pozdravila škof dr. Dieter Knall in dunajski vikar škof Florian Kuntner.

Prvo predavanje je imel univerzitetni profesor iz Bochuma dr. Ridhard Schaeffler. In sicer je postavil temelj s predavanjem o teologiji dialoga. Točen naslov je bil: resnica, dialog in odločitev.

Večina udeležencev, kolikor niso prihajali iz bližnje okolice in hodili domov, je prenočevala v domu duhovnih vaj, lepi novi stavbi, kjer so bila tudi predavanja in delovni krožki.

Če samo bežno pogledamo tematiko, bo nekoliko razvidno, za kaj je šlo. Takoj prvi dan smo se srečali s hinduizmom. Predaval je Indijec George Chemparatjy, zdaj profesor v Utrechtu. Bolj kot kdaj je bilo jasno, kako sta si indijski hinduistični svet in krščanski evroameriški čisto tuja svetova. Če je nekaj p. Vath prerokoval, da bi trajalo dvesto, tristo let, da bi mogla postati Indija krščanska, je bilo zaslutiti, da je tudi tako daljno ugibanje v zraku. Ob tem predavanju je lahko v marsikom nastala bojazen, da Cerkev, kar je v Indiji že obstoji, posebej tisti predéli tako imenovanih Tomaževih kristjanov in posebej v geto zaprtih skupin „portugalsko“ obarvanih katoličanov, tuje telo, ki se indijske kulture ni dotaknilo, ampak si ustvarilo nekako sožitje sredi hinduističnega sveta. Skupne točke za dialog je predavatelj nanizal za konec: Bog Stvarnik, potreba po odrešenju, človekov cilj.

Presenetljiv je bil švicarski evangeličanski teolog ali biblicist Eduard Schweizer. Že naslov predavanja preseneča: Jezus — primera (Gleichnis) Boga. Vse prilike evangelija naj bi končno bile le razlaga Kristusa. Poudaril je absolutnost judovstva in krščanstva, ki je občestvo Križanega. Distanciral se je od ideje anonimnih kristjanov Rahnerja in Bultmanna in zaključil z absolutnostjo milosti. Predavatelj je svoje ideje v predavanju in kasneje v debatah podajal živo in prepričljivo. Na vprašanje, ali potem misijonsko delo nima več pomena, ni dal pravega odgovora.

V četrtek je vse presenetil briljantni govornik, cejlonski jezuit A. Pieris. Krščanstvo in budizem, toda ne le iz srede krščanstva, ampak tudi iz srede

budizma. Po njegovem pravi dialog sploh še ni pričel. Bil je edini govornik, ki je vse predavanje imel v angleščini. Na nemška vprašanja je moral tu in tam dobiti pojasnila, da je lahko nanja odgovarjal. Isto dopoldne je predaval evangeličanski teolog Wolfhart Pannenberg iz Münchena na temo: vera in vere. Bil je jasen v svojih principih. Naslonjen na Pavlovo pismo Rimljanom je razmišljal o pozitivnem vrednotenju vere izven krščanstva. Zadel je v srce misijonske drže, kako tudi nekrščanske vere vodijo h Kristusu. In iz tega zornega kota je razumljivo, da se je dotaknil ekumenskega dialoga.

Muslimane nam je predstavil star dominikanec iz Egipta Georges Anawati. Najprej je napravil kratek zgodovinski pregled in kot odločilni trenutek omenil muslimanskega mistika Al Hallaja ter Louisa Massignona, ki je tega mistika „odkril“. Na tem je gradil dalje, omenil minimaliste, ki dialog kratkoma odklanjajo kot nemogoč, in maksimaliste, ki na podlagi Massignona proglašajo Mohameda za preroka, koran za biblijo, torej božjo besedo. Iskal je srednjo pot (via media) in končno odprl tri možnosti za dialog: z islamom kot vero, z islamom kot družbo in islamom kot kulturo in civilizacijo.

Sklep naj bi napravil jezuitski teolog iz Innsbrucka Walter Kern s presenetljivo temo: spreobrnjenje Cerkve k misteriju križa. To spreobrnjenje naj bi bil pogoj za dialog z drugimi nekrščanskimi verstvi. Križ: nespamet, pohujšanje, nerost so bile stopnje njegovega razmišljanja, ki se je končalo v agape — Evharistiji.

Seveda iz tega posnetka predavanj in razgovorov ni mogoče dobiti jasne slike, še manj jasen odgovor: kako je torej z našim misijonskim delom in posebej z inkulturacijo, ki postaja nekak specifični znak za misijonsko poslanstvo v ožjem pomenu besede. Vsa predavanja in verjetno tudi kratki zaključki delovnih skupin bodo izšli v posebni knjigi, kot so to napravili z dosedanjimi simpoziji. Letošnji je bil peti.

Atmosfera je bila odlična. Gostoljubje v št. Gabrielu prijetno. Ob prisotnosti tolikih odličnih filozofov in teologov pa se seveda navaden duhovnik počuti nekam nedoraslega. Od Slovencev sta se simpozija udeležila le g. Jože Kopeinig, rektor Kulturnega doma v Tinjah, in Franc Sodja. Škoda, da iz Slovenije ni bilo nikogar. Vsaj od profesorskega zbora teološke fakultete bi bilo pričakovati, da pride kdo.

Udeleženec Franc Sodja C.M.

Bivša misijonarka s. Danijela Šeme, misijonski apostol v Beogradu

O teje bivši misijonarki na Madagaskarju še nismo nič pisali, odkar je morala radi boleznj pred leti zapustiti to ljubljeno deželo, za katero se je od leta 1966 do marca 1975 z veliko ljubeznijo in zagnanostjo žrtvovala. Usmiljenka s. Danijela Šeme že leta deluje v Beogradu kot toliko njenih slovenskih sosester po raznih bolnicah oziroma klinikah. V njej še vedno živi močna misijonska ljubezen in o tem nam je vsaj nekaj malega napisala v svojem pismu ob koncu lauskega leta:

„Če Bog da, bom v oktobru 1986 tudi jaz prišla na misijonski simpozij v Tinje. Saj se tudi tu udeležujem misijonsko kot referentka za misijonstvo pri našem župnijskem svetu.

Ko sem bila še na Madagaskarju, sem mislila, da sem najsrečnejša, sedaj sem pa ob svojem bolničarskem in drugem delu tu spet izredno srečna. Ko mi prijateljski ljudje kaj darujejo za protiuslugo, to vedno obrnem za misijone, in kadar kdo iz misijonov pride na dopust in se srečam z njim, mu lahko tako kaj dam. Tudi s pošiljanjem paketov skušam pomagati. Ta teden sem spet poslala 3 pakete po 10 kg v Afriko, v oktobru pa tudi tri; ljudje nam stvari kar sami od sebe prinašajo. Vsako prvo soboto imamo v naši župni cerkvi sv. mašo in pridigo, rožni venec in litanije, pa tudi nabirko za misijone.

Pred nekaj dnevi je zapustila Beograd s. Deodata Hočevar O.S.U. iz Indonezije; njen brat Tone je naš župnik v katedrali Kristusa Kralja. Tukaj je bila nekako štiri mesece. Marsikje so jo prosili za predavanje in imela je veliko lepih diapozitivov. Mislim, da je bil prav njen obisk pobuda, da smo pri katedrali ustanovili misijonski krožek in začeli z opisano misijonsko pobožnostjo. Pri nas razmere niso enostavne, saj smo katoličani v veliki manjšini in sestavljeni iz Slovencev, Hrvatov, Madžarov, Albancev in Čehov, pa je zelo težko priti do enotnega gledanja in delovanja. Bog pa je dober in nam vedno pomaga.“

URŠULINKA S. DEODATA HOČEVAR NA DOPUSTU

Našemu uredništvu je v začetku februarja 1986. pisala iz Bandunga v Indoneziji misijonarka s. Deodata Hočevar tole zanimivo pismo o svojem dva in pol meseca trajajočem dopustu:

„Veliko sem potovala in predavala zlasti v Sloveniji, pa tudi v Srbiji in v Karlovcu na Hrvaškem. Še zadnji teden pred vrnitvijo sem imela tri predavanja. Povsod so me vabili in sem skušala ustreči. Ljudje so se zanimali za misijone in radi poslušali. Tudi karmeličanke v Mengšu so me vabile, da pridem mednje, pa mi je bilo mogoče odzvati se vabilu šele prvega januarja. Tudi v Trst so me vabili okrog misijonske nedelje, a tedaj mi ni bilo mogoče iti tja. Iz srca sem hvaležna Gospodu, da mi je dal priliko, navduševati ljudi za misijone.

Od 20. oktobra do 4. novembra sem bila v Nemčiji, kjer sem obiskala nekaj misijonskih prijateljev in tudi mojo nečakinjo. V Indoneziji so mi priporočili, naj grem tudi v Medjugorje. Brat Tone Hočevar, župnik v Beogradu, mi je omogočil, da sem šla res tja iz Beograda. 13. novembra sem z nočnim vlakom potovala v Mostar in naprej v Medjugorje. Potovala sem skupaj z neko sestro. Imela sem priliko govoriti z vidkinjo Marijo, tudi sem bila navzoča 14. novembra pri prikazovanju. Vse je name napravilo zelo dober vtis. Marija je pripovedovala preprosto in odkritosrčno. Ob šestih zvečer je bila sveta maša dvajsetih duhovnikov različnih narodnosti ob nabito polni cerkvi. Naslednji dan so se vrstile maše v hrvaščini, nemščini, italijanščini in francoščini. Cerkev se še ni izjavila glede pristnosti prikazovanj, a v Medjugorju, ki je postal svetovno znan, se veliko moli in je mnogo spreobrnjenj. Če je od Boga, bo ostalo, če ni, se bo samo razdrlo.

Brat Tone mi je tudi preskrbel, da sem mogla v Sveto Deželo, kjer sem bila od 28. novembra do 6. decembra. Potovanje je vodil dr. Rebić, profesor teološke fakultete v Zagrebu. On je menda že 26 x vodil ta romanja; je spe-

cialist za sveto pismo. Potovanje je bilo tako urejeno, da smo mogli obiskati vse svete kraje, kar nam je ves čas neutrudno razlagal. Čudovito doživetje! V skupini nas je bilo 28, trije Slovenci, ostali vsi Hrvatje. V Beogradu se je vkrcal na avion, ki nas je pripeljal iz Brnika pri Ljubljani, tudi bivši kitajski misijonar Drago Pokoren CM. Ta misijonar je bil leta 1937 v Marselju stopil na isto ladjo, s katero sem se jaz odpeljala proti Siamu, ko je odhajal na Kitajsko. Ko smo se vračali iz Svete Dežele, sem ostala nekaj dni pri bratu v Beogradu.

Na obisk v domovino sem prav za prav prišla radi bolne sestre; radi raznih predavanj nisem mogla biti kaj dosti pri njej. Ko sem se pa vrnila iz Beograda, so mi sporočili, da so jo morali peljati v bolnico v Novo mesto, kjer so sestro operirali in je morala ostati v njej skoraj 4 tedne. Ves ta zadnji mesec mojega dopusta je bil zato posvečen pred vsem sestri. Obiskovala sem jo. Tudi Tone je prišel dvakrat iz Beograda. Sestra je bila v veliki nevarnosti, a z božjo pomočjo je krizo prestala. Ko je prišel zame čas odhoda nazaj v Indonezijo, se je tudi ona že vrnila domov, kjer jo sedaj njena hči z vso ljubeznijo neguje.

Od Evrope sem se poslovila 12. januarja in se vrnila v Jakarto 19. istega meseca. Za nekaj dni sem se namreč mimogrede ustavila v Bangkoku pri sosestrah s. Ksaveriji Pirc in s. Frančiški Novak.“

KOROŠKI „MISIJONSKI LIST“

Naše uredništvo je v zadnjem času prejelo dve številki „Misijonskega lista“, ki ga v Celovcu izdaja Slovenski dušnopastirski urad v uredništvu Jožeta Kopeiniga, in sicer kot občasno prilogo tednika „Nedelja“. Morda je izšla še kaka druga številka od lanskega oktobra naprej, pa ni našla poti do Buenos Airesa. Naj o teh dveh izdanih v naslednjem vsaj kratko poročamo.

Za lansko Misijonsko nedeljo 20. oktobra je list na naslovni strani prinesel v črno-beli tehniki zelo zgovorno in učinkovito risarijo: Roke črnih, rdečih in belih bratov se prepletajo, kot izraz medsebojne ljubezenske pomoči, nad risarijo pa je v besedi izražena misel: Spravo živeti, o čemer piše pastirsko pismo avstrijskih škofov za misijonsko nedeljo. Tudi na naslednji strani globoki vsebinski pomen risarije razlaga poseben zapis.

Uvodni članek je napisal pod naslovom „Misijonski poklici“ Franc Sodja CM. Naslednjih šest strani je posvečenih koroški akciji za vzdrževanje domačih bogoslovcev v misijonskih deželah in na šesti strani je zelo tople članek misijonarja Toneta Pačnika o medškofijskem bogoslovju blizu Mbandake v Zairu. Na deveti strani je spet Franc Sodja napisal poročilo o papeževem obisku Afrike, pod naslovom: Afrika potrebuje miru. Naslednji dve strani objavljata sestavke slovenskih misijonarjev: intervjuja z bivšim laičnim misijonarjem na Madagaskarju, Jankom Erjavcem in z malgaškim misijonarjem Radom Sušnikom; oboje zelo dobro prikaže delo slovenskih misijonarjev na Rdečem otoku. Strani 12, 13 in 14 spet v besedi in sliki prikažejo koroške vzdrževance, stran 15 pa v članku „Misijonska Avstrija — 708 jih je sledilo klicu in so odšli“ pove, koliko misijonarjev in misijonark šteje Avstrija. pri čemer je povedano, da jih je 317 v deželah Južne Amerike, katere KM ne štejejo v striktno misijonsko področje.

Zadnja stran tega obsežnega „Misijonskega lista“ objavlja poročilo dveh slovenskih misijonarjev-minoritov, ki na severu Zambije delujeta posebej tudi pri vzgoji domačega redovnega naraščaja; to sta p. Ernest Benko in p. Miha Drevenšek.

Za praznik Gospodovega vstajenja je izšla naslednja številka „Misijonskega lista“. Naslovna stran prinaša sliko nasmejanega indijskega fanta, pod njo pa napoved Drugega vseslovenskega misijonskega simpozija od 6. do 10. oktobra v Domu v Tinjah s temo Mladina in misijoni.

Na drugi strani najprej urednik Jože Kopeinig sporoča, da bo odslej Misijonski list v vsaki številki objavljal, poleg svojskega gradiva o vzdrževanju domačih bogoslovcev od strani koroških Slovencev, tudi uvodnik načelne misijonske vsebine, dalje izviren opis kakega misijonskega področja in pa drobne vesti pod naslovom „Okno v misijonski svet“. Tako objavlja ta številka že na tej drugi strani uvodnik Franca Sodja CM „Sodobni pogled na misijonsko delo“. Naslednje tri strani prinašajo podatke in slike misijonskih podpirancev iz Zambije, ki so zdaj številni novomašniki s področja jezuitskih misijonov, pa več redovnih bratov s področja minoritov. Naslednje štiri strani objavljajo odlično poročilo jezuitskega bengalskega misijonarja o. Jožeta Cuka'la o obisku sv. očeta Janeza Pavla II. v Indiji, ilustrirano z izvirnimi fotografijami. Deseta stran prinaša aktualen prikaz današnje Indije, ki ga je napisal za Misijonski list domačin p. dr. Anton Kolencherry. Na isti strani in naslednjih treh so spet podatki o domačih bogoslovcih in sestrah in pa „Okno v misijonski svet“, ki ga, prav tako kot v Katoliških misijonih pod zaglavjem „Po misijonskem svetu“, piše Sodja Franc CM. Stran 15 objavlja Sodjev članek o laičnih misijonarjih in misijonarkah in objavlja sliko nove laične misijonarke Branke Kladnik, ki je iz domovine odšla na Slonokoščeno obalo v misijon Fresco, da pomaga tamkajšnjim slovenskim in drugim sestram kot bolničarka. Številko zaključuje poročilo o misijonskem praznovanju v Mohorjevih domovih.

HRVAŠKI MISIJONSKI LIST „RADOSNA VIJEST“

Nazadnje izišle štiri številke tega misijonskega glasila katoliških Hrvatov, ki — zanimivo — izhaja v večinsko islamskem Sarajevu, smo vse prejeli, in sicer številke 145 do 148. Spet ne moremo drugega, kot navesti naslove vsaj glavnih člankov in omeniti še to in ono iz pestre vsebine tega dvobarvno tiskanega lista velikega formata, na dvajsetih ali šestnajstih straneh.

Iz številke 145 naj navedemo poročilo o kongresu katoliških časnikaarjev Evrope, ki je bil v Ljubljani in se ga je udeležil tudi sodelavec pač katoliškega misijonskega časnika Mato Zorić. Najobsežnejša objava v tej številki je prevod papeževe misijonske poslanice za svetovni misijonski dan. Posebno poudarjeno je tudi poročilo o izrednem zboru konference jugoslovanskih škofov ob 1.100 letnici sv. Metoda, ki se je obhajal v mestu Djakovo in katerega se je udeležil tudi papežev odposlanec kardinal Casaroli, katerega govor oziroma pridigo tudi objavlja Radosna vijest. Ta številka objavlja še tele pomembne članke: Protein, pomoč oznanjevalcu (iz vrste člankov o sodobnem misijonarju, ki jih piše urednik tega misijonskega lista Zvonimir Baotič) in prvi del Izjave Cerkve o Teologiji osvoboditve.

Naslednja številka najprej objavlja spominski zapis o pokojnem nadškofu dr. Petru Čule. Na isti strani zasledimo zanimivost, o kateri izvemo iz hrvaškega lista: da je namreč slovenskemu misijonarju Jožetu Šömnu škof Kramberger pred odhodom v misijone izročil misijonski križ s simboli štirih evangelistov in med njimi Jagnje božje. Naslednja stran objavlja razgovor slovenske laične misijonarke Anice Tomažič, ki ga je imela z njo Boža Pleničar pred odhodom na Madagaskar. Stran, ki tej sledi, pa objavlja tudi sliko slovenske laične misijonarke iz Kanade Dorti Tratnik, ki je šla za leto dni na misijonsko delo tamkaj. Na teh dveh straneh sta članka „Potreba po duhovnih poklicih v misijonih“ in „Misijonski odseki ne zadoščajo več“. Stran 5 objavlja razgovor z novim predsednikom pomembne nemške misijonske organizacije Missio. Zvonimir Baotić nadaljuje z vrsto člankov o osebnosti misijonarja „Cilj oznanjevanja“. Objavlja se na dveh straneh ilustriran prikaz ustanovitelja zdravstvene belgijske misijonske organizacije „Ad lucem“, Ludvika Pavla Aujoulat-a, laika, zdravnika. Sledi poročilo o „Pakaiti Tereporo“, ki deluje na otokih Pacifika kot katehist v stari katedrali brez duhovnika v Polineziji. Objavlja se nadaljevanje izjave Svete Kongregacije za nauk vere o Teologiji osvoboditve .

Tudi številka 147 ima kar na prvi strani zapis o slovenskih misijonarjih, najprej o slovesnosti štirih salezijancev, ki so dopolnili vsak po 50 let misijonskega življenja, katera je bila na Rakovniku v Ljubljani, potem pa kratki poročili slovenskih misijonarjev Rudeža in Tomažina iz Zambije. Številka objavlja razgovor s kardinalom, prefektom Kongregacije za škofo Bernardinom Gautinom (ki je črnc) o papeževem potovanju v Afriko. „Zablode in motnje pri evangelizaciji“ je nadaljevanje Baotičevih člankov. Stran 9 te številke objavlja zapis in sliko nove katedrale na Slonokoščeni obali, katero je posvetil na svojem zadnjem afriškem potovanju papež. Slike zunanosti te katedrale objavljajo tudi „Katoliški misijoni“ v tej številki; upamo, da bomo v prihodnji mogli objaviti tudi notranjost tega največjega afriškega katoliškega svetišča. Na isti strani list spet posveti pozornost slovenskemu misijonskemu prizadevanju, ko objavlja fotografijo iz cerkve Srca Jezusovega v Ljubljani, kjer je vizitator slovenskih lazaristov izročil misijonski križ novemu malgaškemu misijonarju Tonetu Kerinu CM. Članek „Žetev je velika, a lažnih prerokov dosti vsepovsod“ opozarja na nevarnost v razvoju afriške Cerkve. Poroča se o Mariji Lim na Taiwanu, ki apostolira med tamkajšnjimi Kitajci. Video in kino v službi evangelizacije sta dva naslednja članka te številke, ki se zaključuje s tretjim delom izjave Cerkve o Teologiji osvoboditve.

Številka 148 ima uvodnik „Kjer želi kdo od bratov z ljubeznijo zmagati sovraštvo, tam je tudi naše mesto“. Sledi članek „Vsako misijonsko področje naj ima svoje zaledje.“ Mons. Branko Dorčić, slovenski romanopisec pod psevdonimom Aleksej Goriški, ki je umrl zdaj v Ohridu, objavlja članek „Mnogo tega smo že zamudili...“ — za misijonsko nedeljo. „Brez dramatiziranja“ je članek, ki ga je napisal novi misijonar Marko Stipić, dočim je novi zambijski nadškof mons. Medardo J. Mazombwe v članku „Gradnja božjega kraljestva v Zambiji“ analiziral to sveto prizadevanje v preteklosti in sedanosti v zambijski deželi. Tudi ta številka ne opusti zapisa o slovenskih misijonarjih in misijonarkah. To pot o. Jože Kokalj, slovenski jezuitski provincial, piše

o poklicu Kristusove sestre Mojce Karničnik. (Večina zapisov o slovenskih misijonarjih v tem listu je povzetih iz ljubljanske „Družine“, tudi ta!) „Malo radosti, pa veliko bolesti“ je naslov poročila misijonarja Litrića SDB. „Pooblastilo za oznanjevanje“ je novo razmišljanje urednika lista o misijonarjevem poslanstvu. Članek z veliko sliko Male Cvetke, ki analizira njenega misijonskega duha, opozarja na to karmeličanko, ki se je žrtvovala za Cerkev tudi v misijonih, izjavljajoč: „V srečo Cerkve hočem biti ljubezen“. Ta Cerkev jo je proglasila ob sv. Frančišku Ksaveriju za vesoljno zavetnico misijonskega dela Cerkve. Članek iz Senegala pod naslovom „Gorčično zrno v afriški puščavi“ opozarja na nujnost žrtev katoliškega sveta za navzočnost Kristusa v tej večinski islamski deželi. Četrta objava cerkvene izjave o Teologiji osvoboditve zaključuje to številko.

„Radosna vijest“ je v zadnjih številkah vsebinsko bolj in bolj bogata.

ALOJZIJ MLAKAR, BIVŠI KITAJSKI MISIJONAR, BISEROMAŠNIK

Na strani 20. šestega letnika „Katoliških misijonov“ 1928/29 beremo pod sliko odišlega misijonarja tele vrstice: „Dne 11. septembra 1928 se je odpeljal v Pariz in odtod sredi meseca oktobra na Kitajsko prvi misijonar iz Misijonišča Groblje pri Domžalah Alojzija Mlakar. Namenjen je v Tientsin blizu Pekinga.“

Isti letnik slovenskega misijonskega mesečnika je potem še v sedmih številkah objavljal pisma misijonarja s poti na Kitajsko do prihoda v Tientsin. Sledita čez dva sestavka, „Prvi začetki“ in „Ali vas take stvari zanimajo?“ in na koncu tega sestavka beremo:

„Bral sem v „Katoliških misijonih“, da so bogoslovci iz Misijonišča imeli misijonsko prireditev in da je dobro uspela. Fejst fantje! Želim samo, da bi za mnoge ta prireditev bila samo predpodoba tisti misijonski prireditvi, ki jo bodo imeli blizu tukaj, kar tu na Kitajskem, ko bodo misijonarji na Kitajskem. Saj se razumemo? Saj veste, da Kitajci tudi na Vas čakajo. Koliko jih je, ki bi željno sprejemali božjo besedo, pa ni misijonarjev!“

Iz tega zapisa veje misijonska vnema mladega, komaj na Kitajsko došlega misijonarja.

V naslednjem, sedmem letniku KM misijonar z raznih misijonskih postaj Severne Kitajske skoraj v vsaki številki objavi kako svoje pismo. V enem, na strani 58, na vprašanje iz domovine, kako je kaj v misijonih zadovoljen, odgovori precej obširno o težavah te in one vrste, pa doda: „Ne sklepajte iz tega, da obupavam! Povem samo to, da bodo tudi drugi, ki pridejo še na Kitajsko, vedeli, da je tudi tukaj življenje „graue Wirklichkeit“, kakor pravi pesnik. Če pa hočejo kljub temu priti in to „sivo resničnost“ narediti bolj belo in svetlo, pa tem bolje in lepše!“ Nato doda, da ga je res razočarala človeška revščina tudi med misijonarji.

V osmem letniku jemisijonar Mlakar objavil najprej članek „O ti čudni Kitajci!“, ki ga zaključuje: „Glej ga, mi bo kdo rekel, kako jih zagovarja! Ne, nisem še Kitajec, dasi imam Kitajce rad!“ V naslednjem devetem letniku pa je v več številkah objavljal poljudno razpravo „Kako Kitajci govore in pišejo“.

Kasneje „Katoliški misijoni“ ne objavijo nobenega misijonarjevega članka ali pisma, kajti misijonar Alojzij Mlakar se je iz zdravstvenih in morda še kakih drugih razlogov (kar bi nam najbolje vedel povedati misijonar sam), vrnil v domovino, po nekako treh letih misijonskega poklica.

Vsa ta leta, menda od 1933 do danes je bivši misijonar deloval v Sloveniji, torej kakih 33 let, zvest duhovniškemu in redovniškemu poklicu, cenjen od vseh, ki ga poznajo. Dne 27. februarja 1986 je na Gradu Miren pri Gorici obhajal svojo biserno mašo. Na spominsko podobico je dal tiskati: Bogu hvala za 60 let mašništva!

Slovenska misijonska akcija se z zlatomašnikom veseli njegovega dolgotletnega življenja v Kristusovi službi, se mu zahvaljuje, da je pred skoraj 50 leti kot prvi slovenski misijonar-lazarist dal zgled tistim, ki so za njim odšli v misijone na Kitajsko, v Afriko, na Madagaskar, in ga prosi, da moli in žrtvuje za vztrajno nadaljevanje slovenskega naroda pri delu za širjenje Kristusovega kraljestva ljubezni in miru na svetu!

L.L.

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE

ZDA: N. N., Chicago, 50 in 100 dol.; Kurilich Jean, 15 dol.; Vrečar Pavlina, 10 dol.

Kanada: Jožef Kmetič, 200 kanadskih dol.

Avstralija, v avstralskih dolarjih: Marija Radin, za lačne, 100; N. N., Kew, za lačne na Slonokoščeni obali, s. F. B., 100; Marija Zai, 50; Frančiška Mukavec, 50.

Argentina, v avstralih: N. N., Mendoza, 330; Franc in Marija Novak, 50; Osojnik Maks, 10; N. N. (po F. Cukjatiju), 10; Franc Mehle, 10; Perkličeva, 2; Monika Bizlaj, 3; Jože Markovič, 10; Petkovšek Jože, 5.

Venezuela (v USA dol.): Anton Ilija, 500; Albin Rože, 44.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Alojzij Šonc, Argentina, za Janka Slabeta, 5; za Opeka Petra, družina Adamič, 5; za Tomažinovo Marijino svetišče, postna akcija Slovenske vasi, 207 avstralov in 12 dolarjev.

V TISKOVNI SKLAD KM

Z.D.A.: N. N. Nebraska, 100; Kuhelj Franc, 10; Kucher Pavla, 5; dr. Peter Urbanc, Kanada, 20; vsi v USA dolarjih.

Argentina, v avstralih: France in Marija Novak, 10; Joško Arnšek, 20; družina Mehle, Tablada, 10; Mehle Franc, 15.

Avstralija: N. N., 100 avstralskih dolarjev.

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE

Alojzij Šonc, Argentina, 5 avstralov.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

O. Cukale, ki nam je poslal to sliko, je zraven pripisal: „Namakajo rižna polja... Naprave so stare tisočletja, pa še zmerom veljajo v modernem času Indije. Pa že prodirajo ‚pumpe‘ na motorni pogon“.

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires, S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1986 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 30 kanads. dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več! V Argentini 17 avstralov:

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3.

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07.

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Britaňa.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Papež Janez Pavel II. govori v Kalkuti množicam.

Director responsable, Lenček Ladislav
Registro de Prop. Int. N° 231147
Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
Argentino
Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612